

**DEÁK FERENC ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA
MISKOLCI EGYETEM H-3515 MISKOLC-EGYETEMVÁROS**

A doktori iskola vezetője: Dr. Bragyova András egyetemi tanár

A/6-os épület 18. szoba

Tel/fax: (46) 565-388

e-mail: jogdokis@gold.uni-miskolc.hu

honlap: <http://www.uni-miskolc.hu/~wwwdeak/>

Tájékoztató

**a Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi
Doktori Iskola
tanulmányait 2016. szeptember 1. előtt megkezdett
hallgatói részére**

Elérhetőségünk:

Miskolci Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

3515 Miskolc-Egyetemváros A/6. épület 18. szoba

Tel/Fax: (46) 565-388

E-mail: jogdokis@uni-miskolc.hu

Honlap: www.uni-miskolc.hu/~wwwdeak

Miskolc, 2016.

I. BEVEZETŐ

A Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola az alábbi tájékoztatóval kívánja segíteni a szervezett képzésben résztvevő doktoranduszok oktatását.

A beiratkozás során minden másodéves nappali és levelező doktorandusz köteles leckeönyvébe a *kötelező főtárgyakat* beírni. Ezen túl minden, az saját programjához tartozó *szakszemináriumot* is fel kell venniük. Önálló tárgyként szerepeltetjük a *kutatószemináriumot*, amely nem kontaktóra, hanem a tudományos vezető és a jelölt közös tevékenysége a disszertáció elkészítése érdekében. A kötelező tantárgyakon túl minden – nappali, levelező – hallgató szabadon választhat a tematikában található – más programokhoz kapcsolódó – szakszemináriumok közül.

A Tudományági Doktori Tanács a kari könyvtár helyiségében egy elkülönített kutatórészleget alakított ki, amelyet minden doktoranduszunk és doktorjelöltünk használhat. Itt rendelkezésükre áll egy – nyomtatóval és internet kapcsolattal felszerelt – számítógép, amelyet kutatási munkájukhoz vehetnek igénybe. A könyvtár hétfőn 9-12 és 13-16 óráig, kedden szerdán csütörtökön 8-12 és 13-16 óra között, pénteken 8-13 óráig áll a rendelkezésükre.

A hiányzó tematikák ügyében keressék a tárgyjegyzőt.

Miskolc, 2016. szeptember

Tisztelettel:

Dr. Szabó Miklós
egyetemi tanár

a Tudományági Doktori Tanács elnöke

Elérhetőségünk:

Miskolci Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola
3515 Miskolc-Egyetemváros A/6. épület 18. szoba (29-24-es mellék)
Tel/Fax: (46) 565-388
E-mail: jogdokis@gold.uni-miskolc.hu
Honlap: www.uni-miskolc.hu/~wwwdeak

II. A DOKTORI ISKOLA TANRENDJE

*„A magyar állam- és jogrendszer, jogtudomány továbbfejlesztése,
különös tekintettel az európai jogfejlődési tendenciákra”
c. doktori programjának módosított tudományos továbbképzési tanrendje*

Nappali és levelező tagozatos szervezett képzés

A Kari doktori program képzési tanrendje négy szemeszterre vonatkozóan tartalmaz oktatási foglalkozásokat (előadásokat és az egyes programokhoz kapcsolódó szabadon választható tárgyként szakszemináriumokat) heti 5 órában, valamint a kötelező foglalkozásokon fölül további szabadon választható tárgyakat. Nappali tagozatos hallgatók esetében a foglalkozások látogatása kötelező; levelező tagozatos hallgatók nem kötelesek a tanrendi órákon részt venni, a tárgyfelelős által előírt konzultációkon azonban meg kell jelenniük. A vizsgakövetelmények és a kreditértékek mindkét tagozaton azonosak, ezeket a tárgyak előadói a félév kezdetén ismertetik.

Tantárgyak, a foglalkozások jellege, tárgyjegyzők, félévi órakeret,
vizsgakötelezettségek szemeszterenként

I. Szemeszter

Tantárgy	Tárgyjegyző	Félévi órakeret	Vizsga	Megszerezhető kreditpont
1. Az európai jog közös történeti, társadalmi gyökerei (előadás)	Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	30	kollokvium	5
2. Az alkotmányjog és az alkotmánybíráskodás fejlődési tendenciái (előadás)	Dr. Bragyova András egyetemi tanár Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár	15	kollokvium	5
Az adott programhoz kapcsolódó szakszeminárium	Programvezető	15	kollokvium	3
Kutatószeminárium	Tudományos vezető	15	aláírás	0-5

II. Szemeszter

3. Az államtudományok. (közigazgatási jog, pénzügyi jog, nemzetközi jog) fejlődési tendenciái (előadás)	Dr. Torma András egyetemi tanár	30	kollokvium	5
4. A jelenkori jogelméleti gondolkodás főbb irányzatai (előadás)	Dr. Szabó Miklós egyetemi tanár	15	kollokvium	5
Az adott programhoz kapcsolódó szak- szeminárium	Programvezető	15	kollokvium	3
Kutatószeminárium	Tudományos vezető	15	aláírás	0-5

III. Szemeszter

5. A civilizisztikai tudomá- nyok fejlődési tenden- ciái (előadás)	Dr. Barta Judit egyetemi docens Dr. Leszkoven László egyetemi docens	30	kollokvium	5
6. Jogharmonizáció és jogegységesítés az Európai Közösségi Jogban (előadás)	Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár	15	kollokvium	5
Az adott programhoz kapcsolódó szak- szeminárium	Programvezető	15	kollokvium	3
Kutatószeminárium	Tudományos vezető	15	aláírás	0-5

IV. Szemeszter

7. A bűnügyi tudomá- nyok fejlődési irányai (előadás)	Dr. Farkas Ákos egyetemi tanár	30	kollokvium	5
8. Munkajog, agrárjog és környezetvédelmi jog az Európai Unióban (előadás)	Dr. Prugberger Tamás egyetemi tanár	15	kollokvium	5
Az adott programhoz kapcsolódó szak- szeminárium	Programvezető	15	kollokvium	3
Kutatószeminárium	Tudományos vezető	15	aláírás	0-5

Az egyes programokhoz kapcsolódó szakszemináriumok és tárgyjegyzők szemeszterenként

A program címe, vezetője:

Az európai jog közös történeti, társadalmi gyökerei
Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
9. Jogtörténeti szakszeminárium I.	Dr. Sály Pál egyetemi docens	I.
10. Jogtörténeti szakszeminárium II.	Dr. Sály Pál egyetemi docens	II.
11. Jogtörténeti szakszeminárium III.	Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	III.
12. Jogtörténeti szakszeminárium IV.	Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	IV.

A program címe, vezetője:

Hagyomány és megújulás a jog elméleti megalapozásában
Dr. Szabó Miklós egyetemi tanár

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
13. A magyar jogbölcseleti gondolkodás története	Dr. Szabó Miklós egyetemi tanár	I.
14. A jogalkalmazás dogmatikai alapjai	Dr. Szabó Miklós egyetemi tanár	II.
15. Historical Jurisprudence	Dr. Szabó Miklós egyetemi tanár	III.
16. A jogi nyelv vagy A jog mint társadalmi-kulturális jelenség	Dr. Szabó Miklós egyetemi tanár	IV.

A program címe, vezetője:

A munka- és szervezeten belüli vállalkozási viszonyok magyarországi jogi rendezésének problémái az ipari és a mezőgazdasági termelés, valamint a kereskedelem területén az európai jogfejlődés tükrében
Dr. Prugberger Tamás egyetemi tanár

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
17. Munkajogi szakszeminárium I.	Dr. Csák Csilla egyetemi docens	I.
18. Munkajogi szakszeminárium II.	Dr. Prugberger Tamás egyetemi tanár	II.
19. Munkajogi szakszeminárium III.	Dr. Csák Csilla egyetemi docens	III.
20. Munkajogi szakszeminárium IV.	Dr. Prugberger Tamás egyetemi tanár	IV.

A program címe, vezetője:

A közigazgatás korszerűsítésének megalapozása
Dr. Torma András egyetemi tanár

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
21. Közigazgatási jogi szakszeminárium I.	Dr. Nyitrai Péter egyetemi docens	I.
22. Közigazgatási jogi szakszeminárium II.	Dr. Torma András egyetemi tanár	II.
23. Közigazgatási jogi szakszeminárium III.	Dr. Nyitrai Péter egyetemi docens	III.
24. Közigazgatási jogi szakszeminárium IV.	Dr. Torma András egyetemi tanár	IV.

A program címe, vezetője:

Az alkotmányosság és a jogállamiság garanciáinak megteremtése
Dr. Bragyova András egyetemi tanár
Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
25. Alkotmányjogi szakszeminárium I.	Dr. Bragyova András egyetemi tanár	I.
26. Alkotmányjogi szakszeminárium II.	Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár	II.
27. Alkotmányjogi szakszeminárium III.	Dr. Bragyova András egyetemi tanár	III.
28. Alkotmányjogi szakszeminárium IV.	Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár	IV.

A program címe, vezetője:

A pénzügyek jogának tudományos megalapozása
Dr. Erdős Éva egyetemi docens

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
29. Pénzügyi jogi szakszeminárium I.	Dr. Erdős Éva egyetemi docens	I.
30. Pénzügyi jogi szakszeminárium II.	Dr. Erdős Éva egyetemi docens	II.
31. Pénzügyi jogi szakszeminárium III.	Dr. Erdős Éva egyetemi docens	III.
32. Bank- és tőzsdei jogi szakszem. IV.	Dr. Erdős Éva egyetemi docens	IV.

A program címe, vezetője:

A nemzetközi jog ezredfordulós kihívásai, különös tekintettel a nemzetközi bírászkodás és az emberi jogvédelem perspektíváira
Dr. Kirs Eszter egyetemi docens

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
33. Nemzetközi jogi szakszeminárium I.	Dr. Kirs Eszter egyetemi docens	I.
34. Nemzetközi jogi szakszeminárium II	Dr. Raisz Anikó egyetemi docens	II.
35. Az emberi jogok védelmének nemzetközi intézményei	Dr. Raisz Anikó egyetemi docens	III.
36. A nemzetközi büntetőjog helye az átmeneti igazságszolgáltatásban	Dr. Kirs Eszter egyetemi docens	IV.

A program címe, vezetője:

A bűnügyi tudományok fejlődési irányai
Dr. Farkas Ákos egyetemi tanár

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
37. Büntetőjogi szakszeminárium I.	Dr. Görgényi Ilona egyetemi tanár	I.
38. Büntető eljárásjogi szakszeminárium	Dr. Farkas Ákos egyetemi tanár	II.
39. Büntetőjogi szakszeminárium II.	Dr. Görgényi Ilona egyetemi tanár	III.
40. Kriminológiai szakszeminárium	Csemáné Dr. Váradi Erika egyetemi docens	IV.

A program címe, vezetője:

Az összhang megteremtése a magyar és az Európai Közösségek polgári eljárásjoga között
Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
41. Történeti-összehasonlító polgári eljárásjog Európában	Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár	I.
42. Modern magyar perjogtörténet	Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár	II.
43. Külföldi és nemzetközi tanulságok a polgári eljárásjogban	Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár	III.
44. Polgári eljárásjogi szakszeminárium	Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár	IV.

A program címe, vezetője:

Európai kereskedelmi jog
Dr. Barta Judit egyetemi docens

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
45. Európai kereskedelmi jogi szakszeminárium I.	Dr. Barta Judit egyetemi docens	I.
46. Európai kereskedelmi jogi szakszeminárium II.	Dr. Barta Judit egyetemi docens	II.
47. Összehasonlító fogyasztóvédelmi jog	Dr. Barta Judit egyetemi docens	III.
48. Európai kereskedelmi jogi szakszeminárium III.	Dr. Barta Judit egyetemi docens	IV.

A program címe, vezetője:

Polgári jogi rekodifikáció, nemzetközi és jogági harmonizáció
Dr. Barzó Tímea egyetemi docens

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
49. Polgári jogi szakszeminárium I.	Dr. Leszkoven László egyetemi docens	I.
50. Polgári jogi szakszeminárium II.	Dr. Leszkoven László egyetemi docens	II.
51. A szellemi alkotások joga I.	Dr. Barzó Tímea egyetemi tanár	III.
52. A szellemi alkotások joga II.	Dr. Barzó Tímea egyetemi tanár	IV.

A program címe, vezetője:

Az Európai Unió joga
Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár

A program hallgatóinak szemeszterenként egy tárgy felvétele kötelező, más programhoz tartozók a felsorolt tárgyakat – korlátozás nélküli számban – fakultatív stúdiumként hallgathatják

Szakszeminárium címe	Tárgyjegyző	Szemeszter
53. Az EU jogforrási rendszere, az uniós és a nemzeti jog viszonya	Dr. Angyal Zoltán egyetemi docens	I.
54. Európai üzleti jog, versenyjog, és a szellemi alkotások védelme	Dr. Barta Judit egyetemi docens	III.
55. A közigazgatás kérdései az EU-ban	Dr. Nyitrai Péter egyetemi docens	III.
56. Az alapjogok és az uniós polgárság	Dr. Angyal Zoltán egyetemi docens	III.
57. Az európai magánjog fejlődési tendenciái	Dr. Barzó Tímea egyetemi docens Dr. Leszkoven László egyetemi docens	IV.

SZABADON VÁLASZTHATÓ TÁRGYAK:

Tantárgy	Tárgy-jegyző	Félévi óra-keret	Vizsga	Megszerezhető kreditpont	Félév
58. Pénzügyi szabályozás a környezetpolitika rendszerében	Dr. Nagy Zoltán egyetemi docens	15	kollokvium	3	páratlan félévben meghirdetve
59-60. Büntetésvégrehajtás Európában Criminal enforcement in Europa	Dr. Nagy Anita egyetemi docens	15	kollokvium	3	mindkét félévben meghirdetve
61. A nők jogi helyzete a polgári Magyarországon I. (Közjog)	Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	15	kollokvium	3	páratlan félévekben meghirdetve
62. A nők jogi helyzete a polgári Magyarországon II. (Magánjog)	Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	15	kollokvium	3	páros félévekben meghirdetve
63. Current tendencies of environmental law	Dr. Szilágyi János Ede egyetemi docens	15	kollokvium	3	páratlan félévekben meghirdetve
64. Current tendencies of agricultural and rural law	Dr. Szilágyi János Ede egyetemi docens	15	kollokvium	3	páros félévekben meghirdetve
65-66. Current Tendencies of Labour Law	Dr. Jakab Nóra egyetemi docens	15	kollokvium	3	mindkét félévben meghirdetve
67. Állatvédelem és jog 1.	Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár	15	kollokvium	3	páratlan félévekben meghirdetve
68. Állatvédelem és jog 2.	Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár	15	kollokvium	3	páros félévekben meghirdetve
69. Ombudsmani intézmények	Dr. Majtényi László egyetemi tanár	15	kollokvium	3	páros félévekben meghirdetve

70. Current challenges of international law – International Environmental Law I.	Dr. Raisz Anikó egyetemi docens	15	kollokvium	3	páratlan félévekben meghirdetve
71. Current challenges of international law – International Environmental Law II.	Dr. Raisz Anikó egyetemi docens	15	kollokvium	3	páros félévekben
72. Aktuelle Tendenzen des Steuerstrafrechts in Europa	Dr. Jacsó Judit egyetemi docens	15	kollokvium	3	páratlan félévekben

1.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Az európai jog közös történeti, társadalmi gyökerei	Neptun kódja: DFDIÁJ01N1, DFDIÁJ01L1 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens – jogtörténeti rész (20 óra) Dr. habil. Sárly Pál egyetemi docens – római jogi rész (10 óra)	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 30
Kreditérték: 5	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja: <p>A félévre szóló oktatási-tudományos program célja, hogy egy aktuális kérdést, az egységesülő Európa jogának történelmi előzményeit fogja át. A nyugati egyetemek jelentős részén oktatnak ilyen jellegű tárgyakat, lényegében önálló tudományszakként, kutatási területként kezelik. Általában a nemzeti jog kutatása során különös hangsúlyt kap az általános, esetleg közös jellemzők feltárása is. A tantárgy keretei között segítséget kívánunk adni a hallgatóknak, hogy a hazai jogtörténet klasszikus és jelenkori eredményeit megismerhessék, kutatási területükbe beilleszthessék. Tárgyasul, konkrét értelmet nyer az összehasonlító jogtörténeti kutatási program, hiszen ennek keretén belül egy kérdésre koncentrálna, az európai egységesülési folyamatot vizsgálva, követve lehet tudományos kutatásokat végezni. Az oktatók célja, hogy összhangot teremtsenek a római jog, a magyar alkotmány- és jogtörténet valamint az egyeteme állam- és jogtörténet célkitűzései, tárgyi programja, szemléletmódja között.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
1. Római jogi rész:	
<ol style="list-style-type: none">1. A római jog az ókorban. Az ősi civiljog jellemzői. Jogfejlesztés értelmezés útján. A praetori jogfejlesztés sajátosságai. A jogtudósok munkássága. A joganyag rendszerezése. A posztklasszikus kor jellemzői. A iustinianusi kodifikáció2. A iustinianusi jog újjászületése. A glosszátorok munkássága. A római jog és a kánonjog kapcsolata. A római jog a gyakorlatban. A római jog és a helyi jogok kapcsolata. Az orléans-i iskola3. A római jog és a nemzetállamok születése. A kommentátorok munkássága. A római jog és a humanizmus. A római jog tudománnyá válása. A római jog recepciója. A római jog és a természetjog. A római jog és a nemzetközi jog4. A római jog és a kodifikációk. A római jog és a nemzeti jogok. Korai kodifikációk Németországban és Ausztriában. A francia polgári törvénykönyv. A német történeti iskola. A pandektisztika és a német polgári törvénykönyv. A német jogtudomány hatása más országokban5. Összegzés, oktatási egység zárás	
2. Jogtörténeti rész:	
<ol style="list-style-type: none">6. Az európai integráció történeti-fogalmi, művelődéstörténeti és közjogi alapjai7. Az újkor egységesítő tényezői, a felvilágosodás Európa-koncepciója. Rousseau, Jeremy Bentham felfogása a közös értékeinkről, az államok közjogi közlekedésének	

feltételeiről

8. A 19. és 20. század legfontosabb nézetei az európai integrációról. Az új európai alkotmány történeti alapjai
9. A modern kodifikáció fogalma, fejlődéstörténete
10. Az európai államok kodifikációs tevékenységének eredményei
11. Egy európai magánjogi törvénykönyv esélyei és akadályai
12. Az európai közjog eredménye: az unió alkotmánya
13. Összegzés, szemeszterzárás

Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli

A nappali oktatásban résztvevők számára az előadásokon való jelenlét kötelező. A félév végén – a kijelölt anyagokból, a római jogi részből egy kérdést, a jogtörténeti részből két kérdést teszünk fel – írásbeli vizsga lesz.

A levelező oktatásban résztvevőknek a tantárgyi tematikához kapcsolódó egy ív terjedelmű dolgozattal és egy kiválasztott, a tematikához kapcsolódó szakirodalom ismeretének igazolásával szerezhetik meg a félévi érdemjegyet.

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Peter Stein: A római jog Európa történetében. Osiris, Bp. 2005.
2. P. Szab Béla: Lando vs. Gandolfi vs. UNIDROIT? Gondolatok félúton az egységes európai szerződési jog felé. In: Publicationes Universitatis Miskolciensis, Sectio Juridica et Politica, Tomus XXI/2, (2003). 719-733.pp.
3. Gazdag Ferenc: Európai integrációs intézmények. Budapest, 1999, Osiris Kiadó.

idegen nyelvű

1. Coudenhove-Kalergi, Richard: Paneuropa 1922 bis 1966. Wien-München, 1966, Verlag Herold
2. Gasteyger, Curt: Europa von der Spaltung zur Einigung. Darstellung und Dokumentation 1945-2000.
3. Gabriele Clemens – Alexander Reinfeldt – Gerhard Wille: Geschichte der europäischen Integration Schöningh Verlag, Paderborn 2008.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Normna Davies: Európa története Osiris, Bp. 2002.
2. Martin Roberts: Európa története 1900-1973
3. Bóka Éva: Az európai gondolat fejlődéstörténete. Budapest, 2001, Napvilág Kiadó.

idegen nyelvű

1. Loth, Wilfried: Der Weg nach Europa. Geschichte der europäischen Integration 1939-1957. 3., durchgesehene Auflage. Vandenhoeck & Ruprecht in Göttingen, 1996.
2. Gerhardt Brunn: *Die Europäische Einigung von 1945 bis heute*. 2. Auflage. Reclam, Stuttgart 2009,
3. Anita Pretenthaler-Ziegerhofer: Europäische Integrationsgeschichte Haymon Verlag, Wien 2007.

További szakirodalom:

2.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Az alkotmányjog és az alkotmánybíráskodás fejlődési tendenciái	Neptun kódja: DFDIÁJ02N1, DFDIÁJ02L1
	Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Bragyova András egyetemi tanár, Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: <u>páratlan</u> /páros	Óraszám/félév: 30
Kreditérték: 6	Számonkérés: kollokvium

Az előadások tárgya és időpontja: ügyében keresse a tárgyjegyzőt

Helyszín: A/6. ép. 205 szoba

1. Az alkotmány fogalma. Az alkotmányfogalmak és alkotmánykonceptiók. Az alkotmány és a jogrendszer. Az alkotmány elsőbbsége és kötelező ereje. Alkotmányjog és nemzetközi jog. Európa-jog és alkotmányjog. Az európai alkotmány kérdése.
2. Az alkotmányos állam. Alkotmány és demokrácia. Jogállam és alkotmányos állam. A hatalommegosztás elve és gyakorlata.
3. Alapjogok. Az alapjogok fogalma. Alapjogok és a szabadság alkotmányos fogalma. Alkotmányos egyenlőség. Alapjogi dogmatika.
4. Az alkotmányértelmezés. Alkotmányértelmezés és jogértelmezés. Az alkotmányértelmezés módszerei. Alkotmányértelmezés és alkotmánykonform jogértelmezés.
5. Az alkotmánybíráskodás. Az alkotmánybíráskodás fogalma. Az alkotmánybíróságok mint bíróságok, alkotmánybíráskodás és rendes bíráskodás. Az alkotmánybíráskodás igazolhatósága. Alkotmánybíráskodás és politika. Alkotmánybíráskodás elterjedése a világon.

Kötelező irodalom:

Alkotmányértelmezés és alkotmánybíráskodás. szerk. Paczolay Péter. Budapest 1995

Kis János: Alkotmányos demokrácia. Budapest 2001.

Sári János: Alapjogok. Budapest, 2002

Emberi jogok. Szerk. Halmai Gábor - Tóth Gábor Attila. 2003.

Sólyom László: Az alkotmánybíráskodás kezdetei Magyarországon. Budapest, 2000.

Bragyova András: Az alkotmánybíráskodás elmélete. Budapest 1994.

Bragyova András: Alkotmány és szabadság. A szabadság alkotmányos fogalma.

Fundamentum, 2004/1.

Követelmények:

A nappali oktatásban résztvevők az előadáson való részvétel mellett egy ív terjedelmű dolgozatot írnak, előre megállapított és egyeztetett, a tantárgyhoz kapcsolódó tárgyban. A levelező hallgatók éppúgy, mint a nappaliak, egy ív terjedelmű dolgozatot írnak, hasonló feltételekkel. A levelező hallgatók a kötelező irodalom ismeretéről is számot adnak.

3.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Az államtudományok fejlődési tendenciái	Neptun kódja: DFDIÁJ01N2, DFDIÁJ01L2 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Torma András egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 30
Kreditérték: 5	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja: <ul style="list-style-type: none"> - Megismertetni az adott jogág és annak tudományának kialakulási feltételeit és fejlődését - Feldolgozni az adott jogág lehetséges tartalmi változásait és a közép valamint hosszú távú átalakulási folyamatait 	
Tantárgyi tematika (heti bontásban): <ol style="list-style-type: none"> 1. Az igazgatás és a közigazgatás kapcsolata; Az igazgatás kialakulása 2. A közigazgatás kialakulása; Az ókori államok közigazgatásának kialakulása 3. A közigazgatás fejlődése a feudális és a polgári államokban és Magyarországon 4. A közigazgatás fejlődésének várható tendenciái 5. Az európai integráció hatása a közigazgatásra; Az EU működése és a közigazgatás összefüggései 6. Az európai regionalizmus; Az Európai Unió és az önkormányzatok 7. Európai Unió - magyar közigazgatás; EU - magyar közigazgatás általános kérdései 8. EU - magyar regionalizáció; EU - magyar önkormányzatok 9. A nemzetközi jog fejlődési tendenciái; A rendszerváltás hatása a magyar nemzetközi jogi doktrínára; A nemzetközi jog és a magyar jog kapcsolatrendszere a magyar alkotmánybírói, kormányzati és parlamenti gyakorlat fényében 10. A nemzetközi bíróságok számának növekedése és a felvetődő problémák <ol style="list-style-type: none"> a.) nemzetközi bíróságok önálló jogszerűségének megjelenése b.) a bíróságok belső szabályzatainak jogi természete 11. Törekvések az erőszak legitím alkalmazása kategóriáinak kiszélesítésére 12. A pénzügyi jog fejlődési tendenciái ; Rendszerváltás és adóreform; a rendszerváltás egyes különös jogintézményei: a privatizáció, tőzsdei privatizáció intézménye 13. Az adójog fejlődési tendenciái: a nemzetközi adójog rendszere, alapelvei, a kettős adóztatási egyezmények, kapcsoló tényezők a nemzetközi adóztatás területén; 14. A nemzetközi adózás alapintézményei: adóelkerülés, káros adóverseny, a külföldi befektetések adóztatása. 15. Európai adójog: a jogharmonizáció jogforrásai, jogharmonizáció a közvetett adók területén az Európai Unióban. 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom: <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kalas-Torma: Közigazgatás-elmélet. Miskolci Egyetem ÁJK 2008. 2. Torma András: Hét tézis az EU és a tagállamok közigazgatása közötti kapcsolatáról. In Publicationes Universitatis Miskolcensis. Sectio Juridica et Politica. Tomus XXIX/2. University Press Miskolc, 2011. 3. Erdős Éva: Nemzetközi adójogi kérdések Sectio Juridica et Politica. TOMUS XI. 	

Miskolc, 1995. Jubileumi Kötet ME 260. fennállására 43-57. o.

idegen nyelvű

1. András TORMA - Balázs SZABÓ - EU Public Administration and Institutions and their Relationship with Member States ; ISBN - 978-606-581-032-7
2. Éva ERDŐS - Law of public finance in EU : the european tax harmonization ; ISBN 978-606-581-031-0
3. Lucian CHIRIAC - European Administrative Science and Law ISBN 978-963-339-022-1

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Torma András: Quo vadis európai regionális politika? In: Publicationes Universitatis Miskolcensis. Sectio Juridica et Politica. Tomus XXII. University Press Miskolc, 2004. (313-354. old.)
2. Erdős Éva: A részvények tőzsdei bevezetési eljárása *Advocat* 2001/2.
3. Kovács Péter: Alkotmányosság és nemzetközi jog in: *Iustum, Aequum, Salutarem* (Emlékkönyv Zlinszky János tiszteletére) Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Allamtudományi Kar 1998. Budapest

idegen nyelvű

1. Lucian CHIRIAC - Zsuzsanna SZABO - E-Government ISBN 978-963-339-020-7
2. Dragos CHILEA - Criminal liability of the public servant in the EU law ISBN 978-963-339-021-4
3. Didier BLANC - European Public Policies (MPEAP- E-textbook)

További szakirodalom:

- Dr. Lőrincz Lajos: Európai integráció - magyar közigazgatás Magyar Közigazgatás 1998. évi 7. szám
- Dr. Chronovszki Nóra Integráció és alkotmányozás Magyar Közigazgatás 2000. évi 3. sz.
- Kondorosi Ferenc: Az euroatlanti integráció hatása a közjogra. Magyar Közigazgatás 2003. évi 1. szám
- Torma András: Megérkeztünk! Magyar közigazgatás az Európai Unióban In: Közjogi Tanulmányok Lőrincz Lajos 70. Születésnapja Tiszteletére (Szerk.: Lamm Vanda - Máthé Gábor - Imre Miklós) MTA Jogtudományi Intézet, Károli Gáspár Református Egyetem, Corvinus Egyetem, Budapest, 2006. (409 –418. old.)
- Verebélyi Imre: Az Európai Unió hatása a nemzeti közigazgatásra és a Kormányzásra I. és II. Magyar közigazgatás 2001. évi 7. és 8. szám
- Torma András: Európai közigazgatás.... 196-237. old.
- Dr. Nyikos Gyorgyi: Önkormányzatok az EU-ban Magyar Közigazgatás 1997. évi 9. sz.
- Dr. Józsa Zoltán: A nyugat-európai államok önkormányzatai és az Európai Unió Magyar Közigazgatás 1999. évi 5. sz.
- EU-integráció - önkormányzatok I. Önkormányzati Szövetségek Tanácsa Budapest, 1998.
- Európai integráció az önkormányzatok szemszögéből. Magyar Közigazgatási Intézet Budapest, 1997.

- Torma András: Önkormányzati reformok Nyugat-Európában és tanulságaik. Magyar Közigazgatás 2002. évi 9. szám

4.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A jelenkori jogelméleti gondolkodás főbb irányzatai	Neptun kódja: DFDIÁJ02N2, DFDIÁJ02L2 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Szabó Miklós egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 5	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>A graduális képzés részét képező „jogbölcselet” c. tárgy keretében nyújtott, vázlatos elmélettörténeti áttekintés alapján és háttérén elmélyültebb megismerkedés a fontosabb jelenkori irányzatokkal és gondolkodókkal. A kiválasztás szempontja egyfelől az, hogy a jogbölcseleti gondolkodás XX. századi, de nem a pillanatnyi népszerűség által felkapott képviselőiről essen szó; másfelől az, hogy a kiválasztott szerzők egy-egy markánsan elkülönülő eszmétörténeti álláspontot képviseljenek. Ezen irányzatok közül kiemelkedik a jogpozitivizmus útkeresése a XX. század végén, ami a tematika központi tárgyát képezi. Az egyes foglalkozások tematikája a jogpozitivizmus és a természetjogi gondolkodás klasszikusainak és változásainak áttekintése után a XX. század második felének és napjainknak a meghatározó szerzői, valamint az ő munkásságuk, az őket ért kritika és a továbblépés lehetőségeinek felvillantása mentén alakul.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A természetjogtani hagyomány 2. A jogpozitivizmus színrelépése és irányzatai 3. A jogpozitivizmus alaptézisei 4. A jogpozitivizmus alapítói: J. Bentham, J. Austin 5. A klasszikus jogpozitivizmus kialakulása: H. Kelsen 6. A II. Világháború utáni jogpozitivizmus: H. L. A. Hart 7. A Hart utáni jogpozitivizmus: J. Raz 8. A Hart utáni jogpozitivizmus: J. L. Coleman 9. A Hart utáni jogpozitivizmus: G. Postema 10. A Hart utáni jogpozitivizmus kritikája: R. Dworkin 11. A legalizmus etikája: N. MacCormick 12. A természetjogi fordulat a II. Világháború után: G. Radbruch 13. A természetjog a XX. században: L. Fuller, J. Finnis 14. Jogi realizmus 15. Szociológiai és társadalomelméleti jogelméletek 	
Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli	
<p>A tárgy szóbeli kollokviummal záródik. A vizsgára bocsátás feltétele ½-1 szerzői ív (20.000-40.000 leütés) terjedelmű, jogelméleti tárgyú dolgozat megírása. A dolgozat témáját a tárgy jegyzőjével kell egyeztetni. A szóbeli kollokvium a dolgozat „megvédéséből” és a kötelező tananyag számonkéréséből áll. A tárgy elsajátítása feltételezi a Jog- és Állambölcselet II. tárgyhöz tartozó szemináriumon feldolgozott eszmétörténet releváns részeinek ismeretét: a jogbölcseleti irányzatok és a jogpozitivizmushoz sorolható szerzők munkássága áttekintését.</p>	

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű:

1. Bódig Mátyás – Györfi Tamás – Szabó Miklós (szerk.): *A Hart utáni jogelmélet alapproblémái*. Miskolc: Bíbor Kiadó, 2004. I része: „A pozitívizmus-probléma”
2. H. Kelsen: *Tiszta jogtan*. (Ford.: Bibó I.) Budapest, 1988.
3. H. L. A Hart: *A jog fogalma*. (Ford.: Takács P.) Budapest: Osiris, 1995.

idegen nyelvű:

1. M. D. A. Freeman: *Lloyd's Introduction to Jurisprudence*. London: Sweet & Maxwell, 1973.
2. H. Kelsen: *Allgemeine Theorie der Normen*. Wien: Manz Verlag, 1979.
Angolul: *General Theory of Norms*. (Transl.: M. Hartney) Oxford: Clarendon, 1991.
2. L. Alexander – E. Sherwin: *The Rule of Rules. Morality, Rules & the Dilemmas of Law*. Durham – London: Duke U. P., 2001.
- 3.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Bódig Mátyás – Györfi Tamás – Szabó Miklós (szerk.): *A Hart utáni jogelmélet alapproblémái*. Miskolc: Bíbor Kiadó, 2004. további részei
2. Szabó M. (szerk.): *Natura iuris. Természetjogtan & jogpozitívizmus & magyar jogelmélet*. Miskolc: Bíbor, 2002.
3. Varga Cs. (szerk.): *Jog és filozófia*. Budapest: Szt. István Társulat, 2001.

idegen nyelvű

1. R. Dworkin: *Laws's Empire*. Cambridge, Mass.: Harvard U. P., 1986.
2. R. Dworkin: *Justice for Hedgehogs*. Cambridge, Mass.: Belknap – Harvard U. P., 1986.
3. George Christie: *Jurisprudence*. St. Paul: West, 1973.

További szakirodalom:

- H. Coing: *A jogfilozófia alapjai*. (Ford.: Szabó B.) Budapest: Osiris, 1996.
- H. L. A. Hart: 'Meghatározás és elmélet a jogtudományban.' In: Szabó M. – Varga Cs. (szerk.): *Jog és nyelv*. Budapest, 2000.
- R. Dworkin: 'A szabályok modellje.' In: Szabadfalvi J. (szerk.): *Mai angol-amerikai jogelméleti törekvések*. Miskolc: Bíbor Kiadó, 1996.
- R. Dworkin: 'A politikai bírók és a joguralom.' In: Takács P. (szerk.): *Joguralom és jogállam*. Budapest, 1995.
- R. Dworkin: 'Alkotmányjogi esetek.' In: Paczolay P. (szerk.): *Alkotmánybíráskodás – alkotmányértelmezés*. Budapest, 1995.
- R. Dworkin: *Freedom's Law. The Moral reading of the American Constitution*. Oxford: Oxford U. P., 1986.
- J. Rawls: *Az igazságosság elmélete*. (Ford.: Krokovay Zs.) Budapest: Osiris, 1997.
- Kis J.: 'Az igazságosság elmélete. John Rawls magyarul.' In: *Világosság*. 1998/8-9.sz., 3-66.
- Béndek P.: 'Rawls konstruktívizmusáról.' In: *Politikatudományi Szemle*. 1991/1. sz.
- Szabó M. (szerk.): *Ius humanum. Ember alkotta jog. Műhelytanulmányok*. Miskolc: Bíbor, 2001.
- Szabó M. (szerk.): *Szabály és/vagy norma a jogelméletben*. Miskolc, Bíbor Kiadó, 2004.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A civilizisztikai tudományok fejlődési tendenciái	Neptun kódja: DFDIÁJ03N3, DFDIÁJ03L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Barta Judit egyetemi docens és Dr. Leszkoven László egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 30
Kreditérték: 5	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A tárgy keretében bemutatásra kerül a civilizisztikai jogfejlődés. A képzés célja, hogy a PhD. hallgató megismerkedjen azokkal a folyamatokkal, tendenciákkal, amelyek a magánjogtudományok fő területein bekövetkeztek és hatásuk a jelenkorban is érzékelhető. A tematika összeállítása során arra törekedtünk, hogy a civilizisztika valamennyi fő iránya (polgári jog, kereskedelmi jog, munkajog, agrárjog, polgári eljárásjog, nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga) képviseltesse magát. Az egyes jogágakon belül az előadások főként azokat a területeket mutatják be, ahol a jogfejlődés látványos koncepcióváltásokon ment keresztül (pl. csődjog fejlődése az adós szankcionálásától a hitelezők védelmén keresztül az adós megmentéséig), vagy az utóbbi évtizedekben felgyorsult (pl. szellemi alkotások joga) illetve újrakodifikálása folyamatban van tartalmi és szerkezeti változásokkal (vö. az új Polgári Törvénykönyv, benne a családjogi és társasági jogi könyvvél, összességében a több száz (!) módosítással. A tematika törekedett arra is, hogy a jog védelmi szerepét, a meglévő egyensúlytalansági állapotokat kiküszöbölő célkitűzéseket bemutassa (pl. fogyasztóvédelem, hitelezők védelme a szerződési biztosítékok fejlődésének bemutatásával, alkalmazottak jogállásának változása /erősítés, gyengítés/). Az oktatás során nem a részletszabályok bemutatására, hanem a jogalkotás háttérében meghúzódó jogi koncepciók változásának érzékeltetésére helyezzük a hangsúlyt.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A jelenkori polgári jog kialakulása 2. A jelenkori polgári jogi harmonizációs törekvések (EU-hatás) 3. A kötelmi jog fejlődése 4. A szerződések jogának fejlődése 5. A vagyonjog egyes területeinek fejlődése 6. A szellemi alkotások jogának fejlődése 7. A fogyasztóvédelmi jog fejlődése 8. A csődjog fejlődése 9. A versenyjog egyes területeinek fejlődése 10. A munkajog kialakulása és fejlődéstörténete 11. Az agrárjog kialakulása és fejlődéstörténete 12. A Polgári perjog kialakulása 13. A Polgári perjog újkori története 14. A nemzetközi magánjog kialakulása 15. A nemzetközi magánjog fejlődése 	
<p>Számonkérés módja: írásbeli</p>	

A tárgy írásbeli kollokviummal záródik. A vizsgadolgozat ½-1 szerzői ív (20.000-40.000 leütés) terjedelmű, civilisztikai tárgyú dolgozat megírása. A dolgozat témáját a tárgy jegyzőjével kell egyeztetni.

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Miskolczi Bodnár Péter (szerk.): *A civilisztikai tudományok fejlődési tendenciái*. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2006. (Doktori Tankönyvek 2.)
2. Hamza Gábor – Földi András: *Az európai magánjog fejlődésének főbb útjai*. Szombathely, Savaria University Press, 1998.

idegen nyelvű

1. Joseph W. Little: *Torts : The civil law of reparation for harm done by wrongful act*, New York, Matthew Bender Publishing, 1985.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Miskolczi Bodnár Péter: *A versenyjog és az új Ptk*, In.: **VERSENYTÜKÖR 10:(1)** pp. 73-90. (2014)
2. Lábady Tamás: *A magánjog általános tana*, Budapest: Szent István Társulat, 2013. 258 p.

idegen nyelvű

1. S. Grundmann/ D. Mazeaud (eds.): *General Clauses and Standards in European Contract Law, Comparative Law, EC Law and Contract Law Codification* (Kluwer, 2006.)

További szakirodalom:

6.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Jogharmonizációs és jogegységesítés az EK jogban	Neptun kódja: DFDIÁJ04N3, DFDIÁJ04L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. habil. Angyal Zoltán, Dr. Mátyás Imre, Dr. Nagy Adrienn	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 5	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>Az oktatási program célja, hogy az alapképzésben megszerzett ismeretanyagra építve áttekinthető képet adjon a doktori programban résztvevők számára az Európai Unió jogegységesítési, jogközelítési folyamatairól, a közösségi jogalkotás fejlődéséről illetőleg az uniós jog rendszeréről, sajátosságairól. A tantárgy oktatása során nagy hangsúly kerül az Európai Unió Bírósága joggyakorlatának elemzésére.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az uniós jog rendszere 2. Jogforrások, jogalkotási hatáskörök megoszlása 3. Jogegységesítés – jogharmonizáció 4. Alapjogok és a jogharmonizáció 5. Általános jogelvek, doktrínák a közösségi jogban 6. Az Európai Unió Bíróságának szerepe a közösségi jog alakításában 7. Az európai integráció politikái – jogharmonizációs szintek 8. A jogharmonizációs kötelezettség sajátosságai a csatlakozás előtt 9. Jogharmonizációs jogalkotás a csatlakozás után 10. A tagállamok uniós jogi kötelezettségei betartásának ellenőrzése és szankcionálása 11. Magyar vonatkozású kötelezettségszegési eljárások I. 12. Magyar vonatkozású kötelezettségszegési eljárások II. 13. Magyar vonatkozású előzetes döntéshozatali eljárások I. 14. Magyar vonatkozású előzetes döntéshozatali eljárások II. 15. Az európai bankunió intézményi és jogi keretei 	
Számonkérés módja: írásbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Blutman László: Az Európai Unió joga a gyakorlatban. HVG-ORAC Kiadó, 2013. 2. Gombos Katalin: Az Európai Unió jogának alapjai, CompLex, Budapest, 2012. 3. Angyal Zoltán: A gazdasági és monetáris unió elsődleges jogi keretei Lisszabon után. In: Európai Tükör, XIII. évfolyam 7-8. szám, 2008. július-augusztus. 59-77. o <p>idegen nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jantera-Jareborg, Maarit: Europeanization of Law: Harmonization or Fragmentation – a Family Law Approach, Tidskrift utgiven av Juridiska föreningen i Finland 5/2010. 504-515. 2. Jayme, Erik: Party Autonomy in International Family and Succession Law: New 	

Tendencies, in: Yearbook in Private International Law Vol. IX. 2009, 2010, Sellier, 1-10.
o.
3.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Nagy Adrienn: Jogalkotási eredmények az Európai Unióban a hágai program megvalósításának tükrében – In: Publicationes Universitatis Miskolcensis; Sectio Juridica et Politica; Tomus XXVI/2. Miskolc University Press 2008. 617-628. o.
2. Wopera Zsuzsa – Wallacher Lajos (szerk.): Polgári eljárásjogi szabályok az Európai Unió jogában, Budapest, Complex Kiadó, 2006.

idegen nyelvű

1. Kennett, Wendy: The enforcement of judgments in Europe, Oxford University Press, 2000.
2. Kerameus, D. Konstantinos: Procedural harmonization in Europe, In: The American Journal of Comparative Law, 1995/43. 401-416. o.
3. Kerameus, D. Konstantinos: Political Integration and Procedural Convergence in the European Union, In: The American Journal of Comparative Law, 1997/45. 919-930. o.

További szakirodalom:

Vékás Lajos: Nemzetközi polgári eljárásjogunk reformjához, In: Kiss Daisy -Varga István (szerk.): Magister artis boni et aequi. Studia in honorem Németh János. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2003. 911-931. o.

Explanatory Report on the 1996 Hague Child Protection Convention by Paul Lagarde, 1998. (Lagarde jelentés a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló, Hágában, 1996. október 19-én kelt Egyezményhez). <http://hcch.e-vision.nl/upload/expl34.pdf>

Forum on Judicial Cooperation in Civil Matters, Brussels, 2 December 2008. Session IV Family Law and the Law of Succession, Document of the Bar Council of England and Wales,

<http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/200811/20081125ATT43039/20081125ATT43039EN.pdf>

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Bűnügyi tudományok fejlődési irányai	Neptun kódja: DFDIÁJ03N4, DFDIÁJ03L4
	Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Farkas Ákos egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Görgényi Ilona egyetemi tanár, Dr. Róth Erika egyetemi docens, Dr. Jacsó Judit egyetemi docens, Dr. Sántha Ferenc egyetemi docens	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 30
Kreditérték: 6	Számonkérés: kollokvium

I. A tantárgy oktatásának célja

Az egy féléves oktatási program célja a bűnügyi tudományok, ezen belül a büntetőjog-tudomány, büntetőeljárás jog tudomány és a kriminológia leglényegesebb új nemzetközi és hazai eredményeinek bemutatása, valamint a meghatározó külföldi és hazai kriminálpolitikai tendenciák, büntető anyagi jogi és eljárásjogi jogalkotási törekvések és megoldások, továbbá bűnmegelőzési megközelítések, programok bemutatása.

II. Követelményrendszer

Vizsgakövetelményként a hallgatóknak – a tárgyfelelőssel legkésőbb március 20-ig egyeztetett témáról – egy ív terjedelmű dolgozatot kell írniuk. A dolgozat leadási határideje: 2017. június 30. A minősítés öt fokozatú osztályozással történik.

III. A program tanulmányozásához ajánlott irodalom

- Bárd Károly: Európai büntetőpolitika. In: Tények és kilátások. Szerk.: Erdei Árpád. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1995. 149-159. o.
- Csemáné Dr. Váradi Erika – Lévy Miklós: A fiatalokorra vonatkozó rendelkezések az új Büntető Törvénykönyvben. Büntetőjogi kodifikáció, 2002. 1. szám (megjelenés alatt).
- Farkas Ákos: Büntetőjogi együttműködés az Európai Unióban. Osiris Kiadó, 2001.
- Farkas Ákos: A falra akasztott nádpálca avagy a büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának korlátai. Osiris, Budapest, 2002.
- Farkas Ákos – Róth Erika: Tanúvédelem a büntető eljárásban. Magyar Jog, 1992. 10.
- Görgényi Ilona: A bűncselekménnyel okozott kár megtérítésének perspektívái. In: Lévy Miklós (szerk.): A büntetőeljárás modernizációja az európai jogharmonizáció és a növekvő bűnözés kettős szorításában. II. Országos Kriminológiai Vándorgyűlés anyaga. Kriminológiai Közlemények különkiadás, a Magyar Kriminológiai Társaság kiadványa, Bp. 1998, 96-113.o.
- Görgényi Ilona: Régi és új paradigma: a restoratív igazságszolgáltatás. In: Békés Imre Ünnepi kötet. Szerk.: Gellér Balázs. ELTE ÁJK, Budapest, 2000. 151-168.o.
- Lévy Miklós: Az angol büntető igazságszolgáltatási politikáról, annak szerzőiről és szereplőiről. Bűnügyi Tudományi Közlemények. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2000. 49-87.o.
- Róth Erika (szerk.): A tanúvédelem útjai Európában. A Bűnügyi Tudományi Közlemények 3. sz. kötete. Bíbor Kiadó, 2002.
- Barabás Andrea Tünde: Kárjótétel a magyar büntető igazságszolgáltatás történetében. Magyar Jog, 1993. évi 11. szám.
- Blutman László: Az ártatlanság vélelmének hatóköre az európai alapjogokban. In: Emlékkönyv Dr. Szabó András egyetemi tanár 70. születésnapjára. Szeged, 1998. 57-75.o.
- C. Wells: Corporations and Criminal Responsibility (Oxford: Clarendon Press, 1994)

Csonka Péter: Reversal of the burden of proof – compatible with the European Convention of Human Rights? In: Tanulmányok Szabó András 70. születésnapjára. Bp. Magyar Kriminológiai Társaság, 1998. 65-73.o.

Delmas-Marty, Mireille (ed.): Corpus Juris Economica 1997.

Farkas Ákos: Az EU törekvései a büntetőjogi együttműködés (át)alakítására, Bűnügyi Tudományi Közlemények 7., Bíbor Kiadó 2004. 9-26. o.

Freda Adler-Gerhard O. W. Mueller – William S. Laufer: Kriminológia. Ford. B. Varga Éva és Bódig Mátyás. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.

Kígyóssy Katinka: A jogi személyek büntetőjogi felelőssége (MJ, 1999.12. 747-758.o.)

Lévay Miklós: Bűncselekmény-e a kábítószer-fogyasztás (Psychiatria Hungarica, 1999.3. 265-269.o.)

Masika Edit-Harmati Gergely: Egységes belbiztonsági és jogi térség Európában c. kötetből a II. rész: Az Európai bel- és igazságügyi együttműködés fejlődése az európai gazdasági közösség alapító szerződésétől az Amszterdami Szerződésig: 135-364.o. (Integrációs Stratégiai Munkacsoport, Bp., 1999).

Mediation in Panel Matters – Recommendation No. R (99) 19, adopted by the Committee of Ministers of the council of Europe on 15 September 1999.

Morvai Krisztina: Meditáció a mediációról – avagy gondolatok az elkövető és a sértett közötti konfliktus megoldásának új megközelítéséről. Magyar Jog, 1989. évi 2. szám.

Nagy Ferenc: Jóvátétel mint a konfliktusfeloldó büntető igazságszolgáltatás egyik formája. Jogtudományi közlöny, 1993. évi 3. szám.

Nagy Ferenc: A büntetőjog legújabb változásairól – nemzetközi kitekintés alapján. Megjelent a Tanulmányok Szabó András 70. születésnapjára c. kötetben. (Magyar Kriminológiai Társaság, Bp., 1998. Szerk. Gönczöl Katalin és Szabó András. 191-201. o.)

N. Lacey, C. Wells and D. Menre: Reconstructing Criminal Law (London: Butterworth, 1994)

Pieth, Mark: The Harmonization of Law Against Economic Crime. In: European Journal of Law Reform 1998/1999. Vol. 1. 527-545- p.

Roach, Kent: Four Models of the Criminal Process. In: The Journal of Criminal Law and Criminology, 1999. Vol. 89. 671-716. p.

Roger Hood: The Penalty (Oxford: Clarendon Press, 1996)

Stephens, Gene (ed.): The Future of Criminal Justice. Criminal Justice Studies Anderson Publishing Co., 1982. 1-22.p.

Szabó András: Büntetőpolitika és alkotmányosság. (JK. 1995. 9. 418-424.o.)

Szabó András: Alkotmány és büntetőjog (JK. 1999. 4. 165-171.o.)

Walker, Samuel: Taming the System. The control of Discretion in Criminal Justice 1950-1990. Oxford University Press, 1993.

Wiener A. Imre: A nemzetközi büntetőjog a nemzetközi jog aspektusából. Megjelent a Nyugat-európai hatások a magyar jogrendszer fejlődésében (ELTE ÁJK Kiadványa, Bp., 1994. Szerk.: Margitán Éva, Kisfaludi András, 31-64.o.)

Wiener A. Imre (szerk.): Büntetendőség, büntethetőség. Büntetőjogi tanulmányok. (KJK, MTA Állam- és Jogtudományi Intézete, Bp., 1997)

Zeder, F.: A büntetőjogi együttműködés jogi aktusai az Európai Unióban és azok államon belüli átültetése (MJ. 1999. 11. 682-689.o.)

Az első foglalkozás időpontja: ügyében keresse a tárgyfelelőst (jogfa@uni-miskolc.hu)

8.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Munkajog, agrárjog és környezetvédelmi jog	Neptun kódja: DFDIAJ04N4, DFDIAJ04L4
	Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Prugberger Tamás prof. emeritus	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Jakab Nóra egyetemi docens, Dr. Kenderes György, Ph.D. egyetemi docens, Dr. Rácz Zoltán, Ph.D. egyetemi docens	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 5	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A tantárgy elsősorban a munkaviszonyra és a munkaügyi kapcsolatokra, valamint a foglalkoztatáspolitikára koncentrál és az egyetemi képzésen túlmenő elméleti és gyakorlati szakismereteket kíván adni a korábbi alap-, és az újabb-, és a legújabb szakirodalom alapján, kitekintve a munkaszociológiai és szociálpszichológiai, valamint a munka-ergonómiai és a munka világát befolyásoló közgazdasági kérdésekre is.</p> <p>Mindezzel kapcsolatosan kitér az agrárium és a környezetvédelem terén alkalmazott munka-, és vállalkozási típusú jogviszonyokra is.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munka világa a társadalom totális, és jogállami, valamint liberál-monopolkapitalista és jóléti piacgazdasági rendszerében. A globalizáció liberálkapitalista és szociális piacgazdasági rendszere 2. A munkával összefüggő társadalmi és jogi viszonyok, valamint a munkajogi intézményrendszer alakulásának főbb csomópontjai a történelem folyamán 3. A munkaszerződés hármas irányultsága (individuális és kollektív munkaszerződés, valamint üzemi megállapodás) a polgári jog kötelmi jogának különös (egyres szerződések) részének rendszerében. Az individuális és a kollektív munkaszerződés elhatárolása a vállalkozási és a megbízási szerződéstől. Az átmeneti formák: függő (kötött) és szabad (kötetlen) munka-, egyedi és tartós vállalkozási/megbízási jogviszony, analógiaként párhuzamba állítva az eseti adás-vétellel és a tartós, ütemezett szállítási szerződéssel. 4. A munka és a szolgálati jogviszony struktúrája: munkajogviszony-közszolgálat: a kapcsolat bizalmi és kötöttségi jellege. Azonosság/hasonlóság a magánmunkaviszony és közszolgálati viszony között. Újabb tendencia a kettő közötti közelítés. 5. A munkaszerződés és a közszolgálati jogviszony létesítésének körülményei: magánmunkajogviszonynál szerződés, közszolgálatnál kinevezés. Mindkettőnél munkáltatói tájékoztatás. Mindezt összefüggésben az EU irányelvi normáival. A konkretizálás két területe: <ol style="list-style-type: none"> a. A szerződés, ill. a kinevezés alanyai, az alanyi oldalon fennálló feltételek (cselekvőképesség, etc.), valamint a szerződés/kinevezés formája és tartalma; b. Próbaidő, próbamunka, határozott idő és részmunkaidő, stb. kikötés c. A munkaszerződés és a fogyasztói, valamint a blankettaszerződéssel fennálló összefüggése 6. A munkaszerződés módosítása, módosulása. Mindennek négy alaptémája: <ol style="list-style-type: none"> a. Ex lege módosulása és módosítása b. Áthelyezés--munkakörfelmondás másik állás, munkakör felajánlásával c. Munkaviszony munkáltatói utasításon alapuló ideiglenes módosítása (átirányítás, 	

kiküldetés/helyettesítés, kirendelés és átengedés, valamint az idevonatkozó magyar szabályozás és az EU irányelvi normái közötti kollízió.

d. Munkáltatói jogutódlás és ennek adás-vételi, öröklési, tőzsdei úti, valamint csődeljárási esetei.

7. A munkaviszony tartalma négy témakörben részletezve:

a. A munkáltató és a munkavállaló jogai és kötelezettségei függő munka és szabad szolgálat esetén

b. Munkaidő, pihenőidő és szabadság, rendes és rendkívüli munkaidő és szabadság, az előbbivel összefüggésben a munkaidőkeret, utóbbival pedig a szabadság rendes, és rendkívüli formái

c. Munkabérezési-, és közszolgálati illetményezési formák: minimálbér, garantált minimálbér, időbér és teljesítménybér, alapbér és bérkiegészítések (bérpótlék, prémium, jutalom, kafetéria), munkabérvédelem, a pénzbeli és természetbeni bérkifizetés aránya), valamint az elszámolási időszak

8. Atipikus munkaviszonyok: általános jellemzői, az Mt.-ben nevesített atipikus munkaviszonyok, az Mt.-n kívül kialakult formák, különösen az agrárium és a környezetvédelem területén, valamint az önfoglalkoztatás

9. A munkaviszonyhoz kapcsolódó külön megállapodások, szerződések: konkurencia-kizárási, tanulói-, és tanonci munkaszerződés, valamint a munkaviszonyon alapuló külön megbízás

10. A munkajogviszonyból és a közszolgálatból eredő felelősség tematika-területei:

a. A felelősség három fő formája: fegyelmi, kártérítési és őrzési, az okozatosság, a bizonyítási teher, a vétkességi és az objektív felelősség problémája, valamint a kártérítésnél a mérséklés lehetősége

b. A fegyelmi felelősség a közszolgálatban és eventúálisan a munkajogban

c. A munkavállaló kártérítési és őrzési/letéti felelőssége, valamint a pénzkezelési és leltárhiány-felelőssége

d. A munkáltató kártérítési és őrzési, valamint a jogi normákat sértő kártérítési és restitúciós felelőssége

11. A munkaviszony megszűnése, megszüntetése. Ezen belüli témák:

a. A megszűnés mint jogi tény a munkavállaló és a munkáltató oldaláról, valamint az ebből eredő joghatások

b. Megszüntetési okok: munkavállalói oldalon fennforgóak (felróhatóak és nem felróható objektívek. Munkáltatói oldalon fennálló gazdaságiak és ebből adódó csoportos létszámleépítés, mint speciális munkáltatói felmondás. Felmondási ok lehet bizalomvesztéssel összefüggő lazább, mindkét részről és lehet jogilag körülhatárolt.

c. A felmondás rendes és rendkívüli esetei munkáltatói és munkavállalói oldalon és mindennek joghatásai

d. A jogellenes felmondás és joghatásai

12. A munkaügyi kapcsolatok jogának kialakulás-története, érdekvédelmi célja és rendszere, valamint két fő területe közül az egyik az érdekegyeztetési és kollektív (tarifa) szerződéskötési jog szakszervezetek és munkáltatói érdekvédelmi szervezetek között, a másik pedig az üzemi alkotmányjog az üzemi tanáccsal és az üzemi megállapodással. Mind a kettőnek a közszolgálat területén is meghonosodó problémája

13. Az érdekegyeztetés, és az érdekérvényesítés, valamint a kollektív szerződéskötés jogán belül öt résztémakör:

a. Az érdekegyeztetés jogának alanyainál a tárgyalási és ksz-kötés jogosultsággal összefüggő tarifaképesség/koalícióképesség, valamint reprezentativitási kikötés

b. Az érdekegyeztetés formája és fóruma: bi-, és tripartit érdekegyeztetés, valamint ezek szintjei.

c. A kollektív-, ill. tarifaszerveződés. Létesítésének formai kötöttsége, tartalma, normatív és kötelmi jellege, jogszerű és jogellenes záradékok, kiterjesztésének lehetősége, bi-, és tripartit jellege, valamint a tarifatársaság, valamint a KSZ. kapcsolata a PTK-val, a kötelmi jog általános és különös részével.

d. A kollektív munkaügyi érdekviták: közvetítés, egyeztetés és döntőbíráskodás, valamint mindháromnak kontinentális európai bizottsági és angolszász egyes egyeztető-bírói rendszere

A fakultatív és a kötelező rendszer

e. A munkaküzdelem, és annak két formája, a sztrájk és a kizárás.

14. Üzemi alkotmányjog. Ezen belül:

a. Üzemi tanács szervezete, célja, feladata, létesítése és megszűnése, unikális és duális formája, valamint jogosítványrendszere

b. Az üzemi megállapodás, amely csak unikálisnál áll fenn. Az ÜM. tartalma és KS-t helyettesítő jellege

c. Az Európai Üzemi Tanács

15. Összefoglalás

Számonkérés módja: írásbeli, szóbeli, írásbeli és szóbeli. Mind a három lehet, megegyezés, ill. kívánság szerint

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Prugberger Tamás-Nádas György: Európai és magyar összehasonlító munka-, és közszolgálati jog. Kluwer, Complex Kiadó, Budapest, 2014. vagy Prugberger-Kenderes-Mélypataki: A munka- és közszolgálati jog intézményrendszerének kritikai és összehasonlító elemzése. Novotni Kiadó, Miskolc. 2012. (választás szerint)

2. Gyulavári Tamás: A szürke állomány. Gazdaságilag függő munkavégzés a munkaviszony és az önfoglalkoztatás határán. Jogtudományi Monográfiák 6. Pázmány Press, Budapest, 2014.

3. Kiss György: A piac és az emberi tényező, Balassa Kiadó, 1996.

4. Jakab Nóra: A munkavállalói jogalanyiség munkajogi és szociális kérdései különös tekintettel a megváltozott képességű és fogyatékos személyekre. Bíbor Kiadó, 2014.

5. Prugberger Tamás: Az európai munkajog vázlata/Abriss des europaisches Arbeitsrecht, Debreceni Egyetem ÁJK. és Lícium Kft. Kiadása, Debrecen, 2006.

Kenderes György: A munkaszerződés hazai szabályozásának alapkérdései. Novotni Kiadó, Miskolc, 2008.

6. Nagy László: A munkabérek szabályozása a piacgazdaságokban. Közgazdasági és Jogi K. Kiadó, Budapest, 1993.

7. Kiss Gy. (szerk): Az Európai Unió munkajoga. Budapest, Osiris K. 2001.

idegen nyelvű

1. Zöllner-Loriz-Hergenröder: Arbeitsrecht, C.H. Beck Verlag, München

2. Blaupain, Roger: European Labour Law, Kluwer,

3. Kovács, Erika: Das Spannungsverhältniss zwischen Koalitionsfreiheit und Tariffähigkeit. Verlag Dr. Kovac, Hamburg, 2008.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Prugberger-Kenderes-Mélypataki: A munka és közszolgálati jog intézményrendszerének

- kritikai és összehasonlító elemzése vagy Prugberger-Nádas: Európai és magyar összehasonlító munka- és közszolgálati jog. (választás szerint)
2. Berke Gyula: A kollektív szerződés a magyar munkajogban, Pécsi Munkajogi Közlemények, Monográfiák 2. Utilitates Bt. Kiadó, Pécs, 2014.
 3. Prugberger Tamás: Érdek és érdekegyeztetés a jogban. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2002.
 4. Prugberger Tamás: Munkajogi normatív értékek és a neoliberális globalizálódó gazdaság, vagy U.ő.: Munkajog a polgári jogban a globalizálódó gazdaság viszonyai között. Competitio Könyvek 5. Debrecen, 2006. vagy U.ő.: Magyar munkajogi reform európai kitekintéssel, Novotni Kiadó, Miskolc, 2014. (választás szerint, a munkajogi doktorjelölteknek az első kettőből választás szerint, a harmadik pedig kötelező)
 5. Bankó Zoltán: Az atipikus munkaviszonyok. Dialog Campus-PTE. ÁJK. kiadása, Budapest-Pécs 2010.; Bankó Zoltán-Ferencz Jácint: Atipikus munkaviszonyok, Complex, 2015. (választás szerint)
 6. Kiss György: Alapjogok kollíziója a munkajogban, Pécs, 2010. (munkajogi doktorjelöltek számára kötelező).
 7. Kun A.-Petrovics Z.: A közszolgálati jog önálló jogi fejlődésének kérdéséről. In: Hazafi (szerk.): Közszolgálati életpálya és emberi erőforrás gazdálkodás. Közig. és Ig. ügyi Min. kiadása. Bp. 2004. 34-88. o. (munkajogász doktorjelöltek számára kötelező).
 8. Mélypataki Gábor: Változó közszolgálati dogmatika a Közszolgálati törvényjavaslat fényében. Új Magyar Közigazgatás, 2012/4.
 9. Kiss György: A piac és az emberi tényező. Balassa K. 1995.
 - Kun Attila: A multinacionális vállalatok szociális felelőssége. Bp. 2009.
 10. Sandrine Cases – Alena Nesporova: Munkaerőpiacok átalakulóban: rugalmasság és biztonság Közép-, és Kelet-Európában. ILO. Subregional Central and Eastern Europa, Bp.
 11. Gyulavári Tamás: A szürke állomány – Gazdaságilag függő munkavégzés a munkaviszony és az önfoglalkoztatás határán. Jogtudományi Monográfiák, 6. Pázmány Press, 2014.
 12. Berke Gyula: A kollektív szerződés a magyar munkajogban. Pécsi munkajogi közlemények. Monográfiák, 2. Pécs. 2015.
 13. Prugberger Tamás: Adalékok a munkával és az ügyvitellel kapcsolatos szerződések jogrendszeri és jogdogmatikai kérdéseire. Miskolci Jogi Szemle, 2015/1. 5-19.

idegen nyelvű

1. Krimphove, Dieter: Europaisches Arbeitsrecht, C.H. Beck Verlag, München, 2009.
2. Birk, Rolf: Internationales und europaisches Arbeitsrecht. In: Münchener Handbuch des Arbeitsrecht (Hrsg.: Richardi-Wentche. 2. Aufl. Verlag C.H. Beck, München.
3. Deakin-Wilkinson: The Law of the labour Market Industrialisation, Employment and legal Evolution. University Press, New-York, 2006.
4. Deakin-Morris: Labour Law, Oxford and Portland/Oregon, 2012.
5. Richardi, Reinhard: Das Arbeitsrecht als Teil der sozialen Ordnung. In münchener Handbuch Arbeitsrecht, C.H. Beck Verlag.
6. Henssler-Braun (Hrsg.): Arbeitsrecht in Europa. Dr. Otto Schmidt Verlag, Köln, 2011.

További szakirodalom:

Vincenti Gusztáv: A munka magánjogi szabályai. Grill K. Kiadóvállalat, Bp. 1942.; U.ő.: A munka jogviszonyai. In: Szladits (szerk.): Magyar Magánjog. IV. kötet, Grill, 1941.; Ágoston Péter: A szolgálati szerződés fogalmához. In: Emlékkönyv Grosschmid Béni jogtanári működésének 30. évfordulójára. Rényi K. gondozásában. Bp. 1912.; Bernhard Miksa: Üzletátruházás és üzemutódlás, Politzer K. kiadó, Bp. 1930.; Ferenczi Imre: Sztrájk és szociálpolitika. Athaneum K. Bp. 1907.; Perneczki Béla: A kollektív

munkaszerződés, Grill K., Bp. 1937.; Hagelmayer I.-né: A kollektív szerződés alapkérdései. Akadémiai Kiadó, Bp.; Kiss György: A kollektív szerződés intézményének jelentősége és a kollektív szerződési képesség szabályozása az új Munka Törvénykönyvben. Jogtud. Közl. 1994/1. sz.; Prugberger T.: A munkaügyi érdekegyeztetés rendszerének szabályozása az EK. tagállamaiban és Magyarországon.(Értékelés és javaslatok). In: Publicationes Universitatis Miskolcienses Sectio Jur. et Pol. Tomus XXII. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 1996.; U.ő: A munkajogi koalíciós jog, különösen a kollektív szerződés néhány, a jogalkotásra és a jogalkalmazásra kiható elvi problémájához. Magyar Jog, 2008/4.; U.ő: A munkavállalói részvétel az üzemi vezetésben Nyugat-Európában és Magyarországon. Magyar Jog, 1993/3.; Rácz Zoltán: A munkaügyi viták rendezésének hazai története a rendszerváltásig. In: Publicationes Universitatis Miskolcienses Facultas Juridica et Politica. Tomus XX/2. 2012. 613-643. o.; Kenderes –Prugberger: Az érvénytelenség egyes problémái a munkaszerződés esetében. In: A magánjogi kodifikáció eredményei. Miskolci Konferenciák, Novotni Kiadó, Miskolc, 2009. 75-90. o.; Prugberger: A közszolgálat újra szabályozásának problémája. Új Magyar Közigazgatás, 2010/5. 75-90.o.; A közszolgálat jogdogmatikai és rendszerelvszerű egységes szabályozásának problematikája. Új Magyar Közigazgatás 2014/4. 1-8. o.; U.ő: Helye van-e a munkaszerződésnek az új Ptk.-ban, és ha igen, akkor miként? Magyar jog, 2011/3. sz.; U. ő: Az országos, az ágazati és a területi érdekegyeztetés, valamint az üzemi tanács jövője és jogi szabályozásuk megreformálásának kérdései. Magyar Jog, 2012/1. 28-35. o.; Kenderes-Prugberger: A munkaerő-kölcsönzés és az iskolaszövetkezeti munkavégzés új Mt. szabályainak értékelése. 2/2012. sz. 21-24. o.; Prugberger: Adalék a tágabb értelmű civilisztikai felelősség jogelméletéhez és joggyakorlatához. In: Pro vitae et scientia. Ünnepi kötet Jobbágyi Gábor 65. születésnapjára. Szt István társulat Kiadása, Bp. 2012. 253-263.o.; Prugberger-Kenderes: A munkaviszony keretében fennálló kártérítési felelősség új szabályozásának egyes problémái. Magyar Jog, 2013/7. sz. 393-406. sz.; U. ők: A munkajogi kártérítési felelősség irányai az új Mt. és a nyugat-európai szabályozás tükrében. In: Decem annii Eurpea Unione, III. Civilisztikai tanulmányok. Miskolci Jogtudományi Műhely, Miskolci Egyetemi Kiadó, 123-137. o.; Kiss György: A munkavállalóhoz hasonló jogállású személy problematikája az Európai Unióban és a szabályozás hiánya a Munka Törvénykönyvében. Jogtud. Közlöny, 2013/1. sz. 1-14. o.; Prugberger: Az önfoglalkoztatás intézménye a nyugat-európai és a magyar jogban. Magyar Jog, 2014/2. 65-71.; Prugberger-Mélypataki: A munkaviszony megszűnésének és megszüntetésének jogelméleti kérdései. In: Miskolci doktoranduszok jogtudományi tanulmányai. 14. Miskolc, 2014. 233-254. o.; Prugberger: A szerződészegés elméleti kérdései a polgári jogban és a munkajogban. In: A magyar Tudomány Napja a Délvidéken. Vajdasági Magyar Tud. Társaság kiadása, Újvidék, 2014. 83-94. o.; U.ő: Jogalkotási és jogalkalmazási problémák a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatásnál és a határozott időre szóló kiküldésnél az Európai Unió normáinak a tükrében. Európai Jog, 2014/2. 29-35. o. U.ő: A munkaviszony munkáltatói oldalról kiinduló módosításának és módosulásának a problémája. Miskolci Jogi Szemle, 2014/1. sz. 5-15. o.; Jakab Nóra-Prugberger T.: Ellentétek és kapcsolatok a magyar polgári jogi és munkajogi szabályok között. Jogtud. Közl. 2014/10. 477-466. o.; U. ők: A jogalanyiség általános és munkajogi kérdései. In: Ünnepi tanulmányok Bíró György Professzor 60. születésnapjára. Novotni Kiadó, 2014. 250-275. o.; Jakab Nóra: Cselekvőképtelen munkavállaló a munkajogi szabályozásban. In: Miskolci Jogtudományi Műhely, Decem Annii in Europea Unione, III. 53-63.o.; U. ő.: A munkajog és a polgári jog kapcsolata a jogpolitika tükrében. Magyar Jog, 2015/1. 18-26. o.; Radnay József: A sztrájk egyes kérdései a külföldi jogrendszerben. Munkaügyi Szemle, 2080/5. 30-40. o.; Bródy János: A jogszerű sztrájk

nemzetközi és hazai standartdjai. Jogtud. Közl. 2000/11. 339-347. o.; Fabók András: A sztrájkról és a sztrájkjogról. Magyar Jog, 1995/3. 174-185. o.; Prugberger-Kenderes: A munkaküzdelem magyar jogi szabályozása és gyakorlata. Miskolci Jogi Szemle, 2011/2. 5-16. o.; Rác Zoltán: A sztrájk megítélése az Alaptörvény tükrében. In: Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Iuridica et Politica. 2012. Tomus 30/2. 569-575. o.; Prugberger: A munkaügyi kapcsolatok új szabályai az érdekegyeztetés jegyében. Gazdaság és Jog, 3/2013. 3-10. o.; Prugberger T.: Tagsági megállapodások a szövetkezetekben. Közg. és Jogi K. Kiadó, 1979.; U.ő: A szövetkezet és tagjainak vagyoni kapcsolatai és vállalkozási viszonyai. Szövetkezeti Kutató Intézet, Közlemények, (SZKI. Közl.) 185. Bp. 1965.; U.ő.: Belső vagyoni és vállalkozási viszonyok az önkormányzati vállalatoknál. SZKI. Közl. 189. Bp. 1988.

9.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Jogtörténeti szakszeminárium I.	Neptun kódja: DFDIÁJ05N1, DFDIÁJ05L1 Tantárgy jellege: szabadon választható
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Sály Pál egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: -	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
A programra jelentkező doktorjelöltek római jogi, tudomány-módszertani és kutatásméleti ismereteinek megalapozása, elmélyítése. A tárgy bevezetést nyújt a római jog forrásainak világába és megismerteti a hallgatókat a modern jogi romanisztika főbb kutatási irányzataival.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A római jogi kutatás általános módszertani kérdései 2. A római jog írásos emlékei: a Iustinianus előtti jogi irodalom 3. A iustinianusi törvénykönyvek 4. A nem jogi irodalom (római történetírók, szónokok, nyelvészek, költők, ókeresztény szerzők) 5. Az okiratos emlékek 6. A feliratos emlékek 7. A legfontosabb római jogi szakkönyvek, könyvsorozatok, folyóiratok, tudományos segédkönyvek 8. Számítógépes adatbázisok, a római jog kutatása és az internet 9. A modern jogi romanisztika főbb kutatási irányai: az interpoláció-kutatás 10. A jogi papirologia és epigráfia 11. Az összehasonlító ókori jogtörténet 12. A szellemtörténeti (filozófiai, vallási) tényezők kutatása 13. A gazdaságtörténeti és a szociológiai tényezők kutatása 14. A vulgárjog kutatása 15. A római jog továbbélésének kutatása 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Helle Károly: A római jog forrásainak története, különös tekintettel az ismeretforrásokra I-II. Budapest, 1909-1911. 2. Személyi Kálmán: Az interpolatiós kutatómódszer. Pécs, 1929. 3. Pólay Elemér: A dáciai viaszostáblák szerződésai. Budapest, 1972. 	
idegen nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wenger, Leopold: Die Quellen des römischen Rechts. Wien, 1953. 2. Schiller, A. Arthur: Roman Law. Mechanism of Development. New York, 1978. 3. Crawford, Michael H. (ed.): Roman Statutes I-II. London, 1996. 	

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Sztehlo Zoltán: Az egyiptomi papyrusok és a római jog. Bevezetés a papyrusok világába. Miskolc, 1938.
2. Forisek Péter: A hálózat használata az ókortudományok területén. Budapest, 2000.
3. Hamza Gábor: Jogösszehasonlítás és az antik jogrendszerek. Budapest, 1998.

idegen nyelvű

1. Camodeca, Giuseppe: Tabulae Pompeianae Sulpiciorum I-II. Roma, 1999.
2. Biondi, Biondo: Diritto romano cristiano I-III. Milano, 1952-1954.
3. Hardy, Ernest George: Roman Laws and Charters. Oxford, 1912.

További szakirodalom:

Hamza Gábor: Az „antik jogtörténet” irányzata és a római jogi kutatások. In: Jogtudományi Közlöny 2010/6, 279-285.
Lamberti, Francesca: „Tabulae Irnitanae”. Municipalità e „ius Romanorum”. Napoli, 1993.

10.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Jogtörténeti szakszeminárium II.	Neptun kód: DFDIÁJ05N2, DFDIÁJ05L2 Tantárgy jellege: szabadon választható
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Sály Pál egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: -	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
A programra jelentkező doktorjelöltek bevezetése a középkori jogtörténet forrásainak és szakirodalmának világába, a tudomány-módszertani és kutatásméleti ismeretek megalapozása, elmélyítése.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A középkori jogtörténet kutatásának általános módszertani kérdései 2. A középkori magyar jogtörténet főbb kutatási irányai és legjelentősebb képviselői 3. A középkori egyetemes jogtörténet főbb kutatási irányai és legjelentősebb képviselői 4. A középkori magyar jog forrásai 5. A középkori német jog forrásai 6. A középkori francia jog forrásai 7. A középkori angol jog forrásai 8. A nyugati szláv jogterület középkori írásos emlékei 9. A bizánci jog forrásai 10. A keleti szláv jogterület középkori írásos emlékei 11. Az iszlám jog forrásai 12. A középkori kánonjog forrásai 13. A legfontosabb jogtörténeti szakkönyvek, könyvsorozatok, folyóiratok, tudományos segédkönyvek 14. Számítógépes adatbázisok alkalmazása a középkori jogtörténeti kutatások során 15. A középkori jogtörténet kutatása és az internet 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Horváth Pál: Tudománytörténeti és módszertani kérdések a jogtörténet köréből. Budapest, 1974. 2. Horváth Pál: Bevezetés az összehasonlító jogtörténet alapelemeibe. Budapest, 1979. 3. Erdő Péter: Az egyházjog forrásai. Történeti bevezetés. Budapest, 1998. 	
idegen nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Warnkönig, L. A. – Warnkönig, Th. A.: Geschichte der Rechtsquellen und des Privatrechts. Basel, 1875. 2. Coing, H. (hg.): Handbuch der Quellen und Literatur der neueren europäischen Privatrechtsgeschichte I. (Mittelalter 1100–1500). München, 1973. 3. Musson, Anthony: Medieval Law in Context. The Growth of Legal Consciousness from Magna Carta to the Peasants' Revolt. Manchester, 2001. 	

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Gönczi Katalin: A középkori város a jogtörténet szemszögéből: gondolatok a középkori városi jog vizsgálatának módszertanához. In: Fons 1996/1, 3-30.
2. Hajdú Lajos – Horváth Pál – Nagyné Szegvári Katalin (szerk.): Bevezetés az egyetemes állam- és jogtörténet forrásaiba. A feudális jog forrásai. Budapest, 1966.
3. Mezey Barna (szerk.): A magyar jogtörténet forrásai. Budapest, 2006.

idegen nyelvű

1. Feldbrugge, Ferdinand: Law in Medieval Russia. Leiden, 2009.
2. Szuromi, Szabolcs Anzelm: Pre-Gratian Medieval Canonical Collections. Berlin, 2014.
3. Rosenthal, Joel T.: Understanding Medieval Primary Sources. Using Historical Sources to Discover Medieval Europe. New York, 2012.

További szakirodalom:

1. Both Ödön: Tudományos kutatási irányok a magyar jogtörténet terén (1945-1969). In: Acta Universitatis Szegediensis. Acta Juridica et Politica 45 (1994), 1-29.
2. Szádeczky-Kardoss Irma: A középkori krónikák és a korai magyar heraldika mint jogtörténeti forrás. In: Jogtörténeti Szemle 2006/4, 46-57.
3. András Dorottya: A középkori magyar jogtörténet forrásaiból. Paulus Hungarus/Dalmata és Notabiliája. In: Jogtörténeti Tanulmányok 7 (2001), 5-15.
4. Babják Ildikó: A meroving és karoling kori formulák mint a kereskedelmi jog forrásai. In: Publicationes Universitatis Miskolcensis. Sectio Juridica et Politica 20 (2002), 7-30.
5. Blazovich László: Az öröklési jog a középkori jogkönyvekben és a városi gyakorlatban. In: Századok 147 (2013), 411-432.
6. Gönczi Katalin: A jogképződés és a jogalkotás problematikája a középkori jogfejlődés tükrében. In: Győri Tanulmányok 1998/20, 59-64.
7. Iványi Béla: Eperjes szabad királyi város középkori jogéletéből, főleg a város 1424-1509-ből való jegyzőkönyve alapján. In: Századok 43 (1909), 281-297.

11.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Jogtörténeti szakszeminárium III.	Neptun kódja: DFDIÁJ06N3, DFDIÁJ05L3
	Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
A programra jelentkező doktorjelöltek jogtörténeti, tudomány-módszertani és kutatásméleti ismereteinek megalapozása, elmélyítése. Elvi segítségadás a készülő doktori disszertáció összeállításához.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés, a félévi munka egyeztetése. 2. A jogtörténeti feldolgozás módszertana. 3. A jogtörténeti tárgyú PhD dolgozatok tartalmi, módszertani követelményei 4. A tudományos szövegek hivatkozási rendszere nyomtatott, vagy elektronikus szakirodalom alapján. 5. Idegen művek felhasználási szabályai. 6. A jogtörténetírás kialakulása, fejlődése Európában. 7. A jogtörténetírás kialakulása és fejlődése hazánkban. 8. A tételes jog és a jogtörténet kapcsolódása, időrendi elhatárolása. 9. A boszorkányperek társadalmi háttere, jogi vonatkozása a német területeken és speciális vonásai hazánkban 10. Büntetőjogi elméletek áttekintése az elkövető korának figyelembevétele tekintetében. 11. A fiatalokorra vonatkozó büntetőjogi szabályok kialakulása Európában és hazánkban. 12. A magánjogi kodifikáció fejlődéstörténete hazánkban a polgári korszaktól napjainkig. 13. Magánjogi jogesetek a 18-20. században 14. Kodifikációs törekvések, és eredmények a hazai közjogban a polgári korszaktól napjainkig. 15. Összegzés, a félév zárása. 	
Számonkérés módja: írásbeli egy íves (publikációra érett) a szeminárium témakörébe tartozó anyag elkészítése	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Mezey Barna: A polgári börtönügy kezdetei Budapest, 1995. 2. Homoki-Nagy Mária: Magánjogi jogesetek a bírói gyakorlat tükrében Szeged, 2013. 3. Koncz Ibolya Katalin: A boszorkánykutatásban megjelenő 15-18. századi történeti érvelések In: Jogtörténeti tanulmányok VIII. Pécs, 2005., 281-299.pp. 	
idegen nyelvű	

1. Oestmann, Peter: Hexenprozesse am Reichskammergericht, Köln, 1997.
2. Koncz Ibolya Katalin: THE COLLECTIVELY ACQUIRED PROPERTY RIGHTS OF MATRIMONY FROM HISTORICAL WIEW IN HUNGARY IN THE LATE 19TH CENTURY In: Erik Stenpien (szerk.) Kúpna Zmluva - História a Súčastnosť I. Konferencia helye, ideje: Kosice; Uzhgorod, Szlovákia Kosice: Univerzita Pavla Jozefa Safárika v Kosiciach, 2013. pp. 213-223
3. Oestmann, Peter: Geistliche und weltliche Gerichte im Alten Reich Köln/Weimar/Wien, 2012.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Mezey, Barna: Jogalkotás a 16-19. századi Magyarországon In: Archivum, 1996 / 3.
2. Koncz Ibolya Katalin: Adalékok a magyarországi boszorkány fogalom jogtörténeti meghatározásához In: Emlékkönyv Dr. Huszti Vilmos 80. születésnapjára Miskolc, 2000. 231-238.pp.
3. LÉVAY Miklós: Az I. büntető novella fiatakorúakra vonatkozó rendelkezései JOGTÖRTÉNETI SZEMLE [10:(4) pp. 28-32. (2008)

idegen nyelvű

1. Schormann, Gerhard: Hexenprozesse in Deutschland Göttingen, 1986.
2. Koncz Ibolya Katalin: Community Property as one of the Special Institutions of Hungarian Matrimonial Property Law of the 19., Century JOURNAL ON EUROPEAN HISTORY OF LAW 2:(2013/4) pp. 129-133.
3. Koncz Ibolya Katalin: The Institution of dos ('Fidelity Reward') and its practical regulation in Bourgeois Hungary In: Erik Štenpien (szerk.) Historický vývoj súkromného práva v Európe: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej v dňoch 27.-28. mája 2011 na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach. 354 p. Konferencia helye, ideje: Kassa, Szlovákia, 2011.05.27-2011.05.28. Kosice: Univerzita Pavla Jozefa Safárika v Kosiciach, 2011. pp. 175-194.

További szakirodalom:

12.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Jogtörténeti szakszeminárium IV.	Neptun kódja: DFDIÁJ06N4, DFDIÁJ06L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
A programra jelentkező doktorjelöltek jogtörténeti, tudomány-módszertani és kutatáseméleti ismereteinek megalapozása, elmélyítése. Elvi segítségadás a készülő doktori disszertáció összeállításához.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés, a félévi munka, követelmények megbeszélése 2. A jogtörténeti tárgyú PhD dolgozatok tartalmi, módszertani követelményei 3. A tudományos szövegek hivatkozási rendszere nyomtatott, vagy elektronikus szakirodalom alapján. Idegen művek felhasználási szabályai. 4. A jogtörténetírás kialakulás, fejlődése Európában és hazánkban. A tételes jog és a jogtörténet kapcsolódása, időrendi elhatárolása. 5. Helyi szervek rendszerének kiépítése, hatáskörének megállapítása a dualista Magyarországon 6. A fiatalokorra vonatkozó büntetőjogi szabályok kialakulása Európában és hazánkban. 7. Büntetőjogi kodifikáció hazánkban, a polgári korszakban. 8. A közjogi kodifikáció fejlődéstörténete hazánkban a polgári korszaktól napjainkig. 9. Az igazságszolgáltatás szervezeti rendszerének kialakulása és működése a dualista kori Magyarországon 10. Esküdtbíráskodás kialakulása, története hazánkban 11. Különbírószágok létrehozása, működése a dualista Magyarországon 12. Az oktatáshoz való jog fejlődése, a közoktatás létrejötte hazánkban 13. Mezőgazdasági termékekre vonatkozó speciális szabályok a dualista kori Magyarországon 14. Ipari termékekre vonatkozó speciális szabályok, szabadalmi jog, védjegy szabályai hazánkban, a dualizmus korszakában 15. Összegzés, a félév zárása 	
Számonkérés módja: írásbeli egy íves (publikációra érett) a szeminárium témakörébe tartozó anyag elkészítése	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. STIPTA István: A magyar bírósági rendszer története Mukltiplex média, Debrecen, 1998. 2. LENGYEL, Béla: A szabadalom és iparfejlesztő jelentősége Pátria kiadó Budapest, 1942 3. LÉVAY Miklós: Az I. büntető novella fiatalokorra vonatkozó rendelkezései 	

JOGTÖRTÉNETI SZEMLE [10:(4) pp. 28-32. (2008)

idegen nyelvű

1. KONCZ Ibolya Katalin: The Standpoint of József Eötvös on Education JOURNAL ON EUROPEAN HISTORY OF LAW 2014/5:(1) pp. 151-155. (2014)
2. STIPTA, István: The process order of the court of financial administrative jurisdiction (1884-1896) EUROPEAN INTEGRATION STUDIES 9:(1) pp. 121-135. (2011)
3. TURKOVICS, István: Efforts to Simplify Authority Procedures in Hungary in the Period between 1901 and 1944 (Regulating Authority Procedures in Hungary until the Adoption of the First Relevant Law, Act 4 of 1957) JOURNAL ON EUROPEAN HISTORY OF LAW 5:(1) pp. 136-142. (2014)

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. SZÁNTÓ I. Béla – TÁBORI Kornél: *Nyomor és bűn a gyermekvilágban*. Budapest, 1908.
2. SZENDE, Péter Pál: Magyar hiteljog III. kötet Grill Károly könyvkiadóvállalata Budapest, 1930
3. KÓSA Zsigmond: A magyar védjegy-, mustra- és modell-oltalomról szóló törvények Budapest, 1899.

idegen nyelvű

1. HATTENHAUER, Hans: Europäische Rechtsgeschichte 3. Auflage Heidelberg, 1999.
2. MENNEL, R. M: *Thorns and thistles: Juvenile delinquents in the United States 1825-1940.*, ed: University Press of New England, Hanover, 1973.
3. WADLE, Elmar: Fabrikzeichenschutz und Markenrecht. Geschichte und Gestalt des deutschen Markenschutzes im 19. Jahrhundert Berlin, 1977.

További szakirodalom:

13.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A magyar jogbölcseleti gondolkodás története szakszeminárium	Neptun kódja: DFDIÁJ07N1, DFDIÁJ07L1
	Tantárgy jellege: kollokvium
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Szabó Miklós egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>A magyar jogbölcseleti tradíció legfontosabb korszakainak és kiemelkedő alakjainak megismerése fontos részét képezi a hazai jogi kultúrának. A szakszeminárium célja, hogy a doktorjelölteket megismertesse ezzel a tradícióval, mely fontos részét képezi az európai jogfilozófiai és jogtudományi gondolkodásnak. Az előadások felhasználják az alkalmat arra, hogy bemutassák a magyar jogbölcseleti gondolkodásra jelentős befolyással lévő európai jogfilozófiai irányzatokat is.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A jogbölcseleti gondolkodás kezdetei Magyarországon 2. A szociológiai pozitívizmus a jogelméletben 3. Pulszky és Pikler jogfelfogása 4. Somló Bódog első pályaszakasza 5. A neokantiánus jogbölcseleti gondolkodás térfoglalása 6. Somló Bódog második pályaszakasza 7. Moór Gyula 8. Horváth Barna 9. A „Szegedi Iskola” 10. A polgári jogbölcseleti tradíció a második világháború fordulóján 11. „Rendszerváltás” a jogelméletben 12. Marxista jogelmélet Magyarországon: Szabó Imre 13. Közvetítő jogelmélet: Peschka Vilmos 14. A társadalomelméleti jogelmélet képviselői 15. Kortárs jogelméleti törekvések 	
Számonkérés módja: írásbeli, szóbeli	
<p>A doktorjelölteknek két számonkérési lehetőség közül lehet választani: a) 0,5 szerzői ív (20.000 n) terjedelmű a témakörhöz tartozó „tanulmány” megírása + a tanulmány kollokvium keretében való „megvédése”; b) a kötelező tananyag – a kötelező irodalomból a tárgyjegyző által megjelölt részek – szóbeli kollokvium keretében való számonkérése.</p>	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szabó M.: 'Jogelmélet és jogszociológia.' In Jakab A. – Menyhárd A. (szerk.): <i>A jogtudomány</i>. Budapest: HVG-ORAC, 2015, 451-542. o. 2. Loss – Szabadfalvi – Szabó – H. Szilágyi – Zödi: <i>Portrévázlatok a magyar</i> 	

jogbölcseleti gondolkodás történetéből. Miskolc: Bíbor Kiadó, 1995.

3. Szabadsfalvi J.: *Kísérlet az „új magyar jogfilozófia megteremtésére a 20. század első felében.* Budapest: Gondolat, 2014.

idegen nyelvű

1. Felix Somló: *Schriften zur Rechtsphilosophie.* (Hrsg. Cs. Varga) Budapest: Akadémiai Kiadó, 1999.

2. Julius Moór: *Schriften zur Rechtsphilosophie.* (Hrsg. Cs. Varga) Budapest: Szt. István Társulat, 2006.

3. Barna Horváth: *The Bases of Law. A jog alapjai.* (Ed. Cs. Varga) Budapest: Szt. István Társulat, 2006.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Szabadsfalvi József: *A cselekvőselégi elmélettől az újrealizmusig.* Budapest: Gondolat Kiadó – Debreceni Egyetem, 2004.

2. 'A szocializmus jogelmélete Magyarországon és a marxizmus.' *Világosság* (2004/4)

3. Percz László: A belátásos elmélettől a mezőelméletig. A magyar jogfilozófia fél évszázada: Pikler, Somló, Moór, Horváth. *Századvég*, 1998 ősz, Új folyam 10, 83-86. o.

idegen nyelvű

1. *Die Schule von Szeged.* (Hrsg. Cs. Varga) Budapest: Szt. István Társulat, 2006

2. István Losonczy: *Abriss eines realistischen rechtsphilosophischen Systems.* (Hrsg. Cs. Varga) Budapest: Szt. István Társulat, 2002.

3. Felix Somló: *Juristische Grundlehre.* Leipzig: Meiner, 1917; Aalen: Scientia, 1973.

További szakirodalom:

Cs. Kiss Lajos: Szabadság és kényszer (Horváth Barna szellemi pályája) In: Horváth Barna: *Angol jogelmélet* (Budapest, Pallas Stúdió – Attraktor Kft., 2001) 569-611. o.;

Kupa László: *Pulszky Ágost bölcselete* (Budapest, Seneca Könyvkiadó, 1996);

Nagy Endre: Erény és tudomány. Vázlat Somló Bódog gondolkodói pályájáról. *Világosság*, 23 (1981) 12, 764-772. o.;

Nagy Endre: Lehet-e tudományos a világnézet? Pikler Gyula értékmentes jogszociológiája. *Világosság*, 33 (1991) 2, 81-92. o.;

Solt Kornél: Moór Gyula jogfilozófiájáról. *Holmi*, 6 (1994) 12, 1850-1862. o.;

Zsidai Ágnes: A Tiszta Jogszociológia. (Bevezető tanulmány) In: Horváth Barna: *Jogszociológia* (Budapest, Osiris Kiadó, 1995) 11-58. o.;

Szabadsfalvi József: Bibó István és a szegedi iskola. In: Dénes Iván Zoltán (szerk.): *A szabadság kis körei. Tanulmányok Bibó István életművéről* (Budapest, Osiris Kiadó, 1999) 125-152. o.;

Szabadsfalvi József: Húsz év a magyar jogbölcseleti tradíció újraértékelésében. In: *Húsz éves a jogászképzés a Miskolci Egyetemen.* (Szerk.: Szabadsfalvi József) Miskolc, 2001. 415-432.o.;

Szabadsfalvi József: A természetjog rehabilitációja: Hegedüs József „szinthétikus” jogbölcselete. In: *Ius unum, lex multiplex. Liber Amicorum Studia Z. Péteri Dedicata. Tanulmányok a jogösszehasonlítás, az államelmélet és a jogfilozófia köréből / Studies in Comparative Law, Theory of State and Legal Philosophy, [Jogfilozófiák / Bibliotheca Iuridica. Liber amicorum 13] szerk. H. Szilágyi István – Paksy Máté* (Budapest, Szent István Társulat, 2005) 513-523. o.;

Szabadsfalvi József: Egy „tisztultabb, szintetikus módszertani felfogás” – Irk Albert jogbölcséleti munkássága. *JURA* 11 (2005) 2, 128-134. o.
Szabó Miklós (szerk.): *Természetjog és pozitivizmus a mai magyar jogelméletben.*
(Miskolc, Bíbor Kiadó, 2002)

14.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A jogalkalmazás dogmatikai alapjai szakszeminárium	Neptun kódja: DFDIÁJ07N2, DFDIÁJ07L2 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Szabó Miklós egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>A graduális képzés részét képező „jogdogmatika” c. tárgy keretében elsajátított alapfogalmi áttekintés birtokában elmélyültebb megismerkedés a jogdogmatikai munkálkodás legfontosabb területével: a jogalkalmazással. A jogdogmatika eszköztárának alkalmazását a „nehéz esetek” teszik szükségessé. Indokolt ezért a nehéz eset problematikájára felfűzni a jogalkalmazás dogmatikai támogatásának okait és módozatait.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jogi metodológia 2. A „nehéz eset” problémája 3. A jogdogmatika eszköztára 4. Joguralom és a jog vitára nyitottsága 5. A jogi szillogizmus 6. A deduktivizmus védelmében 7. Univerzália és partikulária 8. Következményen orientálódás 9. Értelmezés 10. Precedensek 11. Ésszerűség 12. Koherencia – elv – analógia 13. Argumentáció 14. Vitatható okfejtés 15. Téves ítélkezés 	
Számonkérés módja: írásbeli	
<p>A számonkérés és értékelés alapját ½-1 szerzői ív (20.000-40.000 leütés) terjedelmű, jogalkalmazás-dogmatikai tárgyú dolgozat megírása képezi. A dolgozat témáját a tárgy jegyzőjével kell egyeztetni, s abban számot adni a kurzus során megszerzett ismeretekről is.</p>	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szabó M. (szerk.): <i>Jogdogmatika és jogelmélet</i>. Miskolc: Bíbor, 2007. 2. Szabó M. – Jakab A.: 'A jogdogmatikai kutatás.' In Jakab A. – Menyhárd A. (szerk.): <i>A jog tudománya</i>. Budapest: HVG-ORAC, 2015, 51-78. o. 3. Lon Fuller: 'A barlangász eset.' (Ford.: Varga Cs. – Varga K.) 4 <i>Jogesetek magyarázata</i> (2013/1) 68–83. o.; Peter Suber: 'Lon Fuller nehéz esete. Kilenc új vélemény.' I-II. rész (Ford.: Szabó M.) 4 <i>Jogesetek magyarázata</i> (2013/2) 68–87. o., 	

(2013/3) 86–103. o.

idegen nyelvű

1. Neil MacCormick: *Rhetoric and the Rule of Law. A Theory of Legal Reasoning*. Oxford U. P., 2005.
2. W. Fikentscher: *Methoden des Rechts. IV. Dogmatischer Teil*. Tübingen: Mohr, 1977.
3. R. Alexy: *A Theory of Legal Argumentation*. Oxford: Clarendon Press, 1989.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Peschka V.: 'Az esetnorma, avagy a jogszabály és a jogeset kapcsolatának problémája.' 28 *Állam- és jogtudomány* (1985) 217. o.
2. Pokol B.: 'A jogdogmatika természetéről.' 9 *Magyar jog* (1992) 513. o.
3. Varga Cs.: *A bírói ténymegállapítási folyamat természete*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1992.

idegen nyelvű

1. J. M. Atkinson – P. Drew: *Order in Court: The Organization of Verbal Interaction in Judicial Settings*. London: Macmillan, 1979.
2. R. Dworkin: 'Hard Cases.' 88 *Harvard Law Review* (1975) 1057.
3. J. Harenburg: *Die Rechtsdogmatik zwischen Wissenschaft und Praxis*. Stuttgart: Steiner, 1986.

További szakirodalom:

- Boukema, H. J. M.: 'Hard Theories and Hard Cases.' 65 *ARSP* (1979) 255.
- Cohen, L. J.: *The Probable and the Provable*. Oxford: Clarendon Press, 1977.
- Esser, J.: 'Möglichkeiten und Grenzen des dogmatischen Denkens im modernen Zivilrecht.' 172 *Archiv für die zivilistische Praxis* (1972) 97.
- Fuller, L. L.: *Legal Fictions*. Stanford, Cal.: Stanford University Press, 1967.
- Garrn, H.: *Zur Rationalität rechtlicher Entscheidungen*. Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 1986.
- Goodrich, P.: *Reading the Law: A Critical Introduction to Legal Method and Techniques*. Oxford – New York: Basil Blackwell, 1986.
- Hassemer, W.: *Strafrechtsdogmatik und Kriminalpolitik*. Hamburg: Rowohlt, 1974.
- Hohfeld, W. N.: 'Alapvető jogi fogalmak a bírói érvelésben.' (Ford.: Szabó M.) In: Szabó M. – Varga Cs. (szerk.): *Jog és nyelv*. Budapest, 2000, 59-96. o.
- Kaufmann, A.: *Analogie und »Natur der Sache«*. *Zugleich ein Betrag zur Lehre vom Typus*. Heidelberg: R. v. Decker & C. F. Müller, 1982. (2. Aufl.)
- Koch, H.-J.: 'Dogmatik und Methode.' 62 *ARSP* (1976) 571.
- Krawietz, W. – Alexy, R. (Hrsg.): *Metatheorie juristischer Argumentation*. Berlin: Duncker & Humblot, 1983.
- Levin, J.: *How Judges Reason. The Logic of Adjudication*. New York etc.: Peter Lang, 1992.
- MacCormick, N. – Summers, R. S. (eds.): *Interpreting Statutes. A Comparative Study*. Aldershot etc.: Dartmouth, 1991.
- Müller, F. – Christensen, R. – Sokolowski, M.: *Rechtstext und Rechtsarbeit*. Berlin: Duncker & Humblot, 1997.

15.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Historical Jurisprudence	Neptun kódja: DFDIÁJ08N3, DFDIÁJ08L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Szabó Miklós	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p><i>Historical Jurisprudence</i> néven az angolszász jogtudományi szakirodalomban a természetjogi és az analitikai pozitívizmus jogbölcséleti tradíciói mellett a harmadik jelentős jogelméleti törekvésként számon tartott jogi tradíció megismertetésére vállalkozik a szakszeminárium. A <i>common law</i> hagyományba és doktrínába ágyazott történeti jogtudomány angol vonulata mellett a kurzus kitekintést kínál a német és magyar történeti jogi párhuzamosságokra is.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szokás és hagyomány a jogfejlődésben 2. A történeti módszer színrelépése a tudományokban 3. A történeti módszer szerepe a jogfejlesztésben 4. Precedens és jogtörténet 5. Az angol történeti jogi iskola kialakulásának körülményei 6. Henry Maine munkássága és a <i>Historical Jurisprudence</i> megalapozása 7. A <i>Historical Jurisprudence</i> mint jogelméleti irányzat kialakulása: Vinogradoff, Pollock, Maitland stb munkássága 8. A <i>Historical Jurisprudence</i> napjainkban: Watson, Stein, Berman stb. munkássága 9. A jogtörténet szerepe a német jogfejlődésben 10. A <i>historische Jurisprudenz</i> színrelépése 11. Savigny munkássága és jelentősége 12. A történetiség a magyar jogfejlődésben 13. A történetiség a magyar jogtudományban 14. A történetiség a tételes jogban 15. Jogtörténet és jogösszehasonlítás 	
Számonkérés módja: írásbeli, szóbeli	
<p>A doktorjelölteknek két számonkérési lehetőség közül lehet választani: a) 0,5 szerzői ív (20.000 n) terjedelmű a témakörhöz tartozó „tanulmány” megírása + a tanulmány kollokvium keretében való „megvédése”; b) a kötelező tananyag – a kötelező irodalomból a tárgyjegyző által megjelölt részek – szóbeli kollokvium keretében való számonkérése.</p>	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szabadfalvi József (szerk.): <i>Historical Jurisprudence - Történeti jogtudomány.</i> Budapest, 2000. 2. Henry Maine: <i>Az ősi jog.</i> Gondolat Kiadó, Budapest, 1985. 	

3. Horváth, Barna, *Angol jogelmélet*. Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, 1943

idegen nyelvű

1. D. E. Edlin (ed.): *The Common Law Theory*. Cambridge U. P., 2007.
2. D. J. Boorstin: *The Mysterious Science of Law. An Essay on Blackstone's Commentaries*. The University of Chicago Press, 1996.
3. Alan Watson: *The Nature of Law*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 1977.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Hamza, Gábor – Sajó, András, 'Savigny a jogtudomány fejlődésének keresztútján' 23 *Állam- és Jogtudomány* (1980/1) 79-111. o.
2. Peter Stein: *A római jog Európa történetében*. Budapest: Osiris Kiadó, 2005.
3. Peter Stein – John Shand,.: *Legal Values in Western Society*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 1974.

idegen nyelvű

1. N. Duxbury: *The Nature and Authority of Precedent*. Cambridge U. P., 2008.
2. Samuel, Geoffrey, 'Science, Law and History: Historical Jurisprudence and Modern Legal Theory', *Northern Ireland Legal Quarterly*, 41 (1990) 1, 1-21.;
3. Peter Stein: 'The Task of Historical Jurisprudence.' In Neil MacCormick – Peter Birks (eds.): *The Legal Mind. Essay for Tony Honoré*. Oxford: Clarendon Press, 1986.

További szakirodalom:

Walton, Frederick: 'The Historical School of Jurisprudence and Transplantation of Law', *Journal of Comparative Law*, 9 (1927) 183.;

Kelly, John: *A Short History of Western Legal Theory* (Oxford: Clarendon Press, 1992) 320-328.;

Holdsworth, William: *Some Makers of English Law* (Cambridge: Cambridge University Press, 1938).

Stein, Peter: *Legal Evolution, The Story of an Idea* (Cambridge: Cambridge University Press, 1980);

Watson, Alan: *Legal Transplant, An Approach to Comparative Law* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 1974);

Stein, Peter: *Legal Institutions, The Development of Dispute Settlement* (London: Butterworths, 1984);

Pollock, Friedrich: 'Opportunities in Historical and Comparative Jurisprudence', in *Oxford Lectures and Other Discourses* (London: Macmillan, 1890);

Vinogradoff, Paul: *Outlines of Historical Jurisprudence*, vol. I. Introduction. Tribal Law (London: Oxford University Press, 1920); *Outlines of Historical Jurisprudence*, vol. II. The Jurisprudence of the Greek City (London: Oxford University Press, 1922);

Jolowicz, Herbert: *Roman Foundation of Modern Law* (Oxford: Clarendon Press, 1957);

Jolowicz, Herbert: *Lectures on Jurisprudence* (Holmes Beach, FL: Gaunt, 1996);

Jolowicz, Herbert: *The Making of the Civil Law* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1981);

Jolowicz, Herbert: *Sources of Law, Legal Change, and Ambiguity* (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1984);

Jolowicz, Herbert: *The Evolution of Law* (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1985)

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A jogi nyelv szakszeminárium	Neptun kódja: DFDIÁJ08N4, DFDIÁJ08L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Szabó Miklós egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A tárgy oktatásának célja a jog azon aspektusának elemzése, hogy a jog mint társadalmi intézményrendszer – mind a jogalkotásban, mind a jogalkalmazásban – a nyelv közbenjöttével fejt ki működését. Ennek feltárásához két kérdéskörben kell elmélyülni: egyrészt szükség van a nyelvtudomány alapismereteinek, fogalmainak, irányzatainak megismerésére, másrészt arra, hogy a nyelvtudomány és nyelvfilozófia eredményei hogyan jelennek meg a jogi gondolkodásban. A szakszeminárium célja annak tudatosítása, hogy a jog működését miként határozza meg a nyelviség dimenziója.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A „modern nyelvtudomány kialakulása: F. de Saussure; N. Chomsky 2. A szemiotika és területei: szintaxis, szemantika, pragmatika 3. A nyelvtudomány határterületei; igazságügyi nyelvészet 4. A nyelvfilozófia kialakulása és problémái; L. Wittgenstein 5. A jogi nyelvek kialakulása 6. A „jogi nyelv” sajátosságai 7. A jogi fogalmak természete 8. Jelentés és értelmezés a jogban; jogi hermeneutika 9. Jogi beszédaktusok 10. Jogi retorika 11. Jogi diskurzus-elemzés 12. Jogi szöveg-munkálkodás 13. A jogalkalmazás nyelvi dimenziói 14. Nyelvi jogok 15. Többnyelvűség – többnyelvű jogszolgáltatás 	
<p>Számonkérés módja: írásbeli, szóbeli</p> <p>A hallgató két számonkérési mód közül választhat: (a) ½ - 1 szerzői ív (20.000 – 40.000 leütés) terjedelmű, a tárgyhoz kapcsolódó témájú tanulmány megírása és megvitatása; vagy (b) a kötelező tananyag szóbeli kollokvium keretében történő számonkérése.</p>	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szabó Miklós – Varga Csaba (szerk.): <i>Jog és nyelv</i>. Budapest: TEMPUS, 2000. 2. Szabó M. (szerk.): <i>Nyelvében a jog</i>. Miskolc: Bíbor, 2010. 3. Kontra Miklós: <i>Közérdekű nyelvészet</i>. Budapest: Osiris Kiadó, 1999. 	

idegen nyelvű

1. P. M. Tiersma – L. M. Solan (eds.): *The Oxford Handbook of Language and Law*. Oxford U. P., 2012.
2. B. Bix: *Law, Language, and Legal Determinacy*. Oxford: Clarendon, 1994.
3. A. Marmor – S. Soames (eds.): *Language in the Law*. Oxford U. P. 2011.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. 'A magyar nyelv és magyar jogi műnyelv megújulása.' 1 *Glossa Iuridica* (2014/1-2. szám)
2. U. Eco: *Az értelmezés határai*. (Ford.: Nádor Zs.) Budapest: Európa, 2013.
3. H-G. Gadamer: *Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlatja*. (Ford.: Bonyhai G.) Budapest: Gondolat Kiadó, 1984.

idegen nyelvű

1. P. Goodrich: 'Law and Language: An Historical and Critical Introduction.' 11 *Journal of Law & Society* (1984) 173. o.
2. D. Busse: *Juristische Semantik: Grundfragen der juristischen Interpretationstheorie in sprachwissenschaftlicher Sinn*. Berlin: Duncker & Humblot, 1993.
3. F. Schauer (ed.): *Law and Language*. Aldershot: Dartmouth, 1993.

További szakirodalom:

- AMSELEK, P.: 'Philosophy of Law and the Theory of Speech Acts.' 1 *Ratio Juris* (1988) 187.
- ATKINSON, J. M. - DREW, P.: *Order in Court: The Organization of Verbal Interaction in Judicial Settings*. London: Macmillan, 1979.
- AUSTIN, J. L.: *Philosophical Papers*. (Ed. by Urmson, J. O. and Warnock, G. J.) London - Oxford - New York: Oxford U. P., 1961.
- AUSTIN, J. L.: *Tetten ért szavak*. (Ford.: Pléh Cs.) Budapest: Akadémiai Kiadó, 1990.
- BANKOWSKI, Y. K. – MAHER, G.: 'Ordinary Language and Judicial Discretion.' 12 *Rechtstheorie* (1981) 1.
- BARFUß, W. (Hrsg.): *Sprache und Recht. Aufsätze und Vorträge von Fritz Schönherr*. Wien: Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 1985.
- BECK, A.: 'The Semiology of Law.' 7 *Oxford Journal of Legal Studies* (1987) 475.
- BLACK, M.: *A nyelv labirintusa*. (Ford.: Ábrahám Z.) Budapest: Holnap Kiadó, 1998.
- CLAUSS, K.: 'Semantik im Dienste des Rechts.' 49 *ARSP* (1963) 376.
- EDGEWORTH, B.: 'Legal Positivism and the Philosophy of Language: A Critique of H. L. A. Hart's »Descriptive Sociology«.' 6 *Legal Studies* (1986) 115.
- GIBBONS, J. (ed.): *Language and the Law*. London – New York: Longman, 1994.
- GLANVILLE, L. W.: 'Language and the Law.' 61 *The Law Quarterly Review* (1945) 71; 179; 293; 384; (1946) 387.
- JACKSON, B. S.: *Making Sense in Law: Linguistic, Psychological and Semiotic Perspectives*. Liverpool: Deborah Charles, 1995.
- JORI, M. – PINTORE, A. (eds.): *Law and Language: The Italian Analytical School*. Roby: Deborah Charles, 1997.
- LAMPE, E-J.: *Juristische Semantik*. Bad Homburg v. d. H. – Berlin – Zürich: Verlag Gehlen, 1970.

PARKER, G. F. (ed.): *What is Meaning in a Legal Text? Northwestern University/Washington University Law and Linguistics Conference*. Washington University Law Quarterly (Special Issue, Vol. 73. No. 3.) 1995.

17.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Munkajog szakszeminárium I.	Neptun kódja: DFDIÁJ11N1, DFDIÁJ11L1 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Csák Csilla egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
A programra jelentkező doktorjelöltek környezetjogi, agrárjogi ismereteinek megalapozása, elmélyítése. Elvi segítségadás a készülő doktori disszertáció összeállításához.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A környezetvédelem gazdasági eszközei, a környezetvédelmi alapok, környezetvédelmi támogatások, és a környezetvédelem megjelenése, helye, szerepe a jogrendszerben. 2. A környezetvédelem gazdasági eszközei, a környezetvédelmi alapok, környezetvédelmi támogatások, és a környezetvédelem megjelenése, helye, szerepe a jogrendszerben. 3. A környezetvédelmi felelősség eszközei, a környezetvédelmi felelősségbiztosítás megjelenése, helye, szerepe a jogrendszerben. a kötelező biztosítéki rendszer bevezetésének anomáliái. 4. A környezetvédelmi felelősség eszközei, a környezetvédelmi felelősségbiztosítás megjelenése, helye, szerepe a jogrendszerben. a kötelező biztosítéki rendszer bevezetésének anomáliái. 5. A hulladékgazdálkodás és a határon átnyúló hulladékszállítások hatásai és az illegális szállítások megakadályozásának jogi eszközei. 6. A környezeti érdekek és a gazdasági érdekek ütközése esetjogi elemzések és elméleti következtetések 7. A környezeti érdekek és a gazdasági érdekek ütközése esetjogi elemzések és elméleti következtetések 8. Az agrár-környezetjog hatályos szabályai, a környezeti szempontok érvényesítése az agrártámogatások folyósításában, cross compliance. 9. Az agrár-környezetjog hatályos szabályai, a környezeti szempontok érvényesítése az agrártámogatások folyósításában, cross compliance. 10. A környezeti elvek szerepe a jogalkotásban és a jogalkalmazásban 11. A környezeti elvek szerepe a jogalkotásban és a jogalkalmazásban 12. A környezetvédelmi engedélyezési rendszer átnyúló elemei és elhatárolási kérdései a gazdasági, az önszabályozó valamint a konszenzuális szabályozási rendszerre tekintettel. 13. A környezetvédelmi engedélyezési rendszer átnyúló elemei és elhatárolási kérdései a gazdasági, az önszabályozó valamint a konszenzuális szabályozási rendszerre tekintettel. 14. A fenntartható fejlődés pillérei és együtthatása 15. A fenntartható fejlődés pillérei és együtthatása 	
Számonkérés módja:	
A nappali oktatáson résztvevők az előadásokon és a szakszemináriumokon való jelenlét mellett – előre egyeztetett tárgyú - egy ív terjedelmű – dolgozatot kötelesek írni vagy pedig a szakszemináriumon a szakszeminárium témaköréből előadást köteles tartani. A levelező hallgatók az előadásokat és a szakszemináriumokat nem kötelesek látogatni. Ők a tantárgyi	

tematikához kapcsolódó egy ív terjedelmű dolgozattal és egy kiválasztott kötelező irodalom ismeretének igazolásával szerezhetik meg a félévi érdemjegyet. A minősítés öt fokozatú.

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Raisz Anikó (szerk.): A nemzetközi környezetjog aktuális kihívásai, Miskolci Egyetem 2012
2. CSAK Csilla: A hulladék fogalmának értelmezése az uniós ítélkezési gyakorlat alapján, In: Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Juridica et Politica 29.:(2.) pp. 423-434. (2011)
3. BÁNDI Gyula: Környezetjog, Szent István Társulat Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója Budapest 2011.

idegen nyelvű

1. KISS, Alexandre - SHELTON, Dinah: International environmental law. Transnational Publishers, New York, 2004
2. Shristoph PALME – Anke u. Jochen SCHUMACHER – Matthias SCHLEE: Die europäische Umwelthaftungsrichtlinie, EurUP 5/2004. 260-267.o.
3. Rolf SCHWARTMANN: Umweltrecht. C.F.Müller Verlag Heidelberg 2006.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. CSAK Csilla: Cross compliance, avagy környezetvédelem a támogatás feltételeként, In: Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Juridica et Politica 2012/2. 423-433.o.
2. SZILÁGYI János Ede: A zöld géntechnológiai szabályozás fejlődésének egyes aktuális kérdéseiről. Miskolci Jogi Szemle, 2011/2, 36-54. o.
3. OLAJOS István: A közjogi szerződés, mint a támogatásokkal kapcsolatos jogalkalmazás egy útja, In Publicationes Universitatis Miskolciensis, Sectio Juridica et Politica, Tomus XXIX/2. 2011. 503-514.o.

idegen nyelvű

1. Itzhak E. KORNFELD: Of dead pelicans, turtles, and marshes: Natural Resources damage int he wake of the BP deepwater horizon spill, Heinonline 38 B.C. Env'tl. Aff. L. Rev. 317 2011
2. Maria LEE: 'New' Environmental Liabilities: The Purpose and Scope of the Contaminated Land Regime and the Environmental Liability Directive, Heinonline 11 Env'tl. L. Rev. 264 2008-2009
3. David TERRY: Burlington Northern and Santa Fe Railway Co. v. United States: Receding the Scope of CERLA Liability, Heinonline 5 Env'tl. and Energy L. and Pol'y J. 158 2010.

További szakirodalom: A szemináriumon kiadott anyagoknak megfelelően.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Munkajogi szakszeminárium II.	Neptun kódja: DFDIÁJ11N2, DFDIÁJ11L2 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Prugberger Tamás prof. emeritus	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Jakab Nóra egyetemi docens	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>Foglalkoztatáspolitikai és jogi c. szakszeminárium célja a hallgatókban kialakítani és tudatosítani a foglalkoztatás társadalmi jelentőségét és hogy azt, hogy a munkanélküliség társadalmi feszültséget, pszichés feszültséget, bűnözésnövekedést, gazdaságleépülést okoz, amellyel szemben elsősorban a munkaügyi politika, a munkaügyi szolgáltatási közigazgatás és jog, valamint a szociálpolitika és a gazdaság-, valamint a pénzügyi politika eszközeivel komplex módon, mindezek együttes alkalmazásával lehet megoldani. Ennek során a szakszeminárium célja, hogy párhuzamba állítsa a foglalkoztatáspolitikai és jog nyugat-európai és jogi eszközeit a hasonló magyar megoldással, bemutató pozitív és/vagy negatív vonásait kritikai elemzés és a hibák kijavítására irányuló javaslatok adása mellett.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A foglalkoztatáspolitikai és jogi, valamint közigazgatási témakörének behatárolása és eszközeinek bemutatása 2. A foglalkoztatáspolitikai, a teljes foglalkoztatás és a nagyméretű munkanélküliség makro-, és mikro közgazdasági, makro és család-szociális, valamint társadalometikai egy felőli pozitív, más felőli negatív hatásainak bemutatása, elemzése 3. A foglalkoztatáspolitikai és a szociálpolitika, valamint jogi és közigazgatási intézményeinek egymásra épülésének és kölcsönhatásainak elemzése 4. A foglalkoztatás-elősegítés jogi-, és igazgatási eszközrendszerének, valamint alakulásának külföldi és hazai bemutatása az aktív és passzív eszközrendszerek tükrében 5. A munkaerő-közvetítés intézménye és működése a fejlett nyugat-európai államokban és Magyarországon 6. A munkaerő-közvetítés összekapcsolása a képzéssel, átképzéssel, valamint a vállalkozóvá válásra irányuló speciális képzéssel és támogatással 7. Az elméleti képzés és a gyakorlat összekapcsolásának problémája a külföldi és a hazai viszonyok között 8. Az állásajánlatokra való jelentkezésre irányuló felkészültség és az erre irányuló tréningek jelentősége, életrajzkészítés, bemutatkozás, állásinterjúval való megfelelés 9. A munkanélküli segélyezés intézménye, a segélyezésben való részesülés feltételei, a foglalkoztatási hivatallal való együttműködés, valamint a segély mértéke és folyósításának idődimenziója a nyugat-európai országokban és Magyarországon 10. A csökkent munkaképességűek foglalkoztatás-elősegítésének problémája mikro-, és makroszintű problémája és e problémák megoldására irányuló eszközrendszerekről általában 11. A csökkent munkaképességűek elhelyezkedését elősegítő munkaközvetítés és képzés speciális kérdései és eszközei 12. A pályakezdő fiatalok és az idős munkavállalók foglalkoztatását elősegítő aktív és 	

passzív eszközök a nyugat-európai államokban és Magyarországon

13. A munkáltatók és a munkahelyeket létesítő szervezetek, vállalkozások/cégek irányában jelentkező állami és települési anyagi ösztönzési rendszer nyugat-európában és Magyarországon, valamint a neokorporatív megállapodási rendszer

14. A foglalkoztatás-igazgatás intézményrendszerét működtető alapok forrásai, irányítása, kezelésének jellege a nyugat-európai országokban és Magyarországon

15. A foglalkoztatás-elősegítés intézmény-rendszerének alakulása a nyugat-európai államokban és Magyarországon, kritikai bemutatás

Számonkérés módja: írásbeli

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Jakab Nóra--Prugberger Tamás: A foglalkoztatás elősegítés és igazgatás joga. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2013.

2. Foglalkoztatáspolitikai az Európai Unióban. (szerk.: Gyulavári Tamás-Kozma Tamás), SzCsM. kiadás, Bp. 2000.

3. Keynes J. M.: A foglalkoztatás, a kamat és a pénz általános elmélete, Közgazdasági és Jogi K. kiadó, Bp. 1965.

idegen nyelvű

1. Brion Bercusson: The European Communitys Charta of Fundamental social Rigs of Workers. The Modern Law Rewiewf, Vol 53. 6224 etc.

2. Heinz Berndt: Worldwide Solidarity-the Activities of the Global Union sin the Era of Globalidsation. Edition Friedrich Ebert Stiftung.

3. Schafer, Helmuth: Die Hartz Konzept: Arbeitsmarktreform ohne Biss. Deutsche Industrieverlag, Köln

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Jakab Nóra: A munkavállalói jogalanyiség munkajogi és szociális jogi kérdései, különös tekintettel a megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyekre. Novotni K. 2014.

2. Prugberger Tamás: A hazai foglalkozttás és munkanélküliség problémái külföldi kitekintéssel. Valóság, 2010/1. sz. 89-103.

3. Kovács János: Társadalompolitika – szociálpolitika. Agroinform, Bp. 2006.

idegen nyelvű

1. Anne Ames: Hartz IV. in Baden Württemberg, Hrsg. Hans Böckler Stiftung, 2008.

2. Weiland –Düwel: Das neue Arbeitsrecht. Hartz Gesets und AGENDA 2010 in der Arbeits und der Sozialrechtliche Praxis. Nomos Verlag, 2007.

3. Gaby Wunderlich: Die Hartz Gesetze I-IV. In: Hagen – Spermann (Htsg.)

További szakirodalom:

Bíró-Nádas-Prugberger-Rab-Sipka: Aktív és passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök alkalmazása, hatásuk a munkaerőpiaci mutatókban. TÁMOP Országos Munkaügyi Hivatal, Debrecen, 2010.

Kathy Szilvia: A foglalkoztatáspolitikai alakulása az Európai Unióban, Európa Fórum,

2003/1.

Prugberger Tamás: Munkavállalói biztonság a globalizációban. Valóság, 2008/2. sz. 89-103.

Prugberger Tamás: A gyengébbek és az e mberiség védelmére alkalmas jogintézmények és jogterületek. Valóság, 2002/8. sz. 10-21. o.

Jakab Nóra: A margón és azon túl. Az intellektuális és pszichoszociális fogyatékossgal élő emberek cselekvőképességéről. Novotni K. 2013.

Magyar munkavállalók kilátásai a gazdasági válságban. Munkástanácsok Évkönyve. 2008. Munkástanácsok Szövetsége kiadása, Bp. 2009.

Gyulavári—Könczei: Európai Szociális jog, Osiris K. Bp. 2000.

Gyulavári Tamás: Szociális jogok az Európai Unióban – Az Európai Bíróság esetjoga.. Adu Print K. Bp. 1999.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Munkajogi szakszeminárium III.	Neptun kódja: DFDIÁJ12N3, DFDIÁJ12L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Csák Csilla egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>A programra jelentkező doktorjelöltek környezetjogi, agrárjogi ismereteinek megalapozása, elmélyítése. Elvi segítségadás a készülő doktori disszertáció összeállításához.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A földterület méhének és felszínének környezeti védelme. A bányászat és a geológiai kutatásokkal kapcsolatos környezetvédelem, a tájvédelem, valamint a föld felszínének az élettelen tényezőivel összefüggő környezeti védelem és barlangokkal összefüggő jogi normarendszer, hazai és külföldi viszonylatban. 2. A földterület méhének és felszínének környezeti védelme. A bányászat és a geológiai kutatásokkal kapcsolatos környezetvédelem, a tájvédelem, valamint a föld felszínének az élettelen tényezőivel összefüggő környezeti védelem és barlangokkal összefüggő jogi normarendszer, hazai és külföldi viszonylatban. 3. A föld felszínének élőhelyi védelme, az élőnövényzet különösen az erdők védelme, erdő és levegőtisztaság védelem, erdő- és vadvédelem, az erdő és a természet egyéb növényi és állati életközösségének a védelme, vad- és madárvédelem. 4. A föld felszínének élőhelyi védelme, az élőnövényzet különösen az erdők védelme, erdő és levegőtisztaság védelem, erdő- és vadvédelem, az erdő és a természet egyéb növényi és állati életközösségének a védelme, vad- és madárvédelem. 5. A vizek élőközösségének a védelmére vonatkozó hazai és külföldi jogi szabályozás. 6. A vizek élőközösségének a védelmére vonatkozó hazai és külföldi jogi szabályozás. 7. Biodiverzitás megőrzése és alkotmányossági védelme, a közösségi/uniós szabályozás elemzése, ökológiai és ökonómiai elemzések áttekintése 8. Mezőgazdasági tevékenységgel összefüggő környezeti védelem, különös tekintettel a növényvédő szerek használatára, a legelők és a legelőtakaró fenntartására vonatkozó védelem, valamint a mezőgazdasági termőföld termőképességének fenntartására vonatkozó védelmi tevékenység. Az agrominimum szabályozásának idevonatkozó szabályai. 9. Mezőgazdasági tevékenységgel összefüggő környezeti védelem, különös tekintettel a növényvédő szerek használatára, a legelők és a legelőtakaró fenntartására vonatkozó védelem, valamint a mezőgazdasági termőföld termőképességének fenntartására vonatkozó védelmi tevékenység. Az agrominimum szabályozásának idevonatkozó szabályai. 10. A levegő és a vízvédelem a gyáripari tevékenységgel, valamint a közlekedéssel összefüggésben. 11. A települések környezetvédelme, ideértve az épített környezetvédelmét, telekrendezés, egyedi építmény és műemlékvédelem, továbbá a műszaki létesítményekkel összefüggő védelem. 12. Veszélyes anyagokkal összefüggő táj-, természet-, település- és ingatlanvédelem, 	

valamint légtér-, földterület- és vízvédelem.

13. A természeti erőforrások jogának dogmatikai megközelítése, lehatárolása és a szabályozási környezet rendszertani megközelítése.

14. A természeti erőforrások jogának dogmatikai megközelítése, lehatárolása és a szabályozási környezet rendszertani megközelítése.

15. Géntechnológia kérdések jogi aspektusai, GMO mentes mezőgazdaság kérdésének áttekintő elemzése a nemzetközi tapasztalatok alapján.

Számonkérés módja:

A nappali oktatáson résztvevők az előadásokon és a szakszemináriumokon való jelenlét mellett – előre egyeztetett tárgyú - egy ív terjedelmű – dolgozatot kötelesek írni vagy pedig a szakszemináriumon a szakszeminárium témaköréből előadást köteles tartani. A levelező hallgatók az előadásokat és a szakszemináriumokat nem kötelesek látogatni. Ők a tantárgyi tematikához kapcsolódó egy ív terjedelmű dolgozattal és egy kiválasztott kötelező irodalom ismeretének igazolásával szerezhetik meg a félévi érdemjegyet. A minősítés öt fokozatú.

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. FODOR László: Környezetvédelem az Alkotmányban. Gondolat Kiadó-Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Budapest 2006. 205.o.
2. CSÁK Csilla: A környezetjogi felelősség magánjogi dogmatikája, Miskolci Egyetem Miskolc 2012. 276.o.
3. NAGY Zoltán: Fenntartható költségvetési elvonások rendszere a környezetvédelem területén. In: Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica, Miskolc, Tomus XXIX/1. (2011) 247-258.o.,

idegen nyelvű

1. Ludwig KRÁMER (fordította: Horváth Zsuzsanna): Az Európai Unió környezeti joga. Dialóg Campus Kiadó Budapest-Pécs 2012. EU Environmental Law, Seventh Edition Sweet and Maxwell, London 2011. alapján
2. Nancy K. KUBASEK - Gary S. SILVERMAN: Environmental Law, Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey 2008, 6th ed.
3. Nicolas de SADELEER: EU Environmental Law and the Internal Market. Oxford University Press 2014

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. CSÁK Csilla (szerk.): Jogtudományi tanulmányok a fenntartható természeti erőforrások témakörében, Miskolci Egyetem Miskolc 2012. 203.o.
2. SZILÁGYI János Ede: Vízjog, Aktuális kihívások a vizek jogi szabályozásában, Miskolc, Miskolci Egyetem, 2013
3. FODOR László: Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélete a zajterhelés csökkentésére tett intézkedésekről és a bírósági eljárás időtartamáról. JeMa 2011/3. 86-92. o.

idegen nyelvű

1. Geert Van Calster: EU Waste Law, Oxford University Press 2015
2. Kim Talus: EU Energy Law and Policy: A Critical Account, Oxford University Press 2013
3. Olajos István-CSÁK Csilla-Bobvos Pál-Szilágyi János Ede-Horváth Szilvia-Prugberger Tamás: The polluter pays principle in agriculture, Journal of Agricultural and Environmental Law 2006/1. 29-55.o.

További szakirodalom: A szemináriumon kiadott anyagoknak megfelelően.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Munkajogi szakszeminárium IV.	Neptun kódja: DFDIÁJ12N4, DFDIÁJ12L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Prugberger Tamás prof. emeritus	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Kenderes György Ph.D., egyetemi docens és Dr. Rácz Zoltán Ph.D. egyetemi docens. Dr. Jakab Nóra egyetemi docens	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>Az individuális és a kollektív munkajog elvi, jogelméleti vonásainak főbb csomópontjainak értékelése a gyakorlatban. A tantárgy feladata és célja, megmutatni, miként érvényesül a tételesjogi szabályozás és a munkajog-politika a gyakorlati életben.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munka-, és a szolgálati szerződés elhatárolásának gyakorlati kérdései egymástól, a vállalkozási és megbízási szerződéstől, egymáshoz való viszonyuk gyakorlati kérdései, a függő (kötött) és a szabad (kötetlen) munkavégzés a gyakorlatban 2. A fővállalkozói és az alvállalkozói jogviszonykapcsolatok, valamint a munkajogviszony hasonlósága egymáshoz, az alvállalkozók egzisztenciális és szociális védelme 3. A munkajogviszony és az azzal összefüggő, valamint a munkajogviszony fennállására való tekintetek létesülő munkaviszonyon kívüli megbízási és vállalkozási szerződéskötések a munkavállalóval a munkáltató részéről. Az ezzel kapcsolatos gyakorlati kérdések 4. Az esélyegyenlőség biztosításának a kérdése a munkáltató és a munkavállaló viszonylatában, valamint a munkavállaló részéről a munkavállalói irányában fennálló ez irányú egyenlő bánásmódra irányuló diszkriminációt mellőző kötelezettsége az Európai Curia és a hazai gyakorlatban 5. A munkáltató és az átvevő, valamint a jogutód munkáltató részéről fennálló tájékoztatási kötelezettség gyakorlati érvényesülésének problémái a munkaszerződéskötésnél, az átírányításnál, kirendelésnél-átengedésnél, helyettesítésnél és kiküldésnél, valamint a munkáltatói jogutódlásnál és a csoportos létszámleépítésnél, a munkáltató fizetésképtelensége esetén, továbbá a bérgarancia-alap működése 6. A munkajogi felelősség gyakorlatának problémái és a munkaviszony megszüntetésének egyes gyakorlati kérdései 7. A munkajogi jog-, és cselekvőképesség kérdései a munkáltató és a munkavállaló oldaláról, kitekintve a csökkent munkaképességű, fogyatékos munkavállalókra. 8. A két-, és három-, valamint a többoldalú munkajogi érdekegyeztetés működése a gyakorlatban, viszonyulása a gazdasági és az egyéb társadalmi érdekegyeztetéshez 9. A koalíciós partnerek (munkáltatói és munkavállalói érdekvédelmi szervezetek tárgyalási és kollektív szerződéskötési jogosultságának feltételei (koalícióképesség és a reprezentativitási feltételek 10. Az országos és a területi általános, valamint az országos és a területi ágazati, továbbá a vállalaton belüli érdekegyeztetés és kollektív szerződéskötés gyakorlati problémái, a Günstigkeitsprinzip érvényesülése nyugat-európai országokban és Magyarországon 	

11. Az üzemi tanács jogosítványrendszere, választása és visszahívása a nyugat-európai és a magyar gyakorlatban
12. Az európai üzemi tanács megalakításának, valamint a munkáltató és a munkavállaló közötti társadalmi párbeszéd európai dimenziója
13. A munkaküzdelem gyakorlati alkalmazási lehetőségei jogi korlátok között
14. A munkaügyi szakbíráskodás jelentősége és gyakorlata, valamint létének megkérdőjelezésének problémái
15. Az atipikus munkaviszonyok társadalom-gazdasági jelentősége és gyakorlati alkalmazásuk

Számonkérés módja: írásbeli

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Prugberger Tamás-Nádas György: Európai és magyar összehasonlító kollektív munkajog, Cluver Rt. kiadó, Bp. 20015
2. Jakab Nóra, A munkajogi jogalanyiség szociális és munkajogi kérdései..., Novotni K. 2013.I. és II. rész
3. Prugberger Tamás: Magyar munka-, és közszolgálati reform európai kitekintéssel.

idegen nyelvű

1. Bercusson, Brian: European Labour Law, Cambridge, University Press, 2009.
2. Krmpove, Dieter: Europaisches Arbeitsrecht, Verlag Vahlen, Studentenreihe, München
3. Zöllner-Loriz-Hergentrörner: Arbeitsrecht, 6. Aufl. C.H. Beck Verlag, München, 2008.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Kenderes György: A munkaszerződés hazai szabályozásának alapkérdései, Novotni K. Miskolc, 2008.
2. Berke Gyula: A kollektív szerződés a magyar munkajogban. Pécsi Munkajogi Közlemények, Monográfiák, 2.
3. Bankó Zoltán: Atipikus munkaviszonyok. Dialóg, Campus Budapest-Pécs, 2010.

idegen nyelvű

1. Freedland, M. – Counturis N.: The Legal Characterisation of Personal Work Relations and the Idea of Labour Law. In: Guy Davidov – Brian Langiella (red.): The Idea of Labour Law, Cambridge, University Press, 2009.
2. Birk, Rolf: Internationales und europaisches Arbeitsrecht. In: Münchener Handbuch zum Arbeitsrecht (Hrsg. R. Richardi—Wildzkle) 2. Aufl. C.H. Beck Verlag, München, 2000.
3. W. Portzmann – J.F. Stöckle: Schweizerisches Arbeitsrecht. Dike Verlag, Zürich-St. Gallen. 2013.

További szakirodalom:

Prugberger Tamás-Nádas György: A munkajogi szabályozás alakulásának főbb csomópontjai a szociális piacgazdaság nyugat-európai és a reálszocialista gazdaság kelet-európai rendszerében. In: Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Iuridica et

Politica Tomus XXXII. (2014.) 449-459.

Prugberger Tamás: Az önfoglalkoztatás intézménye a nyugat-európai és a magyar jogban. Magyar Jog, 2014/2. sz. 65-71. sz.

Prugberger Tamás-Kenderes György: Változások a munkajogi kártérítési felelősségben. Pro Futuro. 2014/2. sz, 931-648. o.

Prugberger Tamás: A szerződészegés elméleti kérdései a polgári-, és a munkajogban. In: A magyar tudomány a Délvidéken, Vajdasági Magyar Tudományos Társaság Kiadása, Újvidék, 2014. 83-94. o.

Jakab Nóra-Prugberger Tamás: Ellentétek és kapcsolatok a magyar munkajogi és polgárjogi szabályozás között. Jogtudományi Közlöny, 2014/10. 477-486. o.

Jakab Nóra-Prugberger Tamás: A jogalanyiség általános és munkajogi kérdései. In: Ünnepi tanulmányok Bíró György 60. születésnapjára. Novotni Kiadó, 2015. 250-275. o.

Prugberger Tamás-Zaccaria Márton Leó: A versenytildalmi megállapodás elméleti és gyakorlati problémái a megváltozott munkajogi környezetben, Jogtudományi Közlöny, 2015/5. sz. 244-255. o.

Prugberger Tamás: Adalékok a munkával és az ügyvitellel kapcsolatos szerződések jogrendszerani és jogdogmatikai kérdéseihez. Miskolci Jogi Szemle, 2015/1. sz. 5-19. o.

Prugberger Tamás: A munka-, a közszolgálati és a társadalombiztosítási szakbíráskodás tervezett átalakításának terve a közszolgálati jogviták elkülönítésén keresztül. Magyar Jog, 2015/1. sz. 27-34. o.

Prugberger Tamás – Nadas György: Európai és magyar összehasonlító kollektív munkajog, Woltes Cluwer K. Budapest, 2015.

Jakab Nóra: A munkajog és a polgári jog kapcsolata a jogpolitika tükrében. Magyar Jog, 2015/1. sz. 18-26.

Gyulavári Tamás: A szürke állomány – Gazdaságilag függő munkavégzés a munkaviszony és az önfoglalkoztatás határán. Jogtudományi Monográfiák. 6. Pázmány Press. Bp. 2014.

21.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Közigazgatási jogi szakszeminárium I.	Neptun kódja: DFDIÁJ13N1, DFDIÁJ13L1 Tantárgy jellege:
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Nyitrai Péter egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
A tantárgy feladata, célja:	
<p>Megismertetni a hallgatókkal az igazgatás és a közigazgatás kialakulásának történelmi körülményeit, valamint a közigazgatásra vonatkozó nézetek és felfogások kezdeti fejlődését. A jelölteknek fel kell dolgozniuk az igazgatásnak az államok kialakulása előtti időszakra eső történelmi dokumentumait, emlékeit, majd az első államalakulatok (Sumér, Akkád, Egyiptom, Athén, Róma) igazgatási szervezetének kialakulását és fejlődését. Ezekkel párhuzamosan a hallgatóknak át kell tekinteniük a közigazgatásra vonatkozó nézetek és felfogások kezdeti elemeit, majd azok átalakulását a feudális korban. Végezetül meg kell ismerkedniük a közigazgatás-tudomány kezdeteit jelentő rendészettudomány, kamerálisztika képviselőivel és azok fontosabb nézeteivel.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az igazgatás kialakulásának őstörténete 2. Az igazgatás jellemzői az államiság kialakulása előtt 3. A mezopotámiai államok közigazgatása 4. Az egyiptomi állam közigazgatása I. 5. Az egyiptomi állam közigazgatása II. 6. Az athéni közigazgatás kialakulásának főbb fázisai 7. A Római Birodalom közigazgatása I. 8. A Római Birodalom közigazgatása II. 9. A Római Birodalom közigazgatása 10. A közigazgatásra vonatkozó nézetek első képviselői 11. A közigazgatásra vonatkozó nézetek átalakulása a feudális államban 12. A közigazgatás-tudomány kezdetei Európában I. 13. A közigazgatás-tudomány kezdetei Európában II. 14. A közigazgatás-tudomány kezdetei Magyarországon I. 15. A közigazgatás-tudomány kezdetei Magyarországon II. 	
Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Herbert Simon: Korlátozott racionalitás KJK Budapest, 1982. 2. Dwight Waldo: Mi a közigazgatás? In: Közigazgatás-tudományi antológia Unió Kiadó Budapest, 1994. 3. Jakab András: A közigazgatási jog tudománya és oktatása Magyarországon Új Magyar Közigazgatás 2010. szeptember – október 	

idegen nyelvű

1. Frederick W. Taylor: Scientific Management. Testimony before the U. S. 1912.
2. L. Hilberath: Grundlagen und Methoden einer neues Verwaltungswissenschaft Heidelberg, 1939.
3. O. Mayer: Theorie des französischen Verwaltungsrechts Strassburg, 1886.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Lőrincz Lajos – Nagy Endre – Szamel Lajos: A közigazgatás kutatásának tudományos irányzatai Budapest, 1976.
2. Magyary Zoltán: Magyar közigazgatás Budapest, 1942.
3. Koi Gyula: Külföldi hatások a magyar közigazgatás-tudományban PhD-értekezés Győr, 2013.

idegen nyelvű

1. Robert von Mohl: Enzyklopädie der Staatswissenschaften (1859)
2. Lorenz von Stein: Handbuch der Verwaltungslehre und des Verwaltungsrechts (1870)
3. Joseph Sonnenfels: Grundsätze der Polizey München, 2003. (Facsimile)

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Közigazgatási jogi szakszeminárium II.	Neptun kódja: DFDIÁJ13N2, DFDIÁJ13L2 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Torma András egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja: Miután a doktorjelöltek az I. szemeszterben lefolytatott és a fenti programhoz kapcsolódó szakszemináriumon megismerkedtek a magyar közigazgatás tudomány klasszikusaival és a közigazgatás tudomány korábbi főbb irányjaival, a jelen szemeszterben meg kell ismerkedniük a mai magyar közigazgatás tudomány legfontosabb képviselőivel és tudományos tevékenységükkel. ebből következően a jelen szakszeminárium célja a mai magyar közigazgatás tudomány képviselőinek és munkásságuknak bemutatása, illetve tanulmányozása.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A közigazgatási jogtudományi irányzat és képviselői 2. A közigazgatási jogtudományi irányzat és képviselői 3. A közigazgatási jogtudományi irányzat és képviselői 4. A közigazgatástani irányzat és képviselői 5. A közigazgatástani irányzat és képviselői 6. A szervezéstudományi irányzat és képviselői 7. A szervezéstudományi irányzat és képviselői 8. A szervezéstudományi irányzat és képviselői 9. A szervezéstudományi irányzat és képviselői 10. A szervezéstudományi irányzat és képviselői 11. Közigazgatási informatikai irányzat és képviselői 12. Közigazgatási informatikai irányzat és képviselői 13. Közigazgatási informatikai irányzat és képviselői 14. Közigazgatási informatikai irányzat és képviselői 15. Közigazgatási informatikai irányzat és képviselői 	
Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lőrincz Lajos: Állandóság és változás a közigazgatásban Magyar Közigazgatás, 1991. december 2. Kalas Tibor: Számítógép az államigazgatásban KJK Budapest, 1979. 3. Torma András: Európai közigazgatás, régiók, önkormányzatok Virtuóz Kiadó Budapest, 2001. <p>idegen nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. András TORMA – Balázs SZABÓ - EU Public Administration and Institutions and their Relationship with Member States; ISBN - 978-606-581-032-7 2. Patrick HASSENTEUFEL - The Sociology of the European Administrative System; 	

MPEAP E-textbook

3.Giovanni POGGESCHI - EU Integration of Territorial and Local Communities;
MPEAP E-textbook

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Lőrincz Lajos: A közigazgatás alapintézményei HVG ORAC Kiadó, Budapest, 2005.
2. Csáki Gyula Balázs: Az elektronikus közigazgatás tartalma és egyes gyakorlati kérdései HVG ORAC Kiadó Budapest, 2010.
3. Magyary Zoltán: Közigazgatásfejlesztési Program (MP11.0) A haza üdvére és a közszolgálatában. KIM. Budapest, 2011. június 10.

idegen nyelvű

1. Susanna CAFARO - The History of the European Institutions and the European Integration; MPEAP E-Textbook
2. Giovanni PELLERINO, Marco MANCARELLA - E-Government Practice and Law; MPEAP E-Textbook
3. Lucian CHIRIAC - Zsuzsanna SZABO - E-Government; ISBN 978-963-339-020-7

További szakirodalom:

- Berényi Sándor: Közigazgatás a modern társadalomban KJK Budapest, 1990.
- Kovacsics József: Bevezetés az államigazgatási informatikába Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980.
- Közigazgatás tudományi Antológia Első és Második kötet (szerk.: Lőrincz Lajos) Unió Kiadó, Budapest, 1996.
- Tanulmányok a közigazgatás szervezeti és jogi intézményei köréből (szerk.: Ficzer Lajos) Unió Kiadó, Budapest 1995.
- Madarász Tibor: Közigazgatás és jog KHK Budapest 1987.
- Molnár Miklós: Funkcionalizmus és a jogtudomány új szemléleti horizontjai Magyar Jog 1995. évi 2. szám
- A magyar közigazgatás korszerűsítésének elvi és gyakorlati kérdései (szerk.: Fogarasi József) Unió Kiadó Budapest, 1996.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Közigazgatási jogi szakszeminárium III.	Neptun kódja: DFDIÁJ14N3, DFDIÁJ14L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Nyitrai Péter egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>A tantárgy feladata, célja: A PhD hallgatók megismerkedtek az I. és II. félévben az igazgatás kialakulásával, az erre vonatkozó nézetekkel, a közigazgatás-tudomány kezdeteivel, valamint a magyar közigazgatás-tudomány képviselőivel. A III. félévben folytatódik a közigazgatás-tudomány fő irányvonalainak megismertetése elsősorban a külföldi irányzatok képviselőinek tanulmányozásával. A félév során el kell jutni a hallgatóknak a mai külföldi közigazgatás-tudomány fő irányzatai képviselőinek megismeréséig, illetőleg ezen képviselők alapvető munkáinak elemzéséig.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A közigazgatási jogi dogmatika német képviselője: Ottó Mayer 2. A közigazgatási jogtudomány francia képviselői: Leon Duguit 3. A közigazgatási jogtudomány francia képviselői: Gaston Jéze 4. A közigazgatási szervezéstudomány továbbélése a német közigazgatás-tudományban 5. A közigazgatási szervezéstudomány amerikai irányzatai I. 6. A közigazgatási szervezéstudomány amerikai irányzatai II. 7. A döntésemélet kidolgozója: Herbert A. Simon 8. A Taylorizmus és alapelvei 9. A közigazgatási szervezéstudomány továbbélése Franciaországban 10. A közigazgatási politika szerepe a német közigazgatás-tudományban 11. A közigazgatási politika szerepe az amerikai közigazgatás-tudományban I. 12. A közigazgatási politika szerepe az amerikai közigazgatás-tudományban II. 13. A közigazgatási szociológia jelenlegi helyzete a francia közigazgatás-tudományban 14. A közigazgatási szociológia jelenlegi helyzete a német közigazgatás-tudományban 15. Az „európai” közigazgatás-tudomány 	
Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Woodrow Wilson: A közigazgatás tanulmányozása In: Közigazgatás-tudományi antológia I. kötet Unió Kiadó Budapest 1994. 2. Lőrincz Lajos: Az amerikai közigazgatás kutatásának irányzatai In: Közigazgatás-tudományi antológia I. kötet Unió Kiadó Budapest 1994. 3. Lőrincz Lajos: Az igazgatási kutatások Franciaországban In: Közigazgatás-tudományi antológia I. kötet Unió Kiadó Budapest 1994. <p>idegen nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Henry Fayol: La doctrine administrative dans l'État (1923) 2. Henry Fayol: L'Administration industrielle et générale (1916) 	

3. Luther Gulick: Notes on the Theory of Organisation (1937)

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Luther Gulick: Megjegyzések a szervezet-elméletekről In: Közigazgatás-tudományi antológia I. kötet Unió Kiadó Budapest 1994.
2. Valló József: A service public eszméje a mai francia közigazgatási jogban (1940)
3. Koi Gyula: Külföldi hatások a magyar közigazgatás-tudományban PhD-értekezés Győr, 2013.

idegen nyelvű

1. W. Wiloughby: Principles of Public Administration (1927)
2. Luther Gulick – Lyndall Urwick: Papers on the Science of Administration (1937)
3. R. Legeais: Grands systèmes de droit contemporains Paris, 2008.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Közigazgatási jogi szakszeminárium IV.	Neptun kódja: DFDIÁJ14N4, DFDIÁJ14L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Torma András egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>Miután a doktorjelöltek az I. szemeszterben a közigazgatás és a közigazgatás-tudomány kialakulásával, kezdeti fejlődésével-, a II. szemeszterben a mai magyar közigazgatás-tudomány fő irányvonaláival-, a III. szemeszterben pedig a mai külföldi közigazgatás-tudomány fő irányvonaláival ismerkedtek meg, a jelen szemeszterben az Európai Unió és a közigazgatás kapcsolatrendszerének feltárása a fő cél. Ennek során a doktorjelölt megismerkedik az Európai Unió, illetve az európai közigazgatás központi szerveivel, e szervek általános jellemzőivel és működésével. Ezt követően kerül sor a régiók és önkormányzatok helyzetének vizsgálatára, majd a központi szervek és a tagállami közigazgatások kapcsolatrendszerének bemutatására. A vizsgálat vont utolsó kérdéskör az Európai Unió és a magyar közigazgatás kapcsolata.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az EU-közigazgatás központi szervei 2. Az EU-közigazgatás központi szervei 3. Az EU-közigazgatás központi szerveinek általános jellemzői 4. Az EU-közigazgatás központi szerveinek általános jellemzői 5. Az EU-közigazgatás központi szerveinek működése: európai CITDÖVKE 6. Az EU-közigazgatás központi szerveinek működése: európai CITDÖVKE 7. Régiók Európája 8. Régiók Európája 9. Önkormányzatok Európája 10. Önkormányzatok Európája 11. Az EU és a tagállamok közigazgatásának kapcsolata 12. Az EU és a tagállamok közigazgatásának kapcsolata 13. Az EU és a magyar közigazgatás: az EU ügyek magyar kormányzati koordinációja 14. Az EU és a magyar közigazgatás: az EU ügyek magyar kormányzati koordinációja 15. Az Európai Közigazgatási Térség 	
Számonkérés módja: írásbeli, szóbeli, írásbeli és szóbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az önkormányzatokról szóló törvények Nyugat-Európában (Szerk.: Kara Pál) BM ÁSZI 1989 2. Nyugat-Európa Alkotmányai KJK Budapest, 1988. 3. Észak-Európa Alkotmányai Államtudományi Kutatóközpont, 1992. 	

idegen nyelvű

1. András TORMA – Balázs SZABÓ - EU Public Administration and Institutions and their Relationship with Member States; ISBN - 978-606-581-032-7
2. Andras TORMA - Regional Policies in EU; MPEAP E-Textbook
3. Judit FAZEKAS - EU Legal System and its Implementation in Member States; MPEAP E-Textbook

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Balázs István: A XXI. század közigazgatásának kihívásai Magyar Közigazgatás 2000. évi 7. száma
2. Verebélyi Imre: Az Európai Unió hatása a nemzeti közigazgatásra és kormányzásra Magyar Közigazgatás 2002. évi 6. száma
3. Szigeti Ernő (szerk.) Régió, közigazgatás, önkormányzat Magyar Közigazgatási Intézet, Budapest 2002.

idegen nyelvű

1. Liviu MARIAN (ROMANIA) - Project Management in EU Administration
ISBN - 978-963-339-019-1
2. Luigi MELICA (ITALY) - Constitutional process and human rights protection in EU
ISBN 978-606-581-045-7
3. Lucian CHIRIAC (ROMANIA) - European Administrative Science and Law
ISBN 978-963-339-022-1

További szakirodalom:

- Orava Márta: Felkészülés az EU-hoz való csatlakozásra, önkormányzati szempontból Magyar Közigazgatás 1999. évi 1-2. száma
- Dudás Ferenc-Hazafi Zoltán: A közigazgatást és annak személyi állományát érintő harmonizációs törekvések az EU-ban I., II. és III. Magyar Közigazgatás 2000. évi 1., 2. és 3. száma
- Torma András: Európai közigazgatás, régiók, önkormányzatok Virtuóz Kiadó, Budapest, 2001.
- Torma András: Kísérlet az EU-intézményrendszer működése igazgatástudományi modelljének leírására Magyar Közigazgatás 2002. évi 7-8. száma
- Torma András: Önkormányzati reformok Nyugat-Európában és tanulságaik Magyar Közigazgatás 2002. évi 9. száma
- Torma András: Adalékok az EU-közigazgatás fogalmához Magyar Közigazgatás 2002. évi 2. száma
- Torma András: Quo vadis európai regionális politika In: Publicationes Universitatis Miskolcensis. Sectio Juridica et Politica. Tomus XXII. Miskolc University Press, 2004.

25.

Tantárgy neve: Alkotmányjogi szakszeminárium I.	Neptun kódja: DFDIÁJ15N1, DFDIÁJ15L1
	Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Bragyova András egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium

1. *Az alkotmány fogalma.* Az alkotmány mint politikai norma. Az alkotmány mint jogrendszer alapja. Államjog és alkotmányjog.

2. *Alkotmány és alkotmányjog.* Az alkotmány és a jogrendszer. Az alkotmány mint a jogrendszer része: az alkotmány jogiségének jelentés és feltételei. Az alkotmány és a jog érvényessége.

3. *Az alkotmány fogalmához kapcsolódó fogalmak.* Az alkotmány érvényességének alapja. Az alkotmány kötelező ereje. Az alkotmányozó hatalom. Az alkotmány változása. Alkotmánymódosítás és az alkotmánymódosítás korlátai: vannak e megváltoztathatatlan alkotmányjogi normák? Az alkotmányváltozás és a forradalom jogi fogalma. A rendszerváltozás mint az alkotmány változása. Az alkotmányvédelem fogalma és alkotmányvédelem intézményei.

4. *Az alkotmány értelmezése.* Az alkotmány problémája. Az alkotmányértelmezés módszerei. Az alkotmány jogi értelmezése. Jogértelmezés és alkotmányértelmezés. Az „alkotmánykonform” jogértelmezés kérdése. Az alkotmány értelmezése és alkalmazása.

5. *Alkotmány és demokrácia.* Népszuverenitás és alkotmányos állam: az alkotmányos demokrácia. Korlátozza-e az alkotmányos állam demokráciát? Képviselői és közvetlen demokrácia és az alkotmányjog.

6. *Az alkotmány tartalma.* Az alkotmányos állam mint az alkotmány tartalma. Alkotmányos szabadság és alkotmányos egyenlőség. Alkotmányos állam és jogállam. A hatalom megosztása mint az alkotmány tartalma.

IRODALOM:

Kis János: Alkotmányos demokrácia. Három tanulmány., Budapest, INDOK 2001

Sajó András: Az önkorlátozó hatalom. Budapest MTA JTI/KJK 1996

Bragyova András: Az alkotmánybíráskodás elmélete. Budapest MTA JTI/KJK 994.

Bragyova András: Alkotmány és szabadság. FUNDAMENTUM 2004 1.

Követelmény: kollokvium vagy levelező hallgatók esetében helyette dolgozat írása.

26.

Tantárgy neve: Alkotmányjogi szakszeminárium II.	Neptun kódja: DFDIAJ15N2, DFDIAJ15L2
	Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: <u>páratlan</u> /páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium

1. *Az alkotmányos szervek rendszere.* Általános kérdések. A hatalommegosztás érvényesülése az Alkotmányban. A parlamentáris kormányforma.

2. *A törvényhozó hatalom és eljárása.* Az Országgyűlés megalakulása, szervezete, megszűnése. A törvényhozatali eljárás. Az országgyűlési képviselők jogállása.

3. *A végrehajtó hatalom.* A közigazgatás alkotmányos alapjai. A közigazgatási szervek. Az államigazgatás és az önkormányzati igazgatás.

4. *A Kormány alkotmányos helyzete.* A Kormány megalakulása, összetétele, megszűnése. A miniszterelnök szerepe a kormányban. A Kormány feladatai. A Kormány és a Kormány tagjainak felelőssége.

5. *Az önkormányzatok alkotmányos alapjai.* Az önkormányzás, mint szervezési elv. A területi-helyi önkormányzatok. Az önkormányzati autonómia. Az önkormányzatok önállóságának garanciarendszere. Az önkormányzatok típusai. Az önkormányzatok egyenlősége.

6. *A köztársasági elnök alkotmányos helyzete.* A köztársasági elnök megválasztása, megbízatási ideje, a megbízatás megszűnése. A köztársasági elnök feladat- és hatáskörei. A miniszteri ellenjegyzés jogintézménye. Az elnöki vétó: alkotmányos vétó és politikai vétó.

7. *A bíróságok és ügyészségek.* A bíróságok szervezete és feladata. A bírósági szervezet függetlensége és a bírói függetlenség. Az ügyészi szervezet. A Legfőbb Ügyész alkotmányos helyzete.

8. *Az Alkotmánybíróság helyzete.* Az Alkotmánybíróság jelentősége az alkotmányos demokráciákban. Az Alkotmánybíróság hatáskörei és eljárása. Az Alkotmánybíróság szervezete. Az alkotmánybírák jogállása.

IRODALOM:

Ádám Antal: A köztársasági elnök, az Országgyűlés és a Kormány viszonyáról.

Magyar Közigazgatás, 1991. 11.

Bragyova András: Az új Alkotmány egy koncepciója. KJK-MTA ÁJI, Budapest, 1995.

Bragyova András: Az Alkotmánybíráskodás elmélete. Budapest, KJK-MTA ÁJI, 1994.

Dezső Márta – Bragyova András: A második kamarák. Budapest 1989.

Halmai Gábor: Az alkotmányvédelem: az állami hatalom korlátozása.

Társadalmi Szemle, 1991. 5.

Kilényi Géza: Az Alkotmánybíróság és a közigazgatási bíráskodás.

Jogtudományi Közlöny, 1991. 5-6.

Kis János: Alkotmányos demokrácia. Budapest, Indok, 2000.

Kukorelli István: Alkotmánytan I. Osiris Kiadó, Budapest, 2007.

Sólyom László: Az alkotmánybíráskodás kezdetei Magyarországon. Budapest, Osiris, 2001.
Verebélyi Imre: A kormányzás és a közigazgatás reformjának tervezete.
Magyar Közigazgatás, 1996. 4.

Követelmény: kollokvium vagy levelező hallgatók esetében helyette dolgozat írása.

27.

Tantárgy neve: Alkotmányjogi szakszemináriumIII.	Neptun kódja: DFDIÁJ16N3, DFDIÁJ16L3
	Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Bragyova András egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: <u>páratlan</u> /páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium

A szakszemináriumok tárgya és időpontja:

1. Az alapjogok elmélete és gyakorlata. Az alapjogok
2. Az alkotmányos szabadság fogalma. Politikai szabadság és egyéni szabadság. Szabadság és alkotmányos jogok. Általános szabadságjog.
3. Alkotmányos egyenlőség. Az egyenlőség alkotmányos fogalma. Az egyenlőségi szabály alkalmazása az alkotmánybíráskodásban.
4. Vallás- és lelkiismereti szabadság. Az állam- és egyház viszonya az alkotmányos államban.
5. A vélemény szabadsága. Kommunikációs jogok. A kommunikációs jogok alapvető jelentősége és igazolása. Nyilvánosság és alkotmány; a diskurzív demokrácia-felfogás és az alkotmányjog.

28.

Tantárgy neve: Alkotmányjogi szakszeminárium IV.	Neptun kódja: DFDIÁJ16N4, DFDIÁJ16L4
	Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium

1. *Az állam objektív intézményvédelmi kötelezettsége.* Az állam aktív magatartását és az állami passzivitást igénylő alapjogok elhatárolása. Alapjogok, államcélok, állami feladatok. Az intézményvédelmi kötelezettség értelmezése az Alkotmánybíróság gyakorlatában.

2. *Szociális jogok.* A szociális biztonsághoz és a társadalombiztosításhoz való jog. A társadalombiztosítás vegyes rendszere: vásárolt jogok és szolidaritás. A szociális biztonsághoz való jog minimuma. A várományok és a szerzett jogok védelme.

3. *A munkához való jog.* A munkához való jog fő eleme: a foglalkozás szabad megválasztásának joga, illetve e jog korlátozhatósága az Alkotmánybíróság gyakorlatában. A foglalkozások folytatásához szerzett jogok alkotmányos megítélése.

4. *A felsőoktatás autonómiája és a tudományos élet szabadsága.* A felsőoktatáshoz való jog. A felsőoktatási autonómia határai. Felsőoktatás és tudomány. A tudományos és a művészeti élet szabadsága.

5. *A környezethez való jog.* Az egészséges környezethez való jog értelmezése az alkotmánybírósági határozatokban. A természetes és épített környezet védelme. A környezethez való jog korlátozhatósága, kapcsolata más alapjogokkal. A szerzett jogok védelme és a környezethez való jog.

6. *A betegjogok.* Az általános betegjogok az egészségügyi törvényben. Sajátos szabályozási terület: a pszichiátriai betegek jogai és azok korlátozhatósága. A bioetikai jogok megjelenése.

7. *A gyermekek jogai.* A gyermeki jogok és az ifjúság védelme szabályozása az Alkotmányban. A gyermek és a szülő jogai és kötelességei. Az állam szerepe a gyermekjogok területén. A gyermekek jogainak veszélyeztetése, megsértése elleni védelem. Az állam intézmény- és eszközrendszere.

IRODALOM:

- Balogh – Holló – Kukorelli – Sári: Az Alkotmány magyarázata. KJK, Budapest, 2003.
Bragyova András: Az új Alkotmány egy koncepciója. KJK-MTA ÁJI, Budapest, 1995.
Halmai Gábor – Tóth Gábor Attila: Emberi jogok. Osiris, Budapest, 2008.
Kardos Gábor: Emberi jogok egy új korszak határán. T-Twins, Budapest, 1995.
Kovács József: Bioetikai kérdések a pszichiátriában és a pszichoterápiában. Medicina, Budapest, 2007.
Sári János – Somody Bernadette: Alapjogok. Alkotmánytan II. Osiris, Budapest, 2008.

Követelmény: kollokvium vagy levelező hallgatók esetében helyette dolgozat írása.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Pénzügyi jogi szakszeminárium I.	Neptun kódja: DFDIÁJ17N1, DFDIÁJ17L1 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Erdős Éva egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A programra jelentkező doktorjelöltek pénzügyi jogi, tudomány-módszertani és kutatáseméleti ismereteinek megalapozása, elmélyítése, a témakörökhöz kapcsolódó szakirodalom felkutatása, összegyűjtése, megismerése. Elvi segítségadás a készülő disszertáció összeállításához. A jelen szemeszter a jogági elhatárolás makrogazdasági összefüggések, az államháztartás és egyes alrendszerének – különös tekintettel az önkormányzatokra – gazdálkodásának a szabályait foglalja össze, a pénzügyi jogtudomány fejlődési irányait figyelembe véve.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A pénzügyi jogi szakirodalom gyűjtésének és feldolgozásának módszertana, a tudományos szövegek hivatkozási rendszere, a doktori értekezés tartalmi követelményei 2. A pénzügyi jog elhelyezése a jogágak rendszerében, a pénzügyi jogtudomány elhatárolási kérdései 3. A pénzügyi jog fejlődési irányai, összehasonlítása más országok megoldásaival – összehasonlító jogi elemzés 4. A pénzügyi jogtudomány története 5. Az államháztartás jogának története 6. Az államháztartási gazdálkodás elméleti kérdései 7. A közpénzek ellenőrzésének szervezete, területei 8. Az államháztartás és alrendszerei kapcsolata 9. Az elkülönített állami pénzalapok gazdálkodása 10. Az önkormányzatok finanszírozásának rendszere 11. Reformelképzelések a helyi önkormányzatok gazdálkodásában 12. A helyi önkormányzatok gazdálkodására vonatkozó Alkotmánybírósági határozatok 13. A közpénzek ellenőrzésének szervezete, területei 14. Az európai integrációval kapcsolatos jogharmonizációs kötelezettségek hatása a pénzügyi jogi szabályozásra 15. A pénzügyi jogtudomány fejlődésére vonatkozó szakirodalom felkutatása, összegyűjtése és áttekintése, bibliográfia 	
Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dr. Mariska Vilmos: <i>A magyar pénzügyi jog kézikönyve</i>. Franklin, Budapest, 1905. 2. Leroy - Beaulieu P: <i>Pénzügytan</i> (ford. Láng Lajos) Magyar Tudományos Akadémia Könyvkiadó Vállalata, Budapest, 1879. 3. Földes Gábor: <i>Pénzügyi Jog</i> Osiris Kiadó Budapest, 2005. 	

4. *Pénzügyi jog I.* (szerkesztette: Simon István) Osiris Kiadó, Budapest, 2007.
5. Dr. Nagy Tibor: *A pénzügyi jog alkotmányos alapjai*, Acta Facultatis Politico-Iuridicae Universitatis Scientiarum Budapestinensis De Rolando Eötvös Nominatae Tomus V. Fasciculus 2. Különlenyomat, Tankönyvkiadó Vállalat, Budapest, 1963.
6. Nagy Árpád – Nagy Tibor: *Pénzügyi jog és igazgatás*, Kézirat, Államigazgatási Főiskola, Budapest, 1984
7. Deák Dániel: *A pénzügyi jogviszonyokkal, mint hatalmi- vagyoni viszonyokkal összefüggő néhány kérdés*- In Jogtudományi Közlöny, 1979. 7.
8. Erdős Éva: *A pénzügyi jog fejlődési tendenciái*, Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica Tomus XXII., Miskolc University Press, 2004, 213-230.
9. Dr. Lentner Csaba: *Közpénzügyek és államháztartástan* Nemzeti Közszerológati Egyetem, Budapest, 2013.
10. *Adózási pénzügytan és államháztartási gazdálkodás* (szerk. Prof. Dr. Lentner Csaba) Nemzeti Közszerológati Egyetem, Budapest, 2015.

idegen nyelvű:

1. Tipke-Lang: *Steuerrecht* Verlag Dr. Otto Schmidt KG, Köln, 1989.
2. Peacock, Alan: *Is there a Public Debt Problem in Developed Countries*- In: *Public Finance and Public Debt*, Detroit, 1986.
3. WATT, Peter: *Local Government Finance in England and Current Reforms*, INLOGOV, Birmingham, 2012

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Tomcsányi Móric: *Magyar közigazgatás és pénzügyi jog*- Grill Károly Kiadó, Budapest, 1936.
2. Dr. Tomcsányi Móric: *Magyar közigazgatási és pénzügyi jog*, Fővárosi Nyomda Rt. Budapest, 1933.
3. Exner Kornél: *Dolgozatok a pénzügyi jog köréből*, Pallas Kiadó, Budapest, 1904.
4. Exner Kornél: *Magyar pénzügyi jog*, Athenaeum Kiadó, Budapest, 1901
5. Heller Farkas: *Pénzügytan*, Magyar Közgazdasági Társaság, Budapest, 1943.
6. Exner Kornél: *Magyar pénzügyi jog* – Athenaeum, Budapest, 1910.
7. Takács György: *Rendszeres magyar pénzügyi jog*- Grill Károly Kiadó, Budapest, 1936.
8. Dr. Kmety Károly: *A magyar közigazgatási és pénzügyi jog kézikönyve*, Grill Károly Könyvkiadó vállalata, 7. teljesen átdolgozott kiadás, Budapest 1926
9. Kmety Károly: *A magyar pénzügyi jog kézikönyve*, Politzer Kiadó, Budapest, 1902
10. Márffy Ede: *Magyar közigazgatási és pénzügyi jog*, Athenaeum Kiadó, Budapest, 1925.
11. Navratil Ákos: *A társadalmi gazdaságtan és a közháztartástan vázolata*, Grill Károly Könyvkiadó Vállalata, Budapest, 1908.
12. Schmidt Á.: *A pénzügyi jog rendszere*, Magyar Jogi Szemle, 1937. Dr. Martonyi János: *A közigazgatás jogszerűsége a mai államban*, Dunántúl Pécsi Egyetemi Könyvkiadó és Nyomda R.-t. Pécs, Budapest, 1939.
13. Dr. Meznerics Iván: *Pénzügyi jog a szocialista gazdálkodásban és a nemzetközi kapcsolatokban*, Közigazgatási és Jogi Könyvkiadó, Bp. 1977.
14. Nagy Árpád – Nagy Tibor: *Pénzügyi jog és igazgatás*, Kézirat, Államigazgatási

Főiskola, Budapest, 1984

15. Deák Dániel: *A pénzügyi jogviszonyokkal, mint hatalmi- vagyoni viszonyokkal összefüggő néhány kérdés- In Jogtudományi Közlöny, 1979. 7.*

16. Peschka Vilmos: *A jogszabályok elmélete- Budapest, Akadémiai Kiadó, 1979.*

17. Dr. Nagy Tibor: *A pénzügyi jog és jogtudomány fejlődésének újabb irányai, Acta Facultatis Politico-Iuridicae Universitatis Scientiarum Budapestinensis De Rolando Eötvös Nominatae Tomus V. Fasciculus Budapest, 1963. 1. szám.*

18. Nagy Árpád – Nagy Tibor: *Pénzügyi jog és igazgatás, Kézirat, Államigazgatási Főiskola, Budapest, 1984*

19. Deák Dániel: *A pénzügyi jogviszonyokkal, mint hatalmi- vagyoni viszonyokkal összefüggő néhány kérdés- In Jogtudományi Közlöny, 1979. 7.*

20. Peschka Vilmos: *A jogszabályok elmélete- Budapest, Akadémiai Kiadó, 1979.*

21. Erdős Éva – Molnár Valéria – Fekete Zoltán: *Pénzügyi jog, Adó-illeték- vám és jövedéki jog, (szerk. Kalas Tibor) Bíbor Kiadó, Miskolc, 1999.*

22. Erdős Éva- Fekete Zoltán – Molnár Valéria: *Pénzügyi jog – Igazságügyi ügyintéző szakos hallgatók részére virtuóz Kiadó Budapest, 2006.*

23. Vigvári András: *Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek, KJK-Kerszöv, Budapest, 2002*

24. Deák Dániel: *Rendszerváltozás a pénzügyi jogban. Gondolatok a közpénzügyi jog szerkezeti átalakulásáról- In.: Pénzügyi Szemle 1993. 6. szám 456. o.*

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Pénzügyi jogi szakszeminárium II.	Neptun kódja: DFDIÁJ17N2, DFDIÁJ17L2 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Erdős Éva egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>E félévben az oktatás célja a pénzügyek jogának tudományos megalapozása című doktori programra jelentkező résztvevőket részletesen megismertetni az adott jogág egy-egy speciális területével, a jogág kialakulási és fejlődési tendenciával. A képzésben résztvevő doktorjelölt kutatásméleti ismereteinek megalapozása, elmélyítése, elvi segítségadás a disszertáció összeállításához. E félévben az oktatás az adójog területét fogja át, elsősorban a nemzetközi adózás, európai adójog, adóharmonizáció témáinak feldolgozásával. Ezen belül elsősorban az adott jogterület lehetséges tartalmi változásait és átalakulási folyamatait tekintjük át.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az adójog fejlődési tendenciái: a nemzetközi adózás alapjai. Alapelvek, kapcsoló elvek, jogági elhatárolás. 2. A kettős adóztatási egyezmények főbb általános rendelkezései. Az egyezmények alkalmazási célja – az adókikerülés problémája, az egyezmények kettős adóztatást elkerülő módszerei. 3. Az OECD Modellegyezménye a jövedelmek és tőke adóztatása tárgyában. 4. A mentesítés és beszámítás vizsgálata az egyes kettős adóztatási egyezményekben 5. Egy adott kettős adóztatás elkerülése tárgyában kötött nemzetközi egyezmény vizsgálata, elemzése 6. Az adójog fejlődési tendenciái: a nemzetközi adópolitika, az Európai Unió adójogában alkalmazott tendenciák 7. A káros adóverseny és a külföldi befektetések adóztatásának elvei 8. A külföldiekre vonatkozó belső adójogi szabályok és az Európai Unió szabályozása. Összehasonlító jogi elemzése 9. Európai adójog: a jogharmonizáció jogforrásai, jogharmonizáció menete, kötelezettségek és eredmények. 10. A közvetett adók és egyenes adók rendszere, jogforrásai az EU jogában. 11. Az adóharmonizáció magyar eredményei 12. Az általános forgalmi adó harmonizációja 13. A társasági adó harmonizációja 14. A jövedéki adó harmonizációja 15. Az Európai Unió Bíróságának adójogi eseti döntései 	
Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Erdős Éva: <i>A beruházásösztönzés adójoga</i>, Miskolci Egyetem, Miskolc, 2012. 1- 	

240.o.

2. Erdős Gabriella – Földes Balázs – Öry Tamás: *Az Európai Unió adójoga*, Wolters Kluwer Kft. Complex Kiadó, Budapest, 2013.
3. Erdős Éva: Nemzetközi adójogi kérdések
Sectio Juridica et Politica. TOMUS XI. Miskolc, 1995. Jubileumi Kötet
4. Erdős Éva: A vegyesvállalatok - joint venture - működése és szabályozása, különös tekintettel néhány Közép- és Kelet-Európai ország gyakorlatára
Kézirat ME ÁJK ÁTI, Miskolc, 1994. 1-83. o.
5. Erdős Éva: A külföldi befektetők adókedvezményei és a jogharmonizáció
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Ünnepi Tanulmányok Holló András 60. Születésnapjára, Bíbor Kiadó, Miskolc 2003. 161-181. o.
6. Erdős Éva: A külföldi befektetések szabályozása az Európai Unióban és a magyar jogban, különös tekintettel az adójog területére Sectio Juridica Et Politica Tomus XXI/2. Miskolc University Press, Miskolc, 2003. 387-403. o.
7. Erdős Éva: Új tendenciák az egyenes adók harmonizációjában
Miskolci Jogtudományi Műhely 3., Magyarország az Európai Unió csatlakozás küszöbén (a 2003. május 28-i tudományos ülés anyaga), szerk.: Róth Erika, Bíbor Kiadó, Miskolc, 2003. 69-88. o.
8. Erdős Éva: Úton az egységes európai társasági adó felé. (társszerző: Dr. Kiss Edit) *Gazdaság és Jog* 2007/8.szám 16-20.o.
9. Erdős Éva: A nemzetközi adójog egyes alapelveinek érvényesülése az európai adójogban In: *Tanulmányok Nagy Tibor tiszteletére* (szerkesztette: Simon István) ELTE Állam –és Jogtudományi Kar tudományos kiadványai, Libri Amicorum 14. Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója , Budapest, 2009. 41- 57. o
10. Erdős Éva: Nemzetközi, illetve európai adójogi konfliktusok és kezelésének módjai *Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica Tomus XXV/1.*Miskolc University Press ,2007. 267-289.o.
11. Erdős Éva: Az európai adóharmonizáció, mint a káros adóverseny elleni fellépés eszköze *Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica, Tomus XXX/2.* Miskolc University Press, Miskolc, 2012. 255-271.o.
12. Erdős Éva: Az adóversenyről, az ellene és a mellette szóló érvek , in: *Journal of Agricultural and Environmental Law* című folyóirat 2012/13. számában, 29.-42.o.
13. Erdős Éva: A káros adóverseny elleni fellépés egyik eszköze az európai adójogban: az állami támogatások joga *Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica, Tomus XXXI.* Miskolc University Press, Miskolc, 2013. (ISSN: 0866-6032 .) 255-271.o

idegen nyelvű:

1. Eva Erdős: *Studies in European tax and financial law*, University of Miskolc, 2010. pp.1- 114.
2. Eva Erdős: *Law of Public Finances in the EU – The European Tax Harmonization* , 2011. (MPEAP project no. 510222-LLP-1-RO-ERASMUS-ECDSP,) Editura Universitatii „Petru Maior”, Targu - Mures, („Petru-Maior” University,Tirgu Mures), Romania, 2011.ISBN 978-606-581-031-0. pp.1-166.
3. Eva Erdős: *Tax policy in the European Union. Harmonisation of taxes.* In: *Public*

Policies of the European Union Series: „European Education for Public Servants” (EUPA)

4. Editura Universitatii „Petru Maior” Targu –Mures 2008. 39-54.p.

5. Eva Erdős: Some question about the harmonisation of local taxes in Hungary , ICELM Konferencia 2008. június 4-7. „ International Conference on Economics, Law and Management” 3rd edition, „ Petru- Maior „ University, Faculty of Economics, Law and Administrative Sciences, Tirgu Mures, 2008.

6. Eva Erdős: The local taxation in the European Union- the Hungarian local business tax (HIPA) case, Curentul Juridic 2/2009., Editura Universitatii „Petru Maior” Tirgu-Mures p. ISSN. 1224-9173. 47- 60. P

7. Eva Erdős: Conflicts in the International Tax Law and Answers of European Tax Law, Curentul Juridic (Juridical Current), year: XIV, No. 4 (47), 4/ 2011. Editura Universitatii Petru- Maior , “Petru Maior” University’s Publishing House, Tirgu-Mures, Romania, ISSN 1224-9173, 2011. pp.159-175.

8. Éva Erdős: About tax competition – its advantages and disadvantages, arguments in favour of it and against it Journal of Agricultural and Environmental Law című folyóirat 2012/13. számában, 29.-42.o.

9. Éva Erdős: Regulation of tax preferences and state aids in the European tax law – a case study, in: Curentul Juridic (Juridical Current) year XVI., No.2. (53), 2013. Editura Universitatii Petru- Maior , (“Petru Maior” University’s Publishing House,) Tirgu-Mures, Romania,2013.(ISSN 1224-9173), pp. 13-25.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Deák Dániel: Nemzetközi adózás
2. SALDO, Budapest 1994
3. Deák Dániel: Adótervezés a nemzetközi gyakorlatban
4. Adventura 2000 Kft. 2000.
5. Kakuk János: Adóharmonizáció az Európai Unióban
6. Európa Tükör 37. sz.
7. Kakuk János: Az Európai Unió harmonizációjának újabb eredményei a forgalmi adózás területén
8. Kakuk János: Az Európai Unió harmonizációjának újabb eredményei a forgalmi adózás területén
9. Pénzügyi Szemle 1994/3. sz. 204-212. o.
10. Model tax convention on income and on capital
11. Paris: OECD, 1992.
12. 7. 1976. évi 2. tvr. az Ausztriával kötött egyezmény kettős adóztatás elkerülése tárgyában
13. 8. 65/1981. (XII.16.) MT. rend. a Franciaország és Magyarország között a kettős adóztatás elkerülése tárgyában
10. 1978. évi 15. tvr. Nagy-Britannia – Magyarország között a kettős adóztatás elkerülése tárgyában
14. -10. 1979. évi 27. tvr. Németország – Magyarország között a kettős adóztatás tárgyában
11. Deák Dániel: A hatályos magyar adójog a harmonizált európai jog tükrében
15. Budapest, PSZF. 1997.

16. 12.Kákosy Csaba: Társasági adóharmonizáció az Európai Unióban

17. Budapest, 1997.

18. 13.Erdős Gabriella-Földes Gábor-Őry Tamás-Véghelyi Mária: Az Európai Közösség adójoga

19. KJK Budapest 2000.

20. Dr. Herich György(szerk.): Nemzetközi Adózás – adózás az Európai Unióban, Penta Unió , 2011.

21.

idegen nyelvű

1. Ben J. M. Terra – Peter J. Wattel: European Tax Law, Wolters Kluwer Law and Business, 2012.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Pénzügyi jogi szakszeminárium III.	Neptun kódja: DFDIÁJ18N3, DFDIÁJ18L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Erdős Éva egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>Az oktatás célja a pénzügyek jogának tudományos megalapozása című doktori alprogramra jelentkező résztvevőket részletesen megismertetni az adott jogág egy-egy speciális területével, a jogág kialakulási és fejlődési tendenciával. A képzésben résztvevő doktorjelölt kutatásméleti ismereteinek megalapozása, elmélyítése, elvi segítségadás a disszertáció összeállításához. A programra jelentkező doktorjelöltek a jelen szemeszterben folytatják megkezdett adójogi kutatásaikat, az oktatás célja a gyakorlati ismeretek megalapozása, elmélyítése, az ismeretanyag beépítése a doktori értekezésbe. A III. szemeszterben a belföldi adózás anyagi és eljárásjogi témaköreinek feldolgozására és elemzésére kerül sor, különös tekintettel a speciális szabályokra.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az adójog rendszere és elhelyezkedése a pénzügyi jogon belül, kapcsolódása a többi jogághoz, elhatárolása a közigazgatási jogtól, polgári jogtól 2. A kontinentális és angol-szász típusú adórendszerek jellemzői, adópolitika 3. A jövedelemadók rendszere 4. A magánszemélyek jövedelemadójának speciális szabályai a külföldi és belföldi adóalany szemszögéből 5. A külföldiekre vonatkozó hazai adójogi rendelkezések 6. Jövedelemtípusok összehasonlító jogi elemzése, az európai uniós szabályok 7. Az adóztatás problémái: adóelkerülés, adókikerülés, adókijátszás 8. A tőkenyereség és értékpapírból származó jövedelem adóztatása 9. Az adóeljárás jog általános és különös szabályai, elhatárolása 10. A kettős adóztatási egyezmények rendszerbeli elhelyezése, elemzése 11. Adóalanyok köre a társasági adóban 12. Az üzleti adóztatás alapelvei és főbb szabályai 13. Adókedvezményekre vonatkozó Alkotmánybírósági Határozatok áttekintése 14. Az illetékjogi szabályozás fejlődése 15. A magyar adójogra vonatkozó belföldi és nemzetközi szakirodalom áttekintése 	
Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Deák Dániel: Alkotmány és adójog, Alkotmányos adójog magyar nézőpontból, HVG Orac, Budapest, 2016. 2. Erdős Éva: <i>A beruházásösztönzés adójoga</i>, Miskolci Egyetem, Miskolc, 2012. 1-240.o. 3. Erdős Gabriella – Földes Balázs – Öry Tamás: <i>Az Európai Unió adójoga</i>, Wolters 	

Kluwer Kft. Complex Kiadó, Budapest, 2013.

4. Erdős Éva: Nemzetközi adójogi kérdések

Sectio Juridica et Politica. TOMUS XI. Miskolc, 1995. Jubileumi Kötet

5. Adózási pénzügytan és államháztartási gazdálkodás (szerk. Dr. Lentner Csaba) Nemzeti Közszerzői Egyetem Kiadványa, Budapest, 2015.

6. Erdős Éva: Nemzetközi, illetve európai adójogi konfliktusok és kezelésének módjai Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica Tomus XXV/1. Miskolc University Press, 2007. 267-289.o.

7. Erdős Éva: A közteherviselés elvének kiterjesztő értelmezése az európai adóharmonizáció tükrében, Miskolci Jogi Szemle, Különszám, VI. évfolyam, 2011. HU-ISSN1788-0386., Bíbor Kiadó, 46.- 62.o

8. Erdős Éva: Úton az egységes európai társasági adó felé. (társszerző: Dr. Kiss Edit) Gazdaság és Jog 2007/8.szám 16-20.o.

9. Erdős Éva: Rendezett jogi háttér vagy jogsértő gyakorlat? A vagyonosodási vizsgálatok problémáiról (Kovács Kitti társszerzővel)Gazdaság és jog XVII. Évfolyam, 10.szám, 2009. október 3-8. o

idegen nyelvű

1. Eva Erdős: Studies in European Tax and Financial Law, University of Miskolc, 2010. pp.1- 114.

2. Eva Erdős: Law of Public Finances in the EU – The European Tax Harmonization , 2011. (MPEAP project no. 510222-LLP-1-RO-ERASMUS-ECDSP,) Editura Universitatii „Petru Maior”, Targu - Mures, („Petru-Maior” University, Tirgu Mures), Romania, 2011. ISBN 978-606-581-031-0. pp.1-166.

3. Éva Erdős: Tax Optimization, Tax Avoidance or Tax Evasion? Contributions to the Offshore Companies’ Legal Background, Curentul Juridic (Juridical Current), year 3/2010. (volume 42) Editura Universitatii Petru- Maior , “Petru Maior” University’s Publishing House, Tirgu-Mures, Romania, ISSN. 1224-9173, pp.47-56

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Erdős Gabriella – Földes Balázs – Öry Tamás: *Az Európai Unió adójoga* , Wolters Kluwer Kft. Complex Kiadó, Budapest, 2013.

2. Pénzügyi jog II. (szerkesztette Simon István) Osiris Kiadó, Budapest, 2012.

3. Erdős Éva: Új tendenciák az egyenes adók harmonizációjában

Miskolci Jogtudományi Műhely 3., Magyarország az Európai Unió csatlakozás küszöbén (a 2003. május 28-i tudományos ülés anyaga), szerk.: Róth Erika, Bíbor Kiadó, Miskolc, 2003. 69-88. o.

4. Erdős Éva: A jövedelemadóval kapcsolatos diszkriminatív rendelkezések igazolhatósága a közösségi jogban az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatának tükrében I. (Rácz Rita társszerzővel) Publicationes Universitatis Miskolcensis , Sectio Juridica et Politica, Tomus XXVII/1. Miskolc University Press , 2009. 257- 287. o

5. Erdős Éva: A jövedelemadóval kapcsolatos diszkriminatív nemzeti rendelkezések igazolhatósága az uniós jogban az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatának tükrében II.rész (társszerző: Rácz Rita) Publicationes Universitatis Miskolcensis , Sectio Juridica

et Politica, Tomus XXVIII. Miskolc University Press, Miskolc, 2010. 189-209.o.

idegen nyelvű

1. Ben J. M. Terra – Peter J. Wattel: European Tax Law, Wolters Kluwer Law and Business, Netherland 2012.
2. Eva Erdős: Some Thoughts about about the Delimitation of the Law of Public Finances int he Light of the Hungarian Legislation, Curentul Juridic 2015/4. Year XVIII, No. 4.(63), 2015. Pp. 116.-126.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Bank- és tőzsdei jogi szakszeminárium IV.	Neptun kódja: DFDIAJ18N4, DFDIAJ18L4
	Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Erdős Éva egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: -	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A programra jelentkező doktorjelöltek már megismerkedtek – az alapképzésben szerzett ismeretanyagra építve – a pénzügyi jogtudomány klasszikusaival, és speciális területeivel – mint a nemzetközi adózás, a külföldiekre vonatkozó adójog és az európai adójog irányáival. E negyedik félévben a bankjog és tőzsdejog fejlődési tendenciáit, speciális területeit, mint a tőzsde és a privatizáció kapcsolata, a nemzetközi pénzügyi integráció és az európai jogfejlődés irányait, kérdéseit tekintjük át az Európai Unióhoz történő csatlakozásunk jegyében a jogharmonizációs feladatok kiemelésével.</p> <p>Az oktatás célja, hogy a doktorjelölt megismerje a tőzsde speciális pénzügyi jogi területeit és feltárja az adott témakörökhöz kapcsolódó szakirodalmat, a hazai joganyagot, összevesse a külföldi jogi megoldásokkal.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nemzetközi pénzügyi integráció. Az európai pénzügyi piacok fejlődése. 2. A monetáris Unió: a Maastrichti Szerződés, az EMU 3. A jegybanki autonómia. Az egységes monetáris irányítás keretei, eszközei. 4. A makroprudenciális felügyeleti hatáskör 5. Az Európai Unió hitelintézetekre vonatkozó szabályai 6. Az európai uniós szabályok implementálása a magyar jogban 7. A pénzmosás elleni küzdelem legfontosabb irányai, szabályai az Európai Unióban 8. A Tőzsde kialakulásának körülményei Magyarországon 9. Privatizációs modellek, a privatizáció egyik sajátos útja: a tőzsdei privatizáció 10. A tőzsdei tevékenység szabályozása 11. A tőzsde szervezete, alapításának, működésének szabályai 12. A részvények tőzsdei bevezetésének folyamata 13. Az értékpapírjogi jogharmonizáció 14. A tőkepiaci szolgáltatások felügyelete 15. A tőzsde fejlődésének tendenciái különös tekintettel a globalizáció folyamatára. 	
Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bankmenedzsment (szerkesztette: Dr. Lentner Csaba) Nemzeti közszolgálati és Tankönyvkiadó, Budapest, 2013. 1.o. - 526.o. 2. Erdős Éva: A privatizáció és annak tőzsdei útja PhD értekezés ME, ÁJK Miskolc, 2000. 1-273. o. 	

3. Erdős Éva: A részvények tőzsdei bevezetési eljárása, *Advocat*, 2001/2. sz. 6-10. o.
4. Erdős Éva: Az európai értékpapírjogi és a hazai tőkepiaci szabályozási tendenciák, *Ünnepi Tanulmányok Kalas Tibor 60. születésnapjára*, Bíbor Kiadó, Miskolc, 2002. 111-123. o.
5. Erdős Éva: Egy tőzsdei mintaprivatizáció: az angol privatizációs eljárás, *Pénzügyi Szemle*, XLVI. évf. 2001. 10. sz. 878-888. o.
6. Erdős Éva: A tőzsdei privatizáció, *Facultas Nascitur: 20 éves a Jogászképzés Miskolcon*, Bíbor Kiadó, Miskolc, 2001. 79-109. o.
7. Várnay Ernő – Papp Mónika: *Az Európai Unió joga*, KJK Kerszöv Kiadó Budapest, 2004.
8. EU JOG (szerkesztette: Osztovits András) *HVG Orac lap és könyvkiadó Kft.* 2012. 104.-122.o.

idegen nyelvű:

1. Armand, BANDE: *Banking Integration in the EU: a processed marked by a battle between systems*, University of Twente, Netherland, 2012.
<https://www.utwente.nl/bms/pa/staff/donnelly/Thesis%20-%20A%20Bande%202008%2012.pdf>

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű:

1. *Bankjog* (szerkesztette: Dr. Petrik Ferenc) HVG Orac lap és könyvkiadó Kft. Budapest, 2003.
2. Lőrincé Istvánffy Hajna: *Pénzügyi integráció Európában* KJK-KERSZÖV Budapest, 2001.
3. Várnay Ernő: *Az Európai Monetáris Unió intézmény-jogi aspektusa*, *Európai Jogi Figyelő* 2000. július-augusztus
4. Dr. Lantos Árpád: *Egy újszülött hatalmi ág: a jegybanki hatalom*, *Bankvilág*, 1997. 2. szám
5. Kelemen László: *A Magyar Nemzeti Bank jogállása a szakmaiság, a függetlenség és a jogharmonizáció tükrében*, *Gazdaság és Jog* 2001. 3. szám
6. Horváth Ágnes - Szapári György: *Az Európai Gazdasági és Monetáris Unió I. rész*, *Külgazdaság*, XLIII. évf. 1999. február
7. Kengyel Ákos: *A Gazdasági és Monetáris Unió és a magyar csatlakozás felvételrendszere*, *Külgazdaság*, XLV. évf. 2001. április
8. Várhegyi Éva: *A bankreform néhány megoldatlan kérdése*, *Bankszemle*, 1990. 4. sz.
9. Angyal Zoltán: *Az európai gazdasági és monetáris unió kialakulásának és működésének intézményi és jogi vonatkozású kérdései*, *Európai Műhelytanulmányok* 105.szám, a miniszterelnöki Hivatal és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség kiadványa, 2005. 1-160.o.

idegen nyelvű

1. Van Rompuy, Herman: *Towards a Genuine Economic and Monetary Union*, report by President of the European Council, 2102. Június 26.
http://consilium.europa.eu/6eudocs6cms_data/docs/pressdata/en/ec/131201.pdf

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Nemzetközi jogi szakszeminárium I.	Neptun kódja: DFDIAJ19N1, DFDIAJ19L1
	Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Kirs Eszter egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A tantárgy oktatásának célja, hogy az egyetemi jogász képzés során szerzett, nemzetközi jogra vonatkozó hallgatói tudást elmélyítse, a hazai és nemzetközi szakirodalom és a nemzetközi bírászkodás gondos megismerésére sarkallja a hallgatókat, és ezáltal fejlessze a nemzetközi jog intézményeinek működésével kapcsolatos kritikai szemléletet.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nemzetközi jog története 2. A nemzetközi jog jogi természete és sajátosságai, a nemzetközi jog kötelező ereje. A nemzetközi jog és a belső jog kapcsolata 3. A nemzetközi jog jogforrási rendszere, a nemzetközi szerződések definíciója és tipológiája, a nemzetközi szerződések megkötése 4. A nemzetközi szerződésekhez fűzött fenntartások és a kifogások 5. A nemzetközi szerződések és az érvénytelenség, a nemzetközi szerződések értelmezése 6. A nemzetközi szerződések hatálya, végrehajtásának biztosítékai és a normakonfliktus. A szerződések módosítása, kiegészítése és felfüggesztése, a szerződések megszűnése 7. A szokásjog, mint jogforrás 8. A civilizált nemzetek által elismert általános jogelvek. Az államok egyoldalú jogi aktusai, mint jogforrások 9. A nemzetközi szervezetek határozatai, a méltányosság, mint jogforrás, a bírói gyakorlat, a jogtudomány és szerepe a jogviták eldöntésében, az <i>ex aequo et bono</i> alapon történő bírászkodás 10. Az állam fogalmi elemei, főhatalom és alávetettség a nemzetközi jognak: a keretek közötti mozgásszabadság 11. Az államhatár, a területszerzés jogcímei 12. Az államnak nem saját állami területen gyakorolt területigazgatási hatáskörei 13. Az államok egymás közti kapcsolatainak nemzetközi jogi alapelvei 14. Az államok keletkezése, megszűnése és az államutódlás 15. Államelismerés, kormányelismerés és egyéb elismerési formák, különleges státusok 	
Számonkérés módja: írásbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kende Tamás - Nagy Boldizsár - Sonnevend Pál - Valki László (szerk.), Nemzetközi jog, Complex Kiadó, 2014, 31-449. o. 2. Kovács Péter: A nemzetközi jog fejlesztésének lehetőségei és korlátai a nemzetközi 	

bíróságok joggyakorlatában. (A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának könyvei. Jogtudományi Monográfiák 1.) Budapest: Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Jog- és Államtudományi Kar, 2010. 6-120. o.

idegen nyelvű

1. Ian Brownlie, *Principles of Public International Law*, Oxford University Press, 2003, 323-552. o.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. BOKORNÉ SZEGŐ HANNA: *Nemzetközi jog* Budapest 1997 AulaBRUHÁCS JÁNOS: *Nemzetközi jog I-II-III* Pécs 1998/1999/2001 Dialóg Campus
2. KOVÁCS PÉTER: *Nemzetközi közjog* Budapest 2006 Osiris
3. NAGY KÁROLY: *Nemzetközi jog* Budapest 1999 Püski
4. NGUYEN QUOC DINH-PATRICK DAILLIER-ALAIN PELLET-KOVÁCS PÉTER: *Nemzetközi közjog* Budapest 1997 Osiris
5. SHAW, MALCOLM N: *Nemzetközi jog* (szerk. Valki László): Budapest 2001 Osiris
6. BUZA LÁSZLÓ: *A nemzetközi jog tankönyve* Budapest 1935 Politzer
7. CSARADA JÁNOS: *A tételes nemzetközi jog rendszere* Budapest 1901
8. FALUHELYI FERENC: *Államközi jog* Pécs 1936
9. GAJZÁGÓ LÁSZLÓ: *A háború és béke joga* Budapest 1942
10. IRK ALBERT: *Az új nemzetközi jog* 1922 Budapest
11. THEGZE GYULA: *Nemzetközi jog* 1930 Debrecen
12. BOKORNÉ SZEGŐ HANNA: *Nemzetközi jog (I-II)* Budapest 1965 (jegyzet)
13. BUZA LÁSZLÓ: *Nemzetközi közjog* Szeged 1951 (jegyzet)
14. BUZA LÁSZLÓ-FLACHBART ERNŐ-HAJDÚ GYULA-VITÁNYI BÉLA: *Nemzetközi jog* Tankönyvkiadó 1954 Budapest
15. FLACHBART ERNŐ: *Nemzetközi jog* Pécs 1950 (jegyzet)
16. HARASZTI GYÖRGY–HERCZEGH GÉZA–NAGY KÁROLY: *Nemzetközi jog* Budapest 1971 Tankönyvkiadó (jegyzet)
17. HARASZTI GYÖRGY–HERCZEGH GÉZA–NAGY KÁROLY: *Nemzetközi jog 2.* kiadás Budapest 1979 Tankönyvkiadó
18. BOKORNÉ SZEGŐ HANNA-BRUHÁCS JÁNOS-HARASZTI GYÖRGY-HERCZEGH GÉZA-LAMM VANDA-NAGY KÁROLY-PRANDLER ÁRPÁD-VALKI LÁSZLÓ: *Nemzetközi jog*: Budapest 1989 Nemzeti Tankönyvkiadó
19. ALMÁSI FERENC: *A hadijogról*. Budapest, 1990, Zrínyi.
20. BALOGH SÁNDOR: *Magyarország külpolitikája (1945–1950)*. Budapest, 1988. Kossuth.
21. BODNÁR LÁSZLÓ: *A nemzetközi szerződések és az állam*. Budapest, 1987, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
22. BOKORNÉ SZEGŐ HANNA: *A nemzetközi szerződésekhez fűzött fenntartások*. Budapest, 1961, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
23. BOKORNÉ SZEGŐ HANNA: *Az ENSZ helye a nemzetközi jogalkotásban*. 1976 Budapest, 1976, Akadémiai.
24. BOKORNÉ SZEGŐ HANNA: *Államazonosság – államutódlás*. Budapest, 1984, Akadémiai.
25. BOKORNÉ SZEGŐ HANNA (szerk): *Az államok nemzetközi közösségének változása és a nemzetközi jog*. Budapest, 1993, Akadémiai.
26. BRUHÁCS JÁNOS: *Nemzetközi vízjog: a nemzetközi folyóvizek nem hajózási célú hasznosításának joga*. Budapest, 1986, Akadémiai.
27. BUZA LÁSZLÓ: *A nemzetközi jog fő kérdései az új szellemű nemzetközi*

jogban. Budapest, 1967, Akadémiai.

28. ENSZ (szerk.): *Alapvető tények az Egyesült Nemzetekről*. New York, 1991, ENSZ.

29. GAZDAG FERENC: *Európai integrációs intézmények*. Budapest, 1992, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.

30. GAZDAG FERENC-KOVÁCS PÉTER (szerk.): *Az Európa Tanács 1949-1999* Budapest 1999 SVKI

idegen nyelvű

1. Oppenheim, L.F.L., *Oppenheim's International Law*, 9th ed., London : Longman, 1992-1996.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Nemzetközi jogi szakszeminárium II.	Neptun kódja: DFDIÁJ19N2, DFDIÁJ19L2 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Raisz Anikó egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A tantárgy oktatásának célja, hogy az egyetemi jogász képzés során szerzett, nemzetközi jogra vonatkozó hallgatói tudást elmélyítse, a hazai és nemzetközi szakirodalom és a nemzetközi bíráskodás gondos megismerésére sarkallja a hallgatókat, és ezáltal fejlessze a nemzetközi jog intézményeinek működésével kapcsolatos kritikai szemléletet.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nemzetközi szervezetek, mint a nemzetközi jog alanyai 2. Az egyén a nemzetközi jogban, az emberi jogok védelme univerzális szinten 3. Az emberi jogok védelme regionális szinten. 4. Kisebbségvédelem, menekültjog, különleges jogok a munka világában 5. Az egyén nemzetközi jogi felelőssége a nemzetközi bűncselekményekért, felelősségre vonás az ad hoc törvényszékek előtt 6. Az egyén nemzetközi jogi felelőssége a nemzetközi bűncselekményekért, felelősségre vonás a Nemzetközi Büntetőbíróság előtt 7. A diplomáciai kapcsolatok joga, a diplomáciai képviselő funkciói, a diplomáciai megbízatás. 8. A konzuli kapcsolatok joga, a konzul feladatköre, megbízatása, kiváltságok és mentességek 9. Az államok nemzetközi jogi felelőssége 10. A viták békés rendezése, a nemzetközi jogvita és a rendezés fogalma, a nem bírói vitarendezési módok, a választottbírói vitarendezési módok 11. A Nemzetközi Bírószék és szerepe a viták békés rendezésében 12. A kényszer alkalmazása és következményei a nemzetközi jogban 13. A hadviselés során alkalmazandó nemzetközi jogi szabályok 14. Tengerjog, az édesvizekre vonatkozó nemzetközi jogi szabályrendszerek alapelemei, a légtérre vonatkozó nemzetközi jogi szabályok, világűrjog 15. A környezet védelmének legfontosabb nemzetközi jogi szabályai 	
Számonkérés módja: írásbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kende Tamás - Nagy Boldizsár - Sonnevend Pál - Valki László (szerk.), Nemzetközi jog, Complex Kiadó, 2014, 455-832. o. 2. Kovács Péter: A nemzetközi jog fejlesztésének lehetőségei és korlátai a nemzetközi bíróságok joggyakorlatában. Pázmány Press, 2010. 121-187. o. 	

idegen nyelvű

1. Ian Brownlie, *Principles of Public International Law*, Oxford University Press, 2003, 553-729. o.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. GÁL GYULA: *Világűrjog*. Budapest, 1964, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
2. HARASZTI GYÖRGY: *A nemzetközi szerződések értelmezésének alapvető kérdései*. Budapest, 1965, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
3. HARASZTI GYÖRGY: *Nemzetközi szerződések megszűnése*. Budapest, 1973. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
4. HARASZTI GYÖRGY: *A Nemzetközi Bíróság joggyakorlata 1946–1956*. Budapest, 1958, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
5. HÁRS ERNŐ: *A nemzetközi szervezetek világa*. Budapest, 1982, Gondolat.
6. HERCZEGH GÉZA: *A gyarmati kérdés és a nemzetközi jog*. Budapest, 1962, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
7. HERCZEGH GÉZA: *General principles of law and international legal order*. Budapest, 1969, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. Magyarul: *A jog általános elvei és a nemzetközi jog*. Kandidátusi értekezés. – MTA Könyvtár, illetve Országgyűlési Könyvtárban fellelhető példányok.
8. HERCZEGH GÉZA: *A humanitárius nemzetközi jog fejlődése és mai problémái*. Budapest, 1981, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
9. HERCZEGH GÉZA: *Magyarország külpolitikája (896–1919)*. Budapest, 1987, Kossuth.
10. HERCZEGH GÉZA-ARDAY LAJOS-JOHANCSIK JÁNOS: *Magyarország nemzetközi kapcsolatainak története* Budapest 2001 Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
11. HERCZEGH GÉZA: *A nemzetközi jogalkotás mai lehetőségei és korlátai*. (Akadémiai székfoglaló.) Budapest, 1987, Akadémiai.
12. HERCZEGH GÉZA (szerk): *Tanulmányok a nemzeti kisebbségek jogi védelméről*. I–II. kötet, Pécs, 1988. JPTE.
13. JUHÁSZ GYULA: *Magyarország külpolitikája (1919–1945)*. Budapest, 1988, Kossuth.
14. KARDOS GÁBOR: *Emberi jogok egy új korszak határán*. Budapest, 1995, 1995, T-Twins Kiadó.
15. KENDE TAMÁS (szerk): *Európai közjog és politika*. Budapest, 1995, Századvég–Osiris.
16. KENDE TAMÁS (szerk): *Nemzetközi jogi szemelvények és dokumentumok I-II* Budapest 2000 Osiris
17. KOVÁCS PÉTER: *Az európai kisebbségvédelem a '90-es években*. Miskolc, 1995, Miskolci Egyetemi Kiadó.
18. KOVÁCS PÉTER: *Nemzetközi jog és kisebbségvédelem*. Osiris 1996 Budapest, 1996, Osiris.
19. LAMM VANDA: *A nukleáris energia hasznosításának nemzetközi jogi kérdései*. Budapest, 1983, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
20. LAMM VANDA: *A hágai Nemzetközi Bíróság döntései*. Budapest, 1984, Gondolat.
21. LAMM VANDA: *Az államok közötti viták bírói rendezésének története*. Budapest, 1990, Akadémiai.
22. LAMM VANDA: *A Nemzetközi Bíróság ítéletei és tanácsadó véleményei 1945–1993*. Budapest, 1995, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
23. MÁDL FERENC: *Az Európai Gazdasági Közösség joga*. Budapest, 1974, Akadémiai.

24. MAVI VIKTOR: *Az Európa Tanács és az emberi jogok*. Budapest, 1993, Imre L. Kiadó.
25. NAGY KÁROLY: *Az állam elismerése a nemzetközi jogban*. Szeged, 1967, Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae.
26. NAGY KÁROLY: *Az állam felelőssége a nemzetközi jog megsértése miatt*. Budapest, 1991, Akadémiai.
27. NAGY KÁROLY: *A nemzetközi jog, valamint Magyarország külkapcsolatainak története*. Lakitelek, 1995, Antológia Kiadó.
28. PRANDLER ÁRPÁD: *Az ENSZ Biztonsági Tanácsa*. Budapest. 1974, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
29. SAJÓ ANDRÁS: *Félemelet Babelben*. Budapest, 1983. Kozmosz.
30. SZIRTES I. JÁNOS: *A semlegesség Európában*. Budapest. 1988, Kossuth.
31. USTOR ENDRE: *A diplomáciai kapcsolatok joga*. Budapest. 1965, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
32. VALKI LÁSZLÓ: *A Közös Piac szervezeti és döntéshozatali mechanizmusa*. Budapest, 1977, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
33. VALKI LÁSZLÓ: *A nemzetközi jog sajátos társadalmi természete*. Budapest, 1981, Akadémiai.
34. VALKI LÁSZLÓ: *A nemzetközi jog társadalmi természete*. Budapest, 1989, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
35. VALKI LÁSZLÓ (szerk): *A NATO Budapest 1999 Corvina*
36. ZÁDOR TIBOR: *Főtitkárok az ENSZ-ben*. Budapest, 1984, Kossuth.

idegen nyelvű

1. Koskenniemi, M., *The Politics of International Law*, Oxford etc. : Hart, 2011

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Az emberi jogok védelmének nemzetközi intézményei szakszeminárium	Neptun kódja: DFDIÁJ20N3, DFDIÁJ20L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Raisz Anikó egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A tantárgy oktatásának célja, hogy alapos ismertekre tegyenek szert a hallgatók az emberi jogok védelmének nemzetközi norma- és intézményrendszeréről. A tárgy mind az univerzális, mind a regionális szintű emberi jogvédelmi mechanizmusokkal foglalkozik, különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az emberi jogok koncepciója, az állami felelősség 2. Emberi jogok védelme az ENSZ-ben I.: az emberi jogok védelmével megbízott szervek 3. Emberi jogok védelme az ENSZ-ben II.: kontrollmechanizmusok, a panasz eljárás hatékonysága 4. Regionális emberi jogvédelmi mechanizmusok 5. Az emberi jogok védelme és az Európa Tanács 6. Élethez való jog 7. Kínzás és embertelen bánásmód tilalma 8. Szabadsághoz és biztonsághoz való jog 9. Tisztességes tárgyaláshoz való jog 10. Gondolat-, lelkiismeret és vallásszabadság 11. Véleménynyilvánítás szabadsága 12. Gyülekezés és egyesülés szabadsága 13. Hatékony jogorvoslathoz való jog 14. A hátrányos megkülönböztetés tilalma 15. Összegzés 	
Számonkérés módja: írásbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grád, András: A strasbourgi emberi jogi bíraskodás kézikönyve. Strasbourg Bt., Budapest, 2005. <p>idegen nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Harris , O'Boyle, Warbrick, Law of the European Convention on Human Rights, Oxford University Press, 2009 2. Tomuschat, Christian: Human Rights. Between Idealism and Realism. Oxford University Press, New York, 2003. 	

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

Raisz Anikó: Az emberi jogok fejlődése az emberi jogok európai és amerikai közti bíróságának kölcsönhatásában, Novotni Kiadó, 2010.

idegen nyelvű

1. Buergenthal, Thomas – Shelton, Dinah – Stewart, David P.: International Human Rights in a Nutshell. West Group, St. Paul, MN, 2002.
2. Janis, Mark – Kay, Richard – Bradley, Anthony: European Human Rights Law. Oxford University Press, Oxford, 2000.
3. Harris, David J. – Livingstone, Stephen (ed.): The Inter-American System of Human Rights. Clarendon Press, Oxford, 1998.
4. Clayton, Richard – Tomlinson, Hugh: The Law of Human Rights. Oxford University Press, Oxford, 2000.
5. Frowein, Jochen A. – Peukert, Wolfgang: Europäische Menschenrechtskonvention. EMRK-Kommentar, Engel, Kehl, 3. kiadás, 2009.
6. Cohen-Jonathan, Gérard – Flauss, Jean-François (eds.): Le rayonnement international de la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme, Nemesis-Bruylant, Brüssel, 2005.
7. Shelton, Dinah: Remedies in International Human Rights Law. Oxford, Oxford University Press, 2005.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A nemzetközi büntetőjog helye az átmeneti igazságszolgáltatásban	Neptun kódja:DFDIÁJ63N4, DFDIÁJ63L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Kirs Eszter egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
A tárgy oktatásának célja, hogy átfogó perspektívába helyezze a hallgatókat a fegyveres konfliktusból, elnyomó rezsimből kiemelkedő államokban zajló igazságszolgáltatási törekvések norma- és intézményrendszerével kapcsolatban, különös tekintettel a nemzetközi büntetőjogra.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés. Az átmeneti igazságszolgáltatás kezdete: Latin-Amerika 2. A nemzetközi büntetőjog kezdete: a nürnbergi és tokiói perek 3. Tényfeltárás: a tényfeltáró bizottságok prototípusa: Dél-Afrika 4. Kapcsolat a különböző jogi rezsimek között: átmeneti igazságszolgáltatás, humanitárius jog, nemzetközi büntetőjog és emberi jogok. 5. Intézményi együttműködés I: Kelet-Timor 6. Intézményi együttműködés II: Sierra Leone 7. A nemzetközi büntetőbíróságok szerepe és hatása, az ENSZ <i>ad hoc</i> büntetőtörvényszékei 8. A Nemzetközi Büntetőbíróság szerepe 9. Béke és igazságszolgáltatás: Észak-Uganda 10. Áldozatok és az átmeneti igazságszolgáltatás: kártérítési programok 11. Áldozati tanúk, speciális igényű és védett tanúk 12. Átmeneti igazságszolgáltatás Európában I.: Nyugat-Európa 12. Átmeneti igazságszolgáltatás Európában II.: Kelet-Európa 13. Büntető igazságszolgáltatás és Magyarország: sortűzperek 14. Tényfeltárás és Magyarország 15. Összegzés 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű Kirs Eszter, Demokratikus átmenet a háborús bűntettek árnyékában, Bíbor Kiadó, 2012.	
idegen nyelvű 1. SCHABAS, William, An Introduction to the International Criminal Court, Cambridge University Press, 2010. 2. CASSESE, Antonio, International Criminal Law, Oxford University Press, 2003 3. Neil Kritz, Transitional Justice: How emerging democracies reckon with former regimes, US Institute of Peace, 1995	

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Ádány Tamás Vince, A Nemzetközi Büntetőbíróság joghatósága, Pázmány Press, 2014.
2. HOFFMANN Tamás, A fegyveres konfliktus minősítési problémái a polgárháborúba történő külföldi katonai beavatkozás esetén In: Kirs Eszter (szerk.): Egységesedés és szétagulódás a nemzetközi büntetőjogban (Bíbor Kiadó, 2009.)

idegen nyelvű

1. BÁRD Károly, The Defendant's Right to be Present – Can the Right be Waived? In: KRUESMANN, Thomas (szerk.), ICTY--towards a fair trial?, Neuer Wissenschaftlicher Verlag, 2008.
2. BASSIOUNI, M. Cherif, Crimes Against Humanity in International Criminal Law, Martinus Nijhoff Publishers, Dordrecht/Boston/London, 1999.
3. BURKE-WHITE, William W, The Domestic Influence of International Criminal Tribunals: The International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia and the Creation of the State Court of Bosnia & Herzegovina. In: 46 Columbia Journal of Transnational Law (2008.)
4. LINDENMANN, Jürg, Transitional justice and the International Criminal Court: some reflections on the role of the ICC in conflict transformation. In: Promoting justice, human rights and conflict resolution through international law (Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2007.)
5. ORENTLICHER, Diane F, 'Settling Accounts' Revisited: Reconciling Global Norms with Local Agency. In: 1 The International Journal of Transitional Justice (2007.)
6. ROBINSON, Darryl, Serving the Interests of Justice: Amnesties, Truth Commissions and the International Criminal Court. In: Bringing Power to Justice?: the Prospects of the International Criminal Court (McGill-Queen's University Press, Montreal, 2006.)

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Büntetőjogi szakszeminárium I.	Neptun kódja: DFDIÁJ21N1, DFDIÁJ21L1 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Görgényi Ilona egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: -	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
A programban résztvevő doktoranduszok tudomány-módszertani, kutatáselméleti és büntetőjog-tudományi ismereteinek megalapozása, elmélyítése.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A büntetőjog-tudomány fejlődési tendenciái 2. A magyar büntetőjog-tudomány alakulásának korszakai; az egyes korszakok főbb jellemzői 3. A bűnügyi tudományok nemzetközi vonatkozásai 4. A kettős nyomtávú büntetőpolitika 5. Az áldozat-orientált szabályozás erősödése a büntetőjogban 6. A gyermekbarát igazságszolgáltatás 7. A resztoratív szemlélet a büntetőjogban 8. A mediáció a büntetőügyekben 9. A helyreállító igazságszolgáltatás új formái 10. A „law and order” ideológia hatása a büntetőjogi jogalkotásra 11. Az ENSZ kriminálpolitikája 12. Az EurópaTanács kriminálpolitikája 13. Az Európai Unió elvárásainak hatása a büntetőjog alakulására (bűnügyi együttműködés) 14. A kölcsönös elismerés elvének erősödése 15. A büntetőjogunk irányai a Lisszaboni Szerződés után 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Békés Imre: A jogállami büntetőjog bűncselekménytani alapjai. In: Nyugat-Európai hatások a magyar jogrendszer fejlődésében. (ELTE ÁJK Tanulmányok), Budapest, 1994. 9-30. o. 2. Görgényi Ilona: A resztoratív büntetőjog alapjai és távlatai. In: Bragyova András (szerk.) Tanulmányok a bűnügyi tudományok köréből. Miskolc, Gazdász-Elasztik Kft., 2013. 65-90. o. 3. Borbíró Andrea: „Three Strikes and You’re Out” Magyarországon – kriminálpolitikai racionalitás vagy szimbolikus jogalkotás? Acta Facultatis Politico-Iuridicae Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös Nominatae 45: pp. 165-179. 	
idegen nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Lévay Miklós: Penal Policy, Crime and Political Change. In: Alenka Selih, Ales 	

Završnik (Eds.): Crime and Transition in Central and Eastern Europe. New York: Springer Science + Business Media BV, 2012. pp. 117-153.

2. Ilona Görgényi, Judit Jacsó: Restorative Justice Strategy in Hungary. In: A Pitsela, E. Symeonidou-Kastanidou (Eds.): Research in 11 European Countries. Sakkoulas Publications. Athens-Thessaloniki, 2013. pp. 125-155.

3. Jacon Öberg: Union Regulatory Criminal Law Competence after Lisbon Treaty. European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice 19(2011) 289-318.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Görgényi Ilona: Kárjövátétel a büntetőjogban , mediáció a büntetőügyekben. hvgorac, 2006.

2. Karsai Krisztina: Magyar büntetőjog az európai integráció sodrásában. Jogtudományi Közlöny, 2002/2. 77-90. o.

3. Madai Sándor: A büntetőjogi minősítő szervezetek, különös tekintettel a Transparency International-re. In: A nemzetközi minősítő, értékelő és véleményalkotó szervezetek háttéréről és nemzeti szuverenitásra gyakorolt hatásáról. 2013. pp. 83-96.

idegen nyelvű

1. Gellér, Balázs: Legality on Trial: A Theoretical Analysis of the Legality of Substantive Criminal Norms. Budapest: Elte Eötvös Kiadó, 2012. 301. p.

2. Domokos Andrea: 134 years – Criminal legislation in Hungary in the 19th-21 th centuries In: Smuk Péter (szerk.) Transformation of the Hungarian Legal System 2010-2013. Budapest: Complex Kiadó, 2013. pp. 383-388.

3. Matthias J. Borgers: Mutual Recognition and the European Court of Justice: The Meaning of Consistent Interpretation and Autonomous and Uniform Interpretation of Union Law for the Development of the Principle of Mutual Recognition in Criminal Matters. European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice 18 (2010) 99-114.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Büntetőjogi szakszeminárium II.	Neptun kódja: DFDIÁJ22N3, DFDIÁJ22L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Görgényi Ilona egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
A Deák Ferenc Doktori Iskola programjában résztvevő doktoranduszok tudomány-módszertani, kutatáselméleti és büntetőjog-tudományi ismereteinek megalapozása, elmélyítése.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A hazai büntetőjogunk alakulása az Alkotmánybíróság határozatainak tükrében I. 2. A hazai büntetőjogunk alakulása az Alkotmánybíróság határozatainak tükrében II. 3. A hazai büntetőjogunk alakulása az Alkotmánybíróság határozatainak tükrében III. 4. Kutatási irányok a magyar büntetőjog-tudományban, különös tekintettel az EUMSZ 83. cikk (1) bek. szerinti egyes bűncselekményekre 5. A korrupció elleni küzdelem büntetőjogi eszközei I. 6. A korrupció elleni küzdelem büntetőjogi eszközei II. 7. A terrorcselekmény aktuális büntetőjogi kérdései 8. Az emberkereskedelem aktuális büntetőjogi kérdései 9. Az embercsempészés aktuális büntetőjogi kérdései 10. Az államhatár büntetőjogi védelme 11. A véleménynyilvánítás szabadsága (gyűlöletbeszéd) és a büntetőjog 12. A környezet és természet elleni bűncselekmények az európai büntetőjogi tendenciákra is figyelemmel 13. Az Európai Unió Bíróságának a környezetvédelmi büntetőjog körébe tartozó gyakorlatának intézményesülése a Lisszaboni Szerződésben 14. Büntetőjogi szankciók a kettős nyomtávú büntetőpolitika keretében I. 15. Büntetőjogi szankciók a kettős nyomtávú büntetőpolitika keretében II. 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. . Lévy Miklós: Büntetőhatalom és alkotmány, különös tekintettel a bűncselekménnyé nyilvánításra és a büntetésekre In: Drinóczi Tímea, Jakab András (szerk.) Alkotmányozás Magyarországon 2010-2011. Budapest, Pécs, Pázmány Press, 2013. pp. 201-217. (A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának könyvei. Tanulmányok 13., 14.) 2. Görgényi Ilona: A korrupció elleni fellépés nemzetközi eszközei. In: Az érdekérvényesítés legális és illegális eszközei. Miskolci Jogtudományi Műhely (szerk.: Csemáné Dr. Váradi Erika) No. 5. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2009. 51-60. o. 3. Görgényi Ilona: A környezetvédelmi büntetőjog megújulása az új évezredben. Miskolci 	

Jogi Szemle, 2011. évi különszám, 94-105. o.

idegen nyelvű

- 1.Görgényi, Ilona: Development of environmental criminal law in the new millenium. In: Tanulmányok Polt Péter 60. születésnapja tiszteletére. (szerk. Vókó György) HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2015. 76-88. o.
- 2.MManacorda, Stefano, Centonze, Francesco, Forti, Gabrio (Eds.): Prventing Corporate Corruption, The Anti-Bribery Comliance Model. Springer Inernational Publishing, 2014.
- 3.Matthias J. Borgers, Tijs Kooijmans: The Scope of the Community's Competence in the Field of Criminal Law. European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice 16 (2008) 379-395.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

- 1.Bartkó Róbert: A terrorizmus elleni küzdelem kriminálpolitikai kérdései, Győr: Universitas-Győr Nonprofit Kft., 2011.
- 2.Bárándy Gergely: A gyűlöletbeszéd Magyarországon, Sclar Kiadó, 2009.
- 3.Kőhalmi László: A környezet védelme a magyar büntetőjogban. PhD értekezés, Pécs, 2010.

idegen nyelvű

1. Lévy Miklós: Human Rights and Penalization in Central and Eastern Europe: the case of Hungary In: Sonja Snacken, Eis Dumortier (szerk.) Resisting Punitiveness in Europe: Welfare, Human Rights and Democracy. London: Routledge, 2012. pp. 133-155.
- 2.M. Kaiafa-Ghandi: Punishing Corruption int he Public and the Private Sector: The Legal Framework of the European Union int he International Scene and the Greek Legal Order. European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice 18 (2010) 139-184.
- 3.Elaonore Mullier, The Emergence of Criminal Competence to Enforce EC Environmental Law: Directive 2008/99/ in the Context of the Case-Law of the European Court of Justice', (2010) Cambridge Student Law Review, 94-116.

További szakirodalom:

40.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Kriminológiai szeminárium	Neptun kódja:DFDIÁJ22N4, DFDIÁJ22L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Csemáné Dr. Váradi Erika egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: -	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>A programban részt vevő doktoranduszok kriminológiai, a tárgykörhöz kapcsolódó kutatás-módszertani ismereteinek elmélyítése.</p> <p>A készülő doktori disszertációhoz szükséges kriminológiai szakirodalom feldolgozásához segítségnyújtás.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A kriminológiai gondolkodás 2. Kutatási módszerek a kriminológiában 3. A társadalmi kontroll elméletei 4. Környezeti kriminológia és bűnalkalom-elméletek 5. Kulturális és kritikai kriminológia 6. Globalizáció és kriminalitás 7. Társadalmi változások és bűnözés 8. A bűnözés régi-új arcai: terrorizmus és szervezett bűnözés a modern társadalmakban 9. Kábítószer-bűnözés 10. Nem és bűnözés 11. Életkor és bűnözés 12. Kulturális különbségek és bűnözés 13. Kriminálpolitika 14. Uniós válaszok a bűnözésre 15. Új törekvések a bűnmegelőzésben 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Csemáné Váradi Erika: A Janus-arcú kriminálpolitika – avagy a fiatalkori bűnözéssel szembeni fellépés aktuális kérdései. In: Collegium Doctorum Konferencia. Miskolc, Bíbor Kiadó, 2013. Paper 7. 2. Görgényi Ilona: Az áldozat fogalmának és jogainak újraszabályozása az Európai Unióban. In: A büntető hatalom korlátainak megtartása: A büntetés, mint végső eszköz. ELTE Eötvös Kiadó, 2014, pp. 173-183 3. Lévay Miklós: A punitivitás fogalma, koncepciója és a fogalom változásai a kriminológiai (pönológiai) szakirodalomban. In: A büntető hatalom korlátainak megtartása: A büntetés, mint végső eszköz. ELTE Eötvös Kiadó, 2014, pp. 315-326 	
idegen nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilona Görgényi, Judit Jacsó: Experiences and challenges of the restorative justice in 	

Hungary. In: Restorative Justice in Criminal Matters: Towards a new European Perspective Sakkoulas Publications, 2013, pp. 293-302

2. S. Walklate: Understanding Criminology. Current theoretical debates. Open University Press, Berkshire, England & New York, 2007. On-line: <http://galilee.0catch.com/books/spring2009/Understanding.Criminology.3rd.Edition.Jun.2007.pdf>

3. S. Body-Gendrot-M. Hough-K. Kerezsi-R. Lévy-S. Snacken (eds.): The Routledge Handbook of European Criminology. Routledge, 2014. eBook publication date: August 2013. eBook ISBN: 9780203083505

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Borbíró Andrea: „Three Strikes and You’re Out Magyarországon – kriminálpolitikai racionalitás vagy szimbolikus jogalkotás? Acta Facultatis Politico-Juridicae Universitatis Scientiarum Budapestinensis di Rolando Eötvös Nominatae 45: pp. 165-179

2. Korinek László: Kriminológia I-II. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010.

3. Irk Ferenc: Kétkedő kriminológia. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012.

idegen nyelvű

1. Lévay Miklós: Of Hungarian Criminology and Development of Criminal Policy in Hungary since Changing the Regime in 1989-1990. In: Kerezsi Klára, Kiss Valéria (szerk.): Challenges of Criminality in Hungary: Anything New Under the Sun? Budapest: Magyar Kriminológiai Társaság, 2014, pp. 31-48

2. An Introduction to Criminological Theory. Criminal Justice: Contemporary Literature in Theory and Practice Routledge, 1997. On-line: <http://www.alamoacademy.com/e-books/download/>

További szakirodalom:

1. Gönczöl K. – Kerezsi K. – Korinek L. – Lévay M. (szerk.): Kriminológia, Szakkriminológia. Complex, Budapest, 2006.

41.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Történeti-összehasonlító polgári eljárásjog Európában	Neptun kódja: DFDIÁJ23N1, DFDIÁJ23L1 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
Megismertetni a programra jelentkező doktorjelöltekkel mind a magyar, mind az európai polgári eljárásjog történelmi gyökereit, legfontosabb fejlődési irányait, amely a doktorjelöltek perjogi ismereteinek történelmi megalapozását, elmélyítését célozza.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A modern polgári per kialakulása a XVIII. században 2. A liberális polgári per előfutára – az 1806. évi francia polgári eljárásjogi törvénykönyv 3. A liberális polgári per modellje – az 1877. évi német polgári perrendtartás 4. A felek uralma a common law jogrendszerekben – az angol polgári per 5. A szociális polgári per modellje – az 1895. évi osztrák polgári perrendtartás 6. A német polgári perrendtartás átalakítása 1909-2000-ig 7. Az 1911. évi I. törvénycikk, a Plósz-féle perrendtartás előkészítő szaka 8. Az 1911. évi I. törvénycikk, a Plósz-féle perrendtartás bizonyítási szaka 9. Hatályos perrendtartási törvényünk és novelláris módosításai 10. Perjogi reformok Európában: a szlovén Pp. megoldásai 11. Perjogi reformok Európában: a lett és litván Pp. megoldásai 12. Perjogi reformok Európában: az új svájci Pp. megoldásai 13. Perjogi reformok Európában: a román és bolgár Pp. megoldásai 14. A perkoncentráció érvényesülése egyes európai perjogi kódexekben 15. A felek eljárás-támogatási kötelezettségének érvényesülése egyes európai perjogi kódexekben 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wopera Zsuzsa: A magyar polgári eljárásjog történeti fejlődésének csomópontjai 1868-tól napjainkig, in: A civilisztika fejlődéstörténete, Doktori tankönyvek, Bíbor Kiadó, Miskolc, 2006. 289-316. o. 2. Wopera Zsuzsa: A magyar polgári eljárásjog kihívásai az 1990-es évektől, in: A magyar jogrendszer átalakulása 1985/1990-2005, I. kötet (Szerk: Jakab András, Takács Péter), Gondolat-ELTE ÁJK, Budapest, 2007. 702-710. o. 3. Kengyel Miklós: A bírói hatalom és a felek rendelkezési joga a polgári perben, Osiris Kiadó, Budapest 2003. 	
idegen nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. European Traditions in Civil Procedure, (Ed. C. H. van Rhee), Intersentia, 2005. 	

Antwerpen

2. Varga István: Identification of Civil Procedure Regulatory Needs with a Comparative View, http://eltelawjournal.hu/wp-content/uploads/2014/10/9_Istvan_Varga.pdf

Ajánlott irodalom:

idegen nyelvű

1. Briggs, Adrian: The impact of recent judgments of the European Court on English Procedural Law and Practice, Oxford 2005.

További szakirodalom:

Peter Gilles: Civil Justice Systems and Civil Procedures in a Changing World: Main Problems, Fundamental Reforms and Perspectives – A European View, in: www.russianlawjournal.org/index.php/jour/article

Gyekiczky Tamás (szerk.): Ami a múltból elkísér, Gondolat Kiadó, Budapest, 2005.

https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/122070/file_up_GyekiczkyT-AmiAMultbol.pdf?sequence=1&isAllowed=y

42.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Modern magyar perjogtörténet	Neptun kódja: DFDIAJ23N2, DFDIAJ23L2 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:-----	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
Megismertetni a hallgatókkal a magyar perjog történetének XX. századi fejlődését, amely a doktorjelöltek perjogi ismereteinek megalapozását, elmélyítését célozza.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az 1911. évi I. törvénycikk általános értékelése, különös tekintettel a modern perjogi alapelvek rendszerére 2. Az 1911. évi I. tc. perjogi megoldásai: az előkészítő szak 3. Az 1911. évi I. tc. perjogi megoldásai: a percezés 4. Az 1911. évi I. tc. perjogi megoldásai: a bizonyítás 5. Az 1911. évi I. tc. perjogi megoldásai: a perorvoslatok 6. Az 1911. évi I. tc. perjogi megoldásai: a különös rész 7. Az 1952. évi Polgári perrendtartás előkészítésének, megalkotásának története és az I. Perrendtartási Novella 8. A rendszerváltást megelőző perrendtartási novellák elemzése és értékelése (II.-IV. Novella) 9. A rendszerváltást követő novelláris módosítások hatása a Polgári perrendtartási törvény alapelveire, szerkezetére, tételes jogi megoldásaira 10. A novelláris módosítások hatása az alapelvekre 11. A novelláris módosítások hatása a bizonyításra 12. A novelláris módosítások hatása a rendes perorvoslatokra 13. A novelláris módosítások hatása a rendkívüli perorvoslatokra 14. Az alkotmánybíráskodás hatása a perjogra I. 15. Az alkotmánybíráskodás hatása a perjogra II. 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wopera Zsuzsa: A magyar polgári eljárásjog történeti fejlődésének csomópontjai 1868-tól napjainkig, in: A civilisztika fejlődéstörténete, Doktori tankönyvek, Bíbor Kiadó, Miskolc, 2006. 289-316. o. 2. Wopera Zsuzsa: A magyar polgári eljárásjog kihívásai az 1990-es évektől, in: A magyar jogrendszer átalakulása 1985/1990-2005, I. kötet (Szerk: Jakab András, Takács Péter), Gondolat-ELTE ÁJK, Budapest, 2007. 702-710. o. 3. Kengyel Miklós: A bírói hatalom és a felek rendelkezési joga a polgári perben, Osiris Kiadó, Budapest 2003. 	

idegen nyelvű

1. European Traditions in Civil Procedure, (Ed. C. H. van Rhee), Intersentia, 2005. Antwerpen
2. Briggs, Adrian: The impact of recent judgments of the European Court on English Procedural Law and Practice, Oxford 2005.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Gáspárdy László: Modern magyar perjogtörténet, Novotni Kiadó Miskolc, 2003.
2. Kengyel Miklós: perkulturúra, A bíróságok világa, a világ bíróságai, Dialóg Campus Kiadó, Pécs, 2011.
3. Wopera Zsuzsa (szerk.): 50 éves a Polgári Perrendtartás, Konferencia-kiadvány, Novotni Kiadó, Miskolc 2003.

idegen nyelvű

1. Kerameus, D. Konstantinos: Political Integration and Procedural Convergence in the European Union, In: The American Journal of Comparative Law, 1997/45. 919-930. o.
2. Kerameus, D. Konstantinos: Quelques limites a l'harmonisabilité de la procedure civile In: Magister artis boni et aequi, Studia in honorem Németh János, (szerk: Kiss daisy – Varga István) ELTE Bp. 2003. 439-453. o.

További szakirodalom:

Gyekiczky Tamás (szerk.): Ami a múltból elkísér, Gondolat Kiadó, Budapest, 2005.
https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/122070/file_up_GyekiczkyT-AmiAMultbol.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Külföldi és nemzetközi tanulságok a polgári eljárásjogban	Neptun kódja: DFDIÁJ24N4, DFDIÁJ24L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Nagy Adrienn, Dr. Kormos Erzsébet	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A tantárgy keretei között foglalkozunk az Amszterdami Szerződéssel kiemelt jelentőségűvé vált polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés eljárásjogi aspektusaival, és azokkal a jogterületekkel, amelyekre a jogegységesítés kiterjed. A tantárgy keretei között az Amszterdami Szerződés hatálybalépése óta eltelt időszakban megalkotott és hatályba lépett valamennyi uniós normát részletesen feldolgozzuk és értékeljük, különös tekintettel a vonatkozó európai bírósági joggyakorlat megállapításaira.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az európai polgári eljárásjog fejlődéstörténete és eddigi eredményei 2. Az Európai Parlament és a Tanács 1215/2012/EU rendelete a joghatóságról és a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról polgári és kereskedelmi ügyekben I. (Joghatósági szabályok; perfüggőség és összefüggő eljárások) 3. Az Európai Parlament és a Tanács 1215/2012/EU rendelete a joghatóságról és a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról polgári és kereskedelmi ügyekben II. (a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó rendelkezések) 4. A Tanács 2201/2003/EK rendelete a joghatóságról és a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról házassági ügyekben és a szülői felelősséggel kapcsolatos eljárásokban (az új Brüsszel II. Rendelet) 5. Az európai családjog alapvető jogforrásainak elemzése: a Róma III. rendelet és a vonatkozó hágai egyezmények 6. A Tanács 4/2009/EK rendelete a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről 7. A Tanács 1346/2000/EK rendelete a fizetésektelenségi eljárásról. 8. A jogellenes gyermekelviteli ügyek uniós gyakorlata 9. Az Európai Unió családjogi tárgyú rendeletekkel kapcsolatos joggyakorlata 10. A 650/2012/EU rendelet az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról 11. Az európai polgári eljárásjog hatása a magyar polgári eljárásjogra I. 12. Az európai polgári eljárásjog hatása a magyar polgári eljárásjogra II. 13. A tagállami bíróságok eljárásának speciális szabályai a közösségi anyagi jog alkalmazásával járó perekben. 14. Az európai polgári eljárásjog legújabb fejleményei: az univerzális hatályú rendeletek 15. Az európai polgári eljárásjog további fejlődésének akadályai 	
Számonkérés módja: írásbeli	

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Wopera Zsuzsa, Wallacher Lajos (szerk.): Polgári eljárásjogi szabályok az Európai Unió jogában, Complex Kiadó, Budapest, 2006.
2. Wopera Zsuzsa: Az európai családjog kézikönyve, HVG-ORAC Kiadó, Bp. 2012.
3. Nagy Adrienn: Kézikönyv az európai fizetéseképtelenségi eljáráshoz, HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2013.

idegen nyelvű

1. Borrás, Alegria: Lights and shadows of Communitarisation of Private International Law: Jurisdiction and Enforcement in Family Matters with regard to relations with third States, in: The External Dimension of EC Private International Law in Family and Succession Matters, eds: Alberto Malatesta, Stefania Bariatti, Fausto Pocar, Cedam, 2008. Padova.
2. Máire Ní Shúilleabháin: Cross-Border Divorce Law, Brussels II. bis, Oxford University Press, 2010.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Harsági Viktória (szerk.): Közép-európai polgári perjogi reformok és kodifikációk az elmúlt negyedszázadban – Tradíció és megújulás, HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2014.
2. Nagy Adrienn: A közrend tartalmáról az Európai Bíróság esetjogán keresztül, in: De iurisprudentia et iure publico, Jog és politikatudományi folyóirat, V. évfolyam, 2011/2. szám, www.dieip.com
3. Nagy Csongor István: Az Európai Unió nemzetközi magánjoga, HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2006.

idegen nyelvű

1. Patricia Orejudo Prieto de los Mozos: Private International Law problems relating to the celebration of same-sex marriages: DGRN of 29 July 2005. In: Yearbook in Private International Law, Vol. VIII. 2006. Sellier, 299-306. o.
2. Ricci, Carola: Habitual Residence as a ground of Jurisdiction in Matrimonial Disputes: From Brussels II-bis to Rome III. In: The External Dimension of EC Private International Law in Family and Succession Matters, eds: Alberto Malatesta, Stefania Bariatti, Fausto Pocar, Cedam, 2008. Padova, 207-221. o.

További szakirodalom:

Czigler Dezső Tamás: Európai családi jog – Az Európai Unió és a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia családjogi rendszerének összefüggései, in: Állam-és Jogtudomány, XLVIII. Évfolyam 2007. 63. szám
Study JLS/C4/2005/03 - Report on the Application of Regulation Brussels I in the Member States presented by Prof. Dr. Burkhard Hess, Prof. Dr. Thomas Pfeiffer and Prof. Dr. Peter Schlosser (Munich) Final Version September 2007.
http://ec.europa.eu/civiljustice/news/docs/study_application_brussels_1_en.pdf
Study in comparative law on the rules governing conflicts of jurisdiction and laws on matrimonial property regimes and the implementation for property issues of the separation

of unmarried couples in the Member States, 30 April 2003, ASSER-UCL Consortium commissioned by the Commission, pp. 206.

http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

Rauscher, Thomas: Jurisdiction in Matrimonial Matters,

http://www.era.int/web/en/resources/5_2341_2726_file_en.3727.pdf

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Polgári eljárásjogi szakszeminárium	Neptun kódja: DFDIÁJ24N4, DFDIÁJ24L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Wopera Zsuzsa egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Nagy Adrienn egyetemi docens	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A tantárgy feladata, hogy bemutassa a polgári perrendtartás rekodifikációjának folyamatát, elméleti előkérdéseit, a kodifikáció fókuszában álló területeket, az új polgári perrendtartás szerkezeti, tartalmi újításait, jogalkotói célkitűzéseit.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kodifikáció elméleti előkérdései 2. A perelterelést szolgáló eljárásjogi megoldások 3. Az alapelvek jelentősége, rendszere 4. A perkonzentráció mint fő jogalkotói célkitűzés 5. A bíróság anyagi pervezetése, új bírói szerepfelfogás szükségessége 6. A felek eljárás-támogatási kötelezettsége 7. Az osztott tárgyalási rendszer megoldási módjai 8. A per előkészítő szakasza, az állítási szak, a percezúra 9. A bizonyítási szak 10. A perorvoslatok módosuló szabályai 11. A különleges eljárások változó szabályai 12. A közjegyzőség szerepe a jogviták rendezésében 13. A képviselőlet kérdései az új perrendben 14. A pereskedés költségei 15. Szervezeti és jogállási kérdések 	
<p>Számonkérés módja: írásbeli</p>	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wopera Zsuzsa: A magánjogi kodifikációk új állomása: az új polgári perrendtartás, in: Ünnepi tanulmányok Bíró György professzor 60. születésnapjára, Novotni Kiadó, Miskolc, 2015. 637-651. o. 2. Cserba Lajos: Az új Pp. kodifikációja elé, in: Ünnepi tanulmányok Bíró György professzor 60. születésnapjára, Novotni Kiadó, Miskolc, 2015. 106-114. o. 3. Rác Zoltán: Az alternatív vitarendezés szabályai Magyarországon különös tekintettel a munkajogi vitákra, in: Ünnepi tanulmányok Bíró György professzor 60. születésnapjára, Novotni Kiadó, Miskolc, 2015. 450-465. o. <p>idegen nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. European Traditions in Civil Procedure, (Ed. C. H. van Rhee), Intersentia, 2005. Antwerpen 	

2. Varga István: Identification of Civil Procedure Regulatory Needs with a Comparative View, http://eltelawjournal.hu/wp-content/uploads/2014/10/9_Istvan_Varga.pdf
3. Peter Gilles: Civil Justice Systems and Civil Procedures in a Changing World: Main Problems, Fundamental Reforms and Perspectives – A European View, in: www.russianlawjournal.org/index.php/jour/article

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Harmathy Attila: A jogérvényesítés korlátozásáról, in: Ünnepi tanulmányok Bíró György professzor 60. születésnapjára, Novotni Kiadó, Miskolc, 2015. 221-234. o.
2. Lenkovics Barnabás: A jogbiztonság mint irányító eszme, in: Ünnepi tanulmányok Bíró György professzor 60. születésnapjára, Novotni Kiadó, Miskolc, 2015. 318-330. o.
3. Kengyel Miklós: A bírói hatalom és a felek rendelkezési joga a polgári perben, Osiris Kiadó, Budapest 2003.

idegen nyelvű

1. European Traditions in Civil Procedure, (Ed. C. H. van Rhee), Intersentia, 2005. Antwerpen
2. Briggs, Adrian: The impact of recent judgments of the European Court on English Procedural Law and Practice, Oxford 2005.

További szakirodalom:

Gyekiczky Tamás (szerk.): Ami a múltból elkísér, Gondolat Kiadó, Budapest, 2005.
https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/122070/file_up_GyekiczkyT-AmiAMultbol.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Európai kereskedelmi jogi szakszeminárium I.	Neptun kódja: DFDIÁJ25N1, DFDIÁJ25L1 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Barta Judit egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>Az Európai Megállapodás (társulási szerződés) 1994. január 01-én lépett hatályba, mely Magyarországot is jogközelítésre kötelezte, egyebek mellett, a társasági jog területén is. A csatlakozás óta már túl vagyunk a jogharmonizáción is.</p> <p>A képzés célja bemutatni, hogy hogyan, a társasági jog mely területén fejlődött az uniós jog, mely magyar jogszabályokba és milyen jogi megoldással kerültek azok átültetésre. Ezentúl is, fontos, hogy a hallgató megismerje az uniós társasági jog fejlődésének háttérében álló mozgatórugókat, illetve lássa, milyen joggyakorlati, jogalkalmazási problémák merülnek fel. A PhD. hallgató a tárgy során megismerkedik azokkal a folyamatokkal, tendenciákkal, amelyek a társasági jogban bekövetkeztek és hatásuk a jelenkorban is érzékelhető, illetve tájékozódik arról, hogy mit értünk közösségi és mit a magyar társasági jog alatt. A doktorandus sajátítsa el az EU vonatkozó joganyagát, szerezzon betekintést legalább egy tagállam társasági jogába, ismerje meg a joggyakorlatot (Európai Bíróság, nemzeti jogok). A képzés eredményeképpen a PhD. hallgató legyen képes arra, hogy a magyar társasági jogot legalább egy másik tagállam társasági jogi megoldásával összevesse, felmérje és értékelje a különbségeket.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <p>1) <i>Az Európai Unió tagállamainak jellemző társasági típusai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Partnership - Korlátolt felelősségű társaságok: GmbH, SL, SARL, BVBA/SPRL, BV, Private limited company) - Részvénytársaságok, vegyes formák (Limited partnership with shares, AG., Kommanditgesellschaft auf Aktien /Betéti Rt./) <p>2) <i>Az Európai Közösség jogalkotása</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A közösségi jog elsődlegessége, közvetlen hatálya - Jogalkotási szintek (elsődleges, másodlagos jog, rendelet, irányelv) - Az EU társasági jog alapjai a Római Szerződésben, Daily Mail, Centros esetek <p>3) <i>A tájékoztatásra vonatkozó első irányelv (68/151/EGK tanácsi irányelv)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A publicitás, nyilvánosság, bejegyzés előtti kötelezettségek, érvénytelenség irányelvhez kapcsolódó korábbi szabályok. <p>4) <i>Székhelyáthelyezés. Fióktelepre vonatkozó szabályozás.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bíróság (nagytanács) 2008. december 16-i ítélete. CARTESIO Oktató és Szolgáltató bt. C-210/06. sz. ügy - VALE Építési kft. Előzetes döntéshozatal iránti kérelem: Legfelsőbb Bíróság - Magyarország. <p>EUMSZ 49. cikk és EUMSZ 54. cikk - Letelepedés szabadsága - Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elve - Nemzetközi átalakulás - Cégbejegyzés megtagadása. C-378/10. sz. ügy</p>	

- Az európai magánvállalat és a társasági jog

Az Európai Parlament 2007. október 25-i állásfoglalása az európai magánvállalatról és a társasági jogról szóló tizennegyedik irányelvről (a társaság székhelyének áthelyezése)

5) A fióktelepek publicitása a tizenegyedik társasági irányelv (89/666/EGK tanácsi irányelv) alapján.

6) Más irányelvekben szereplő publicitási követelmények - a mérleggel (4. sz.),

- konszolidált mérleggel (7. sz.) és a könyvvizsgálókkal kapcsolatos nyilvánosság (8. sz.)

7) A társaság képviselője

8) A társasági szerződés érvénytelensége

9) A részvénytársaságokra vonatkozó irányelvek

- A társasági vagyoni vonatkozó második irányelv (77/91/EGK tanácsi irányelv)

- az Európai Parlament és a Tanács 2006. szeptember 6-i 2006/68/EK irányelve a 77/91/EGK irányelvnek a nyilvánosan működő részvénytársaságok alapítása, valamint tőkéjük megtartása és átalakítása tekintetében történő *módosításáról*;

- az Európai Parlament és a Tanács 2004/25/EK irányelve (2004. április 21.) a nyilvános vételi ajánlatról

- az Európai Parlament és a Tanács 2007/36/EK irányelve (2007. július 11.) az egyes részvényesi jogok gyakorlásáról a tőzsdén jegyzett társaságokban

- Trstenjak főtanácsnok indítványa, az ismertetés napja: 2009. június 30. Audiolux SA e.a kontra Groupe Bruxelles Lambert SA (GBL) és társai és Bertelsmann AG és társai Előzetes döntéshozatal iránti kérelem: Cour de cassation - Luxemburg. 77/91/EGK, 79/279/EGK és 2004/25/EK irányelvek - A kisebbségi részvényesek védelmének közösségi jogi alapelve - Hiány - Társasági jog - Irányításszerzés- Kötelező ajánlat - 77/534/EGK ajánlás - Magatartási kódex. C-101/08. sz. ügy

10) Az egyszemélyes kft-ről szóló tizenkettedik társasági jogi irányelv (89/667/EEC).

- Az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságokról szóló 2009. szeptember 16-i 2009/102/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv;

11) Az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 48. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló 2009. szeptember 16-i 2009/101/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv;

- A biztosítékok egyenértékűvé tétele céljából a részvénytársaságok alapításának, valamint tőkéjük fenntartásának és módosításának tekintetében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 54. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló 2012. október 25-i 2012/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv;

12) Társaságok egyesülése, társaságok szétválása

- A társaságok egy tagállamon belüli egyesülésére vonatkozó harmadik társasági jogi irányelv (78/855/EGK tanácsi irányelv);

- a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján a részvénytársaságok szétválásáról szóló 1982. december 17-i 82/891/EGK tanácsi irányelv;

- az Európai Parlament és a Tanács 2007/63/EK irányelve (2007. november 13.) a Tanács 78/855/EGK és a 82/891/EGK tanácsi irányelvének a független szakértő által a részvénytársaságok egyesülése vagy szétválása alkalmával készítendő jelentésre vonatkozó követelmény tekintetében történő *módosításáról*;

- Az Európai Parlament és a Tanács 2005/56/EK irányelve (2005. október 26.) a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről;

- A Bíróság 2013. június 20-i ítélete. Európai Bizottság kontra Holland Királyság.

Tagállami kötelezettségzegés - 2005/56/EK irányelv - A tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesülése - A 16. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontja - Határokon átnyúló egyesülés útján létrejövő társaság - A társaság székhelye szerinti tagállamban vagy más tagállamokban foglalkoztatott munkavállalók - Részvételi jogok - A jogok azonosságának hiánya.

C-635/11. sz. ügy

- A 77/91/EGK, a 78/855/EGK, a 82/891/EGK tanácsi irányelvnek és a 2005/56/EK irányelvnek az egyesülések és szétválások esetében alkalmazandó jelentéstételi és dokumentációs kötelezettségek tekintetében történő *módosításáról* szóló 2009. szeptember 16-i 2009/109/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv;

- A részvénytársaságok egyesüléséről szóló 2011. április 5-i 2011/35/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv

13) Könyvviteli irányelvek

- A korlátozott felelősséggel járó társaságok éves mérlegéről szóló negyedik társasági jogi irányelv (78/660/EGK tanácsi irányelv) és az annak módosításáról szóló irányelv (90/605/EGK tanácsi irányelv)

- A kis- és közepes vállalkozásokra vonatkozó módosító irányelv (90/604/EGK tanácsi irányelv)

- A konszolidált mérlegekre vonatkozó hetedik társasági jogi irányelv (83/349/EGK tanácsi irányelv)

- A könyvvizsgálói tevékenység feltételeiről szóló nyolcadik irányelv (84/253/EGK tanácsi irányelv)

- az Európai Parlament és a Tanács 2006/46/EK irányelve (2006. június 14.) a meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló 78/660/EGK, az összevont (konszolidált) éves beszámolóról szóló 83/349/EGK, a bankok és más pénzügyi intézmények éves beszámolójáról és konszolidált éves beszámolójáról szóló 86/635/EGK, valamint a biztosítóiintézetek éves és összevont (konszolidált) éves beszámolójáról szóló 91/674/EGK tanácsi irányelv *módosításáról*;

- Az Európai Parlament és a Tanács 2006/43/EK irányelve (2006. május 17.) az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolók jog szerinti könyvvizsgálatáról, a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv *módosításáról*, valamint a 84/253/EGK tanácsi irányelv *hatályon kívül helyezéséről* (EGT vonatkozású szöveg)

- Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU Irányelve (2013. június 26.) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv *módosításáról*, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv *hatályon kívül helyezéséről*

- A Bizottság Közleménye a társaságok számára biztosított egyszerűsített üzleti környezetről a társasági jog, a számvitel és a könyvvizsgálat területén (Brüsszel, 10.7.2007)

Európai társaságok

14) Európai részvénytársaság (SE) vonatkozó 2157/2001/EK rendelet és a 2001/86/EK sz. irányelv

- A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK Az európai részvénytársaság (SE) statútumáról szóló, 2001. október 8-i 2157/2001/EK tanácsi rendelet alkalmazásáról (Brüsszel, 2010.11.17.)

15) Az Európai Parlament állásfoglalása a Bizottságnak szóló ajánlásokkal az európai magántársaságok statútumáról (2006/2013(INI))

Számonkérés módja: írásbeli, vagy szóbeli:

- 1 szerzői ív terjedelmű a témakörhöz kapcsolódó tanulmány elkészítése és annak megvédése, vagy
- a kötelező anyagból szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Sándor István: A társasági jog története Nyugat-Európában KJK-Kerszöv Kiadó Budapest, 2005.
2. Berke-Fazekas-Gadó-Király-Kisfaludi-Miskolczi Bodnár: Európai társasági jog KJK-KERSZÖV, Budapest 2004., 2. bővített kiadás
3. Giannantonio Benacchio: Az Európai Közösség magánjoga. Polgári jog. Kereskedelmi jog; OSIRIS Kiadó, Budapest, 2003.
4. Barta Judit: Gondolatok a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás új szabályozása kapcsán In.: „Megújulás a jogi személyek szabályozásában” tanulmányok az új Ptk. köréből Szerk.: Miskolczi Bodnár Péter-Grad-Gyenge Anikó Kiadja: Károli Gáspár Református Egyetem Állam-és Jogtudományi Kar Budapest, 2014. 82-96. pp.

idegen nyelvű

1. Verse, Dirck A.: Die Entwicklung des europäischen Gesellschaftsrecht im Jahr 2012 (Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht; 9/2013.)
2. Kort, Michael: „Standardization of Company Law” (European Company and Financial Law Review; 4/2008.)
3. Marcus Gyulai-Schmidt: Modernisierung des deutschen GmbH-Rechts. (Ungarisches Jahrbuch für Handelsrecht Band I. Herausgeber: Zoltán Csehi, Gondolat Kiadó, Budapest, 2008.)

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Sárközy Tamás: „A magyar társasági jog Európában” (hvgorac; Budapest; 2001.)
2. Gadó Gábor: A vállalatfogalom határai az európai jogban In.: Európai Jog 3/2005.
3. Gadó Gábor: A társasági vagyon szolgáltatására és védelmére vonatkozó közösségi jogi követelmények In.: Gazdaság és Jog 3/2003. 3-12 oldalak és 4/2003. 3-9. oldalak
4. Gadó Gábor: A vállalatfelvásárlás közösségi jogi szabályozásának jövője Európai Jog 2/2002. 17-24 oldalak
5. Metzinger Péter: A társaságok és a szabad letelepedés a Cartesio ügyben közzétett főtanácsnoki indítvány kritikája In.: Európai Jog 4/2008.
6. Sárközy Tamás: Húsz éves a gazdasági társaságok törvényi szabályozása In.: Gazdaság és Jog 1/2009. 3-9. oldalak
7. Liber Ádám: A belső visszaélés-jelentési rendszer jogi követelményeiről I. rész In.: Gazdaság és Jog 2/2009. 11-16. oldalak II. rész Gazdaság és Jog 3/2009. 8-15. oldalak
8. Európai Jog c. folyóirat (Európai Jogakadémia folyóirata) 2009. márciusi száma a Cartesio ügy feldolgozása 3-55. oldalak
9. Dr. Csehi Zoltán: Esetek a jegyzett tőke védelmét szolgáló német társasági jogi gyakorlatból In.: Magyar Jog 2009. 6. szám 352-360 oldalak

idegen nyelvű

1. van Gerven, Dirk: „Provisions of Community law applicable to the Societas Europea”

(van Gerven, Dirk Storm, Paul: „The European Company”; Cambridge UP; New York; 2006; Volume I.)

2. Kalss, Susanne, Winner, Martin: Ausgewählte gesellschaftsrechtliche Judikatur in Österreich und Deutschland im vergangenen Arbeitsjahr Der Gesellschafter (GesRZ) 2013.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Európai kereskedelmi jogi szakszeminárium II. (Üzleti jog, versenyjog és a szellemi alkotások védelme az EU-ban)	Neptun kódja: DFDIÁJ25N2, DFDIÁJ25L2 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Barta Judit egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>Az Európai Unió jogán belül a társasági- és a versenyjog, valamint a szellemi alkotások joga fontos szerepet tölt be. Többek között ezen speciális jogterületeken keletkezett jogszabályok töltik ki tartalommal az EK négy szabadsága kapcsán deklarált alapelveket. Az oktatás célja elsősorban a jogalkotói célok és módszerek bemutatása, csak bizonyos részletszabályok elsajátítását tűzzük ki célul.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <p><i>Az EK Versenyjoga</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) A versenyjog gazdasági szerepe, ágai 2) Az Európai Közösség versenyjogának fő jellemzői 3) Kartelltilalom a Római Szerződés 85 cikkelye és az ítélkezési gyakorlat alapján. <ul style="list-style-type: none"> - A kartell fajtái - Az EK kartelljog részletszabályai 4) A kartelltilalom alóli mentesülés rendszere <ul style="list-style-type: none"> - Egyedi és csoport mentesítés - Eljárási kérdések - Római Szerződés 87. cikkely 5) 19/65, 2821/71, 3975/87, 1534/91, 479/92 sz. Tanács rendeletek, melyek meghatározzák a csoportmentesülési rendeletek általános szempontjait Egyes csoportmentességi rendeletek 6) Gazdasági erőfölénnyel visszaélés a Római Szerződés 86. cikkelye alapján A gazdasági erőfölény fogalma, kritériumai a United Brands, Michelin, Commercial Solvent, Tetra Pak, Suiker Uni, Hilti és a Continental Can esetek alapján. Visszélésnek minősíthető magatartások. De minimis szabály. Társaságok egyesülésének ellenőrzése Kartellek és vállalategyesülések elhatárolása, egyesülés és irányítás (ellenőrzés) megszerzése, jogkövetkezmények a 4064/89 rendelet és a joggyakorlat alapján. 7) Koncentráció <p><i>Az EK társasági joga</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 8) Jogalkotási eredmények, hatályos jogszabályok és tervezetek áttekintése <ul style="list-style-type: none"> - A tájékoztatásra vonatkozó első irányelv (68/151/EEC) - Nyilvánosság, bejegyzés előtti kötelezettségek, érvénytelenség. - A fióktelepek publicitása - A társaság képviselője és a társasági szerződés érvénytelensége az első irányelv alapján 	

- 9) A társasági vagyona vonatkozó irányelvek
 - 10) Egyszemélyes kft-re vonatkozó irányelvek
 - 11) Társaságok egyesülése és szétválása
 - 12) Könyvviteli irányelvek
 - 13) Rendeletek
- Európai érdekcsoport (EEIG) 2137/85/EEC rendelet
Európai társaságra (SE) vonatkozó 2157/2001/EK rendelet és a 2001/86/EK sz. irányelv

Szellemi alkotások joga

- 14) A szellemi tulajdon fogalma
A szabad árumozgás követelményének alkalmazása a szellemi tulajdonra
Közösségi normatív iparjogvédelmi szabályozás
A domináns helyzettel való visszaélés és a szellemi tulajdon
- 15) Közösségi normatív szerzői és szomszédos jogi szabályozás

Számonkérés módja: írásbeli, vagy szóbeli:

- 1 szerzői ív terjedelmű a témakörhöz kapcsolódó tanulmány elkészítése és annak megvédése, vagy
- a kötelező anyagból szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Sándor István: A társasági jog története Nyugat-Európában KJK-Kerszöv Kiadó Budapest, 2005.
2. Berke-Fazekas-Gadó-Király-Kisfaludi-Miskolczi Bodnár: Európai társasági jog KJK-KERSZÖV, Budapest 2004., 2. bővített kiadás
3. Giannantonio Benacchio: Az Európai Közösség magánjoga. Polgári jog. Kereskedelmi jog; OSIRIS Kiadó, Budapest, 2003.
4. Barta Judit: Gondolatok a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás új szabályozása kapcsán In.: „Megújulás a jogi személyek szabályozásában” tanulmányok az új Ptk. köréből Szerk.: Miskolczi Bodnár Péter-Grad-Gyenge Anikó Kiadja: Károli Gáspár Református Egyetem Állam-és Jogtudományi Kar Budapest, 2014. 82-96. pp.
5. Simon Bishop, Mike Walker: Az európai közösségi versenyjog közgazdaságtana: alapfogalmak, alkalmazások és mérési módszerek Kiadó: Budapest, Gazdasági Versenyhivatal Versenykultúra Központ, 2011 ISBN: 978-963-081-993-0
6. Giannantonio Benacchio: Az Európai Közösség magánjoga. Polgári jog. Kereskedelmi jog; OSIRIS Kiadó, Budapest, 2003.
7. Barta Judit: A szerzőt illető kizárólagos jogok a versenyjog szemszögéből In.: ÜNNEPI TANULMÁNYOK Kecskés László professzor 60. születésnapja tiszteletére 35-47. pp.
8. Berke-Fazekas-Gadó-Király-Kisfaludi-Miskolczi Bodnár: Európai társasági jog, KJK-KERSZÖV Budapest, 2004. 2. bővített kiadás
9. Berke-Burián-Boytha-Dienes-Oehm-Király-Martonyi-Mádl Az Európai Közösség kereskedelmi joga V-VII. fejr. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest 1998.
10. Richard Whish: Versenyjog (Competition Law) HVGORAC Kiadó, Budapest, 2010.

idegen nyelvű

1. Verse, Dirck A.: Die Entwicklung des europäischen Gesellschaftsrecht im Jahr 2012 (Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht; 9/2013.)

2. Kort, Michael: „Standardization of Company Law” (European Company and Financial Law Review; 4/2008.)
3. Marcus Gyulai-Schmidt: Modernisierung des deutschen GmbH-Rechts. (Ungarisches Jahrbuch für Handelsrecht Band I. Herausgeber: Zoltán Csehi, Gondolat Kiadó, Budapest, 2008.)

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Sárközy Tamás: „A magyar társasági jog Európában” (hvgorac; Budapest; 2001.)
2. Gadó Gábor: A vállalatfogalom határai az európai jogban In.: Európai Jog 3/2005.
3. Gadó Gábor: A társasági vagyon szolgáltatására és védelmére vonatkozó közösségi jogi követelmények In.: Gazdaság és Jog 3/2003. 3-12 oldalak és 4/2003. 3-9. oldalak
4. Gadó Gábor: A vállalatfelvásárlás közösségi jogi szabályozásának jövője Európai Jog 2/2002. 17-24 oldalak
5. Metzinger Péter: A társaságok és a szabad letelepedés a Cartesio ügyben közzétett főtanácsnoki indítvány kritikája In.: Európai Jog 4/2008.
6. Sárközy Tamás: Húsz éves a gazdasági társaságok törvényi szabályozása In.: Gazdaság és Jog 1/2009. 3-9. oldalak
7. Liber Ádám: A belső visszaélés-jelentési rendszer jogi követelményeiről I. rész In.: Gazdaság és Jog 2/2009. 11-16. oldalak II. rész Gazdaság és Jog 3/2009. 8-15. oldalak
8. Európai Jog c. folyóirat (Európai Jogakadémia folyóirata) 2009. márciusi száma a Cartesio ügy feldolgozása 3-55. oldalak
9. Dr. Csehi Zoltán: Esetek a jegyzett tőke védelmét szolgáló német társasági jogi gyakorlatból In.: Magyar Jog 2009. 6. szám 352-360 oldalak
10. Tóth Tihamér: Az Európai Közösség versenyjoga JATEPress, Szeged 1996.

idegen nyelvű

1. van Gerven, Dirk: „Provisions of Community law applicable to the Societas Europea” (van Gerven, Dirk Storm, Paul: „The European Company”; Cambridge UP; New York; 2006; Volume I.)
2. Kalss, Susanne, Winner, Martin: Ausgewählte gesellschaftsrechtliche Judikatur in Österreich und Deutschland im vergangenen Arbeitsjahr Der Gesellschafter (GesRZ) 2013.
3. Kort, Michael: „Standardization of Company Law” (European Company and Financial Law Review; 4/2008.)

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Összehasonlító fogyasztóvédelmi jog	Neptun kódja: DFDIÁJ26N3, DFDIÁJ26L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Barta Judit egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>Az „Összehasonlító fogyasztóvédelmi jog” című tantárgy oktatásának célja, hogy megismertesse a hallgatókat az EU és a tagállamok fogyasztóvédelmi politikájának fejlődésével, a fogyasztóvédelem jogi eszközrendszerével, valamint a jogharmonizáció irányjaival.</p>	
<p>Tananyag leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fogyasztóvédelmi politika fejlődése az EK-ban, legújabb fejlemények. 2. A nemzeti jogok közelítése a közösségi joghoz 3. Termékfelelősség 4. Termékbiztonság, élelmiszerbiztonság 5. Szavatosság - termékszavatosság - jótállás 6. A fogyasztók tájékoztatását szolgáló eszközök 7. A fogyasztói szerződések tisztességtelen szerződési feltételei 8. Fogyasztói hitel 9. A fogyasztók megtévesztése 10. Time share szerződések 11. Utazási szerződések 12. Távollévők között kötött szerződések 13. Elektronikus kereskedelem 14. A reklám és versenyjog fogyasztóvédelmi aspektusai 15. Fogyasztói jogorvoslatok, európai fogyasztói központok 	
<p>Számonkérés módja: írásbeli, vagy szóbeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 szerzői ív terjedelmű a témakörhöz kapcsolódó tanulmány elkészítése és annak megvédése, vagy - a kötelező anyagból szóbeli kollokvium. 	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Giannantonio Benacchio: Az Európai Közösség magánjoga. Polgári jog. Kereskedelmi jog; OSIRIS Kiadó, Budapest, 2003. 2) Fazekas Judit: Fogyasztóvédelmi jog Complex Kiadó, Budapest 2007. 3) Fazekas Judit: A relatív szerkezet áttörése, különös tekintettel a termékfelelősség és a termékszavatosság kérdéseire <p>In: Juhász Ágnes (szerk.) In memoriam Novotni Zoltán: Emlékkönyv Novotni Zoltán professzor halálának 20. évfordulója alkalmából. Miskolc: Novotni Alapítvány, 2015. pp. 29-43</p>	

- 4) Fazekas Judit Az általános szerződési feltételek – tisztességtelen kikötések
In: Csehi Zoltán, Koltay András, Landi Balázs, Pogácsás Anett (szerk.)
(L)ex Cathedra et Praxis: Ünnepi kötet Lábady Tamás 70. születésnapja alkalmából. 634 p.
Budapest: Pázmány Press, 2014. pp. 269-285.
- 5) Fazekas Judit A hibás teljesítés szabályozása az új Polgári Törvénykönyvben
In: Grad-Gyenge Anikó (szerk.) Szociális elemek az új Ptk-ban: Konferencia-kötet a KRE ÁJK 2012. május 15-én a Polgári Jogi és Római Jogi Tanszék és a Kereskedelmi és Pénzügyi Jogi Tanszék által megrendezett hasonló című konferenciáján elhangzott előadásokból. 248 p., Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2013. pp. 45-49., (Acta Caroliensia Conventorum Scientiarum Iuridico-Policarum; 7.)
- 6) Az Európai Parlament és a Tanács 254/2014/EU rendelete (2014. február 26.) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó többéves fogyasztóvédelmi programról
- 7) Az Európai Parlament és a Tanács 2013/11/EU irányelve (2013. május 21.) a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról (fogyasztói alternatív vitarendezési irányelv)
- 8) Az Európai Parlament és a Tanács 524/2013/EU rendelete (2013. május 21.) a fogyasztói jogviták online rendezéséről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról
- 9) A Bizottság 98/257/EK ajánlása (1998. március 30.) a fogyasztói jogviták bírósági eljáráson kívüli rendezésére hatáskörrel rendelkező testületekre vonatkozó elvekről.
- 10) Az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról.
- 11) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/22/EK irányelve (2009. április 23.) a fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról
- 12) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/122/EK irányelve (2009. január 14.) a szálláshelyek időben megosztott használati jogára, a hosszú távra szóló üdülési termékekre, ezek viszontértékesítésére és cseréjére vonatkozó szerződések egyes szempontjai tekintetében a fogyasztók védelméről
- 13) Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról
- 14) Az Európai Parlament és a Tanács 1169/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről
- 15) Az Európai Parlament és a Tanács 66/2010/EK rendelete (2009. november 25.) az uniós ökocímekről
- 16) Az Európai Parlament és a Tanács 2006/114/EK irányelve (2006. december 12.) a megtévesztő és összehasonlító reklámról
- 17) Az Európai Parlament és a Tanács 1999/44/EK irányelve (1999. május 25.) a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól
- 18) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/48/EK irányelve (2009. június 18.) a játékok biztonságáról
- 19) Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a

98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”)

20) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv.

21) Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

22) Az Európai Parlament és a Tanács 98/6/EK irányelve (1998. február 16.) a fogyasztók számára kínált termékek árának feltüntetésével kapcsolatos fogyasztóvédelemről

23) Az Európai Parlament és a Tanács (2001. december 3.) 2001/95/EK irányelve az általános termékbiztonságról

24) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/48/EK irányelve (2008. április 23.) a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

25) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról

26) A szervezett utazási formákról szóló 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelv
A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól szóló 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv;

idegen nyelvű

1) Dr. Kenderes Andrea: Le développement du droit de la consommation en droit français (Ungarisches Jahrbuch für Handelsrecht Band II. Herausgeber: Zoltán Csehi, Gondolat Kiadó, Budapest, 2010.)

2) S. Weatherill: EU Consumer Law and Policy. Edward Edgar, Cheltenham-Northampton 2005

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1) Dr. Halásziné dr. Sós Gabriella: Alternatív vitarendezés az Európai Unióban
Fogyasztóvédelmi Szemle 2012. március

2) Hajnal Zsolt: „Fogyasztóvédelem” In: Osztovits András (Szerk.): Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések magyarázata. CompLex Kiadó, Budapest 2011

3) Miskolczi Bodnár Péter: A fogyasztók megtévesztésének egyes kérdései a GVH gyakorlatában. In: A fogyasztóvédelmi jog új irányai az elméletben és a gyakorlatban. Budapest 2007

4) Fazekas Judit – Sós Gabriella: Fogyasztóvédelem az Európai Bíróság gyakorlatában. Fogyasztóvédelmi Szemle 2005. 1. sz.

idegen nyelvű

1) Wolfgang Faber: Elemente verschiedener Verbraucherbegriffe in EG-Richtlinien, zwischenstaatlichen Übereinkommen und nationalem Zivil- und Kollisionsrecht. ZEuP 1998. 6.

2) N. Reich – H-W. Micklitz (Szerk.): Wirtschaftsrecht, Verbraucherinteressen und EU-

Integration, Europäisches Verbraucherrecht. Nomos, Baden-Baden 2003

3) Geraint Howells – Thomas Wilhelmsson: EU Consumer Law Dartmouth, London 1998.

4) Stephen Weatherill: EC Consumer Law and Policy. Longman. London and New York 1997

5) Thierry Bourgoignie: Eléments pour une théorie du droit de la consommation. E. Story Scientia Bruxelles 1988

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Európai kereskedelmi jogi szakszeminárium III. (Kereskedelmi szerződések harmonizációja)	Neptun kódja: DFDIÁJ26N4, DFDIÁJ26L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Barta Judit egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>Az Európai Bizottság 2003.-ban kibocsátott közleményében nagyobb koherencia megvalósítását tűzte ki célul a tagállamok szerződési joga, ezen belül természetesen a kereskedelmi szerződések területén. A képzés célja bemutatni, hogy hol tart az EU az európai szerződési jog kialakításában, továbbá ismertetni, milyen területeken születtek irányelvek a kereskedelmi szerződések vonatkozásában, milyen lépéseket tett a magyar jog e közösségi irányelvek átvételére és a nemzeti jogba történő beillesztésére. Fontos, hogy a PhD. hallgató megismerkedjen azokkal a folyamatokkal, tendenciákkal, amelyek a kereskedelmi szerződések terrénján bekövetkeztek és hatásuk hogyan érzékelhető a jelenkorban. A doktorandus sajátítsa el az Európai Közösség vonatkozó joganyagát, ismerje meg a joggyakorlatot (Európai Bíróság, nemzeti jogok), illetve átlássa az egységesítési törekvések célját, eredményeit.</p>	
Tananyag leírása:	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Az Európai Bizottság törekvése az európai szerződési jog kialakítására, a 2001. évi közlemény 2) Az Európai Bizottság törekvése az európai szerződési jog kialakítására, a 2003. évi közlemény 3) A szerződési jogra vonatkozó eltérő nemzeti szabályok hatása a belső piacra <p><i>Szerződési jogi közösségi vívmányok</i></p> <p>A szerződések létrejötte körében érvényesülő elvárások:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) ÁSZF (blanketta szerződések) Bizottság általi megítélése 5) Közbeszerzésekre vonatkozó fontosabb irányelvek 6) Közbeszeréseknél irányadó fontosabb közösségi joggyakorlati eredmények 7) Elektronikus kereskedelemmel kapcsolatos irányelv <p><i>Egyes ügyletekre vonatkozó irányelvek</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 8) Önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynökökre vonatkozó irányelv 9) Tartós közvetítőt megillető jutalék 10) Biztosítási közvetítőkre vonatkozó irányelvek 11) Az életbiztosítási tevékenységre és a nem életbiztosítási tevékenységre vonatkozó irányelvek 12) A gépjármű-felelősségbiztosításra vonatkozó irányelvek 13) Pénzforgalmi szolgáltatásokkal kapcsolatos irányelvek 14) Szervezett utazásokról (utazásszervezési szerződés) szóló irányelv <p><i>A szerződések teljesítéséhez kapcsolódó közösségi előírások</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 15) A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanács irányelvnek; 	

Számonkérés módja: írásbeli, vagy szóbeli

- 1 szerzői ív terjedelmű a témakörhöz kapcsolódó tanulmány elkészítése és annak megvédése, vagy
- a kötelező anyagból szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Kecskés László: A polgári jog fejlődése a kontinentális Európa nagy jogrendszerében HVGORAC Kiadó, Budapest, 2009. (XII. fejezet)
2. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL
A MORE COHERENT EUROPEAN CONTRACT LAW Brussels, 12.2.2003. COM (2003) 68 final
3. Herpai Annamária: A szerződési jogi harmonizáció körül zajló vita az Európai Unióban. Magyar jog 2003. 6. sz. 357-365.
4. Ole Lando: Az Európai Szerződési Jog Alapelvei. Európai Jog, 2002. 1. 5-14.
5. Ole Lando: Európai Szerződésjogi Alapelvek – Siker vagy kudarc? (ford. Mátyás Imre). Magyar Jog, 2009. 11. 698-703.
6. Osztvits András: Bevezető gondolatok az Európai Szerződési Jog Alapelveiről. Európai Jog, 2002. 1. 3-4.
7. Pusztahelyi Réka: Az európai szerződési jogi jogegységesítés legújabb eredményei – különös tekintettel a common frame of references megalkotási folyamatára. Sectio Juridica et Politica, Miskolc, Tomus XXIV. 2006. 469-497.
8. Szabó Béla: Gondolatok félúton az egységes európai szerződési jog felé – Lando vs. Gandolfi vs. UNIDROIT? Sectio Juridica et Politica, Miskolc, Tomus XXI/2. 2003. 719-733.
9. Vékás Lajos: A DCFR és a magyar polgári jog kodifikációja. Európai Jog, 2010. 1. 3-12.
10. Verebics János: Az európai magánjog fejlődésének főbb irányai – A jogegységesítés útjai és újabb állomásai. TYPONOVA Kft., Budapest, 2004.

idegen nyelvű

1. Filomena Chirico: The Function of European Contract Law – An Economic Analysis. European Review of Contract Law, 2009. 4. 399-426.
2. Gian Antonio Benacchio – Barbara Pasa: A Common Law for Europe – A Guide to European Private Law. Budapest – New York, CEU Press, 2005.
3. Kisfaludi András: The Influence of Harmonisation of Private Law on the Development of the Civil Law in Hungary. Juridica International, 1/2008, pp. 130-136. <http://www.juridicainternational.eu/index/2008/vol-xiv/the-influence-of-harmonisation-of-private-law-on-the-the-development-of-the-civil-law-in-hungary>

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Nagy Éva: Törekvések az európai szerződési jog egységesítésére Jogi tanulmányok 2000. Budapest, 2001. Kiadja ELTE ÁJK. 203-217.
2. Király Miklós: A szerződési jog harmonizálásának határai az Európai Közösségben. Jogtudományi közlöny. 2001. 9. 359-368.

idegen nyelvű

1. Martijn W. Hesselink: "The European Commission's Action Plan: Towards a More Coherent European Contract Law?" *European Review of Private Law* 12.4 (2004), 397-419.
2. Stefan Vogenauer: Common Frame of Reference and UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts: Coexistence, Competition or Overhill Soft Law. *European Review of Contract Law*, 2010. 2. 143-183.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Polgári jogi szakszeminárium I.	Neptun kódja: DFDIÁJ27N1, DFDIÁJ27L1 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Leszkoven László egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A polgári jogi rekodifikációs folyamat részletes ismertetése, az új Polgári Törvénykönyv Konceptiója alapján megszületett miniszteri tervezettől indult folyamat (2008. jún., száma: T/5949) rendhagyó sorsának és egyéb várható eredményeinek, valamint az új Polgári Törvénykönyvnek a (doktoranduszokkal közös) kritikus elemzése.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az új Ptk. előkészítése, megalkotásának szervezeti kérdései 2. A kodifikáció során követendő jogi modellek, a külföldi jogok összehasonlító elemzésének jelentősége 3. A polgári jogi kodifikáció nemzetközi összefüggéseinek vizsgálata 4. Az európai jogharmonizáció jelentősége 5. A kereskedelmi és az egyéb vagyoni viszonyok egységes (monista megoldás) vagy elkülönült (dualista elmélet) szabályozása. A kodifikációs folyamat 6. A polgári jogi alapelvek szerepe a kodifikációban: általános iránymutató funkció, hézagpótló és értelmezési funkció 7. A bírói gyakorlatban megfigyelhető szemléletváltás elemzése konkrét jogesetek kapcsán 8. A természetes személyek jogállása, különös tekintettel a cselekvőképességet és a gondnokság alá helyezésre vonatkozó szabályokat érintő Ptk. módosításra 9. Családi jog: a polgári jog viszonylagos önállósággal rendelkező, a polgári jogi kódexbe integrált része 10. A jogi személyek „könyv” beemelése (személyek joga) 11. A Ptk-ban szereplő, de gyakorlati jelentőséget nélkülöző jogi személyek és a Ptk-án kívüli jogi személyek joga 12. A személyek joga és a gazdasági társaságokra vonatkozó joganyag kapcsolódási pontjai. 13. A jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb jogalanyok jogállása. (Személyiségvédelem: természetes személyek és más jogalanyok) 14. A polgári jog statikája; a dologi jog és a kodifikáció összefüggései 15. Öröklési jogunk anakronisztikus, megreformálandó intézményei 	
<p>Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli</p> <p>Nappali tagozatos doktoranduszok esetén szóbeli kollokvium, egyéni tanrend szerinti szervezett képzésen szóbeli kollokvium vagy 1 ív terjedelmű, publikációra is alkalmas dolgozat készítése az előzetesen egyeztetett témakörben.</p>	

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Szakértői javaslat a Polgári Törvénykönyv tervezetéhez (szerk.: Vékás Lajos, Complex Kiadó, Bp. 2008)
2. Bíró-Lenkovics: Általános Tanok, Novotni Kiadó, Miskolc, 2010.
3. Besenyei – Bíró: Személyek joga, Novotni Kiadó, Miskolc, 2006.

idegen nyelvű

1. Council of the European Union: Civil law : European Juridical Cooperation, Luxembourg, Off. for. Official Publ. of EC, 2005.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Barzó Tímea: Családi jog Novotni Kiadó, 2006.
2. Lenkovics Barnabás: Magyar polgári jog. A dologi jog vázлата. Eötvös Kiadó, Budapest, 2004. vagy újabb kiadás.
3. Bíró György: kötelmi jog, Novotni Kiadó, Miskolc, 2010.
4. Vékás Lajos: Magyar polgári jog. Öröklési jog. Eötvös Kiadó, Budapest, 1998.

idegen nyelvű

1. Gavin Barrett: Towards a European civil code : Reflections on the codification of civil law in Europe, Trier, Europäische Rechtsakad, 2002

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Polgári jogi szakszeminárium II.	Neptun kódja: DFDIÁJ27N2, DFDIÁJ27L2 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Leszkoven László egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A teljes (új) Ptk születése, főként a kötelmi jog, azon belül is különös hangsúllyal a szerződési jog területén folyó kodifikációs elképzelések feldolgozására a folyamatra és az európai magánjogi jogegységesítési törekvésekre figyelemmel. (A kurzus segítséget kíván nyújtani a doktoranduszok PhD dolgozatának elkészítéséhez és megvédéséhez, az esetben is, ha nem a magánjogot kutatják.)</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kötelmi jog szerepe és szerkezeti elhelyezése az új Ptk-ban 2. Van-e értelme nemzeti jogszabályokban gondolkodni egy egyre inkább nemzetköziesedő jogterületen? Szükség van-e külön kereskedelmi magánjogra? 3. A kötelmek közös szabályainak bevezetése és a szerződések általános szabályai az új magyar Polgári Törvénykönyvben 4. A szerződési jog alapelvei és a polgári jog általános elveinek szerződési jogi relevanciája 5. A jóhiszeműség. Tisztesség és a méltányosság elveinek szerepe 6. A generálklauzulák és más általános elvek az európai szerződési jogban 7. A szerződések jogának néhány elméleti szempontból kiemelt részterülete I.: a szerződés létrejötte, létszakai 8. A szerződések jogának néhány elméleti szempontból kiemelt részterülete II.: a szerződések érvényessége és hatályossága a magyar Polgári Törvénykönyvben, a Lando-féle Európai Szerződési Jog Alapelveiben és a Közös Referenciakeret vázlatában (DCFR) 9. Dologi és kötelmi igények kapcsolódó érvényesítése, érvénytelenségi jogkövetkezmények. (bírói gyakorlat is) 10. A szerződésszegés joganyaga, különös tekintettel a hibás teljesítésre a hatályos és az új Polgári Törvénykönyvben, a szerződés nem megfelelő teljesítésének jogkövetkezményei a Lando-féle Európai Szerződési Jog Alapelveiben, valamint más EU-s ajánlásokban. 11. A szerződések jogának különös része, az egyes szerződéstípusok 12. A szerződéstípusok problémái. A Polgári Törvénykönyvben jelennek-e meg új szerződéstípusok? 13. A zálogjogi szabályozásra vonatkozó új elképzelések 14. Egyéb szerződési biztosítékok, főként a kezesség, a bankgarancia, a biztosítéki célú – feltételes – vételi jog és engedményezés 15. A megbízás nélküli ügyvitel és a jogalap nélküli gazdagodás jogintézményeinek elhelyezése és szabályai az új Polgári Törvénykönyvben, valamint a kérdéskörre vonatkozó európai jogalkotási kísérletek (Study Group on a European Civil Code) 	
Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli	

Nappali tagozatos doktoranduszok esetén szóbeli kollokvium, egyéni tanrend szerinti szervezett képzésen szóbeli kollokvium vagy 1 ív terjedelmű, publikációra is alkalmas dolgozat készítése az előzetesen egyeztetett témakörben.

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Kecskés László: A polgári jog fejlődése a kontinentális Európa nagy jogrendszereiben (Dialóg Campus, Bp.-Pécs, 2004.)
2. Vékás Lajos (szerk.): Európai közösségi jogi elemek a magyar magán- és kereskedelmi jogban (KJK, Bp., 2001)

idegen nyelvű

1. Martin Vranken: Fundamentals of European civil law and impact of the European Community, Leichhardt, Federation Press, 1997.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Vékás Lajos (szerk.): Szakértői javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez. (Complex Kiadó, Budapest, 2008.)
Law, Study Group on a European Civil Code (Sellier, 2006.)
2. Leszkoven László: A váltó mint kötelem , Novotni Alapítvány, Miskolc, 1999.

idegen nyelvű

1. Christian von Bar (ed.): Benevolent Intervention in Another's Affairs, Principles of European

További szakirodalom:

51.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A szellemi alkotások joga szakszeminárium I.	Neptun kódja: : DFDIÁJ28N3, DFDIÁJ28L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Barzó Tímea egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja: A programra jelentkező hallgatók részére széleskörű ismeretek nyújtása a szellemi alkotások jogának területéről, érintve mind a magyar, mind a nemzetközi fejlődési tendenciákat, áttekintve a jogterületen folyó jogharmonizációt, valamint a hazai jogalkotás sajátosságait. Az előadások kéthetenként 2 órában kerülnek megtartásra. Az előírt órakeretben további 3 óra áll a hallgatók rendelkezésére egyéni konzultáció céljára.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban): <ol style="list-style-type: none">1. A szellemi alkotások jogának fogalma, kialakulása2. A szellemi alkotások helye a magánjogban3. A szellemi alkotások kapcsolata a polgári joggal4. A szellemi alkotások részterületei5. A szellemi alkotások szabályozásának szintjei6. A szerzői jog fogalma és kialakulása7. A szerzői jog és az iparjogvédelem legfontosabb jellemzői8. A szerzői jog nemzetközi jogi jellege9. A szerzői jogviszony10. A szerzőt megillető személyhez fűződő és vagyoni jogosultságok11. A szerzői jog korlátai12. A szerzői jogok megsértése, jogkövetkezmények13. A szomszédos jogok védelme14. A felhasználási szerződés15. A szerzői jog és más jogágak kapcsolata	
Számonkérés módja: írásbeli A tárgy írásbeli kollokviummal záródik. A vizsgadolgozat ½-1 szerzői ív (20.000-40.000 leütés) terjedelmű, szellemi alkotások tárgyú dolgozat megírása. A dolgozat témáját a tárgy jegyzőjével kell egyeztetni.	
Kötelező irodalom: magyar nyelvű <ol style="list-style-type: none">1. Gyenge Anikó: Szerzői jogi korlátozások és a szerzői jog emberi jogi háttere, Budapest, HVG Orac, 2010.2. Faludi Gábor: A felhasználási szerződés, Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1999.	

idegen nyelvű

1. Simon Stokes: Art and copyright, Second Edition, Hart Publishing, Oxford and Portland, Oregon, 2012.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Dr. Csillag György: Az építészeti alkotások szerzői jogi oltalma, Budapest, Építésügyi tájékoztatási központ, 1987
2. Nótári Tamás: A magyar szerzői jog fejlődése, Lectum Kiadó, Szeged, 2010.

idegen nyelvű

1. Paul Goldstein, Bernt Hugenholtz: International Copyright, Principles, Law and Practice, Oxford Univeristy Press, 2012.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A szellemi alkotások joga szakszeminárium II.	Neptun kódja: DFDIÁJ28N4, DFDIÁJ28L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Barzó Tímea egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>Az programra jelentkezők doktoranduszok részére széleskörű ismeretek nyújtása a szellemi alkotások jogának internacionális jellegéről, e jogterületen folyó jogharmonizációról, annak eredményeiről, a hazai kodifikáció sajátosságairól, valamint az elvi és gyakorlati területeken jelentkező problémákról.</p> <p>Ezen túlmenően a téma iránt elsősorban érdeklődők számára segítségnyújtás a doktori disszertáció elkészítéséhez szükséges kutatási, módszertani, feldolgozási kérdésekben.</p> <p>Az előadások kéthetenként 2 órában kerülnek megtartásra.</p> <p>Az előírt órakeretben további 3 óra áll a hallgatók rendelkezésére egyéni konzultáció céljára.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az iparjogvédelem kialakulása, fejlődése 2. Iparjogvédelem a magyar polgári jogban 3. A jogegységesítés eredményei a nemzetközi iparjogvédelem területén. 4. A védjegyjog kialakulása, helye a jogrendszerben, kapcsolata más jogterületekkel 5. A védjegyjogi jogharmonizáció az EU-ban és néhány európai országban 6. A földrajzi árujelzők kialakulása és sajátosságai a hazai jogban 7. A használati minta oltalma 8. A formatervezési mintaoltalom kialakulása és fejlődése 9. A formatervezési mintaoltalom szabályozási és gyakorlati kérdései 10. A kutatási-és licencszerződések kialakulása és fejlődése 11. A kutatási-és licencszerződések sajátosságai, helye a jogrendszerben 12. A know-how fogalma és létrejötte 13. A know-how a hazai szabályozásban 14. A franchise szerződések kialakulása és fejlődése 15. A franchise szerződések szabályozása a hazai jogban 	
<p>Számonkérés módja: írásbeli</p> <p>A tárgy írásbeli kollokviummal záródik. A vizsgadolgozat ½-1 szerzői ív (20.000-40.000 leütés) terjedelmű, szellemi alkotások tárgyú dolgozat megírása. A dolgozat témáját a tárgy jegyzőjével kell egyeztetni.</p>	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lontai Endre: Szerzői jog és iparjogvédelem, Budapest, Eötvös József Könyvkiadó, 2012. 2. Csécsy György: Magyar polgári jog : A szellemi alkotások joga, Miskolc, Novotni 	

Kiadó, 2007.

idegen nyelvű

1. Paul Goldstein, Bernt Hugenholtz: International Copyright, Principles, Law and Practice, Oxford Univeristy Press, 2012.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Vida Sándor: Az Európai Bíróság védjegyjogi gyakorlata II. 2006-2010. Novotni Alapítvány, Miskolc, 2010.
2. Ficsor Mihály: Védjegyjogunk és az európai integráció (Iparjogvédelmi 1997. évi 8. szám)

idegen nyelvű

1. M. C. E. J. Bronckers, D. W. F. Verkade, n. M. McNelis: TRIPS agreement : Enforcement of intellectual property rights, Luxembourg, Off. for Official Publ. of the EC, 2000.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Az EU jogforrási rendszere, az uniós és a nemzeti jog viszonya	Neptun kódja: DFDIÁJ29N1, DFDIÁJ29L1 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Angyal Zoltán egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>Az oktatási program célja, hogy az alapképzésben megszerzett ismeretanyagra építve áttekinthető képet adjon a doktori programban résztvevők számára az Európai Unió jogi aktusainak rendszeréről, a döntéshozatali eljárásokról, valamint az uniós és a nemzeti jog viszonyát meghatározó alapelvekről, illetve az Európai Bíróság ezzel összefüggő ítélezési gyakorlatáról.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az elsődleges uniós jogforrások 2. Az elsődleges uniós jogforrások módosítási eljárásai 3. A másodlagos uniós jogi aktusok közös szabályai 4. A másodlagos uniós jogi aktusok rendszere, a jogalkotási és a nem jogalkotási aktusok 5. Az uniós jog egyéb jogforrásai 6. A rendes jogalkotási eljárás és a különleges jogalkotási eljárások 7. A nemzeti parlamentek szerepe a jogalkotási eljárásokban és a nem jogalkotási eljárások 8. Az uniós jog és a nemzeti jog viszonya 9. Az uniós jog elsőbbsége: az Európai Bíróság álláspontja 10. Az uniós jog elsőbbsége: a tagállami alkotmánybíróságok álláspontjai 11. Az uniós jog közvetlen hatályának elve: a Szerződések közvetlen hatálya 12. Az uniós jog közvetlen hatályának elve: a jogi aktusok közvetlen hatálya 13. A tagállamok kártérítési felelőssége az uniós jog megsértése esetén 14. Az értelmezési kötelezettség elve az Európai Bíróság joggyakorlatában 15. A lojális együttműködés elvének elmélete és gyakorlata 	
Számonkérés módja: írásbeli, szóbeli, írásbeli és szóbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>EU-jog</i> (szerk: Osztovits András), HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015, 2. kiadás 2. Várnay Ernő – Papp Mónika: <i>Az Európai Unió joga</i>, KJK-KERSZÖV, Jogi és üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2010. 3. Osztovits András (szerk.): <i>Az Európai Unióról és az Európai működéséről szóló szerződések magyarázata</i>, Complex Kiadó, Budapest, 2011 <p>idegen nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Craig, P., De Búrca, G.: <i>EU Law</i>, OUP, Oxford 2003 2. Márton Varju, Ernő Várnay (szerk.), <i>The law of the European Union in Hungary:</i> 	

Institutions, processes and the law, Budapest: HVG-ORAC, 2014. 372 p.

3. Varju Márton, *European Union human rights law*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2014. 265 p.

4.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Asztalos Zsófia: Az uniós polgárok diszkrimináció tilalmához és egyenlő bánásmódhoz való joga, *Miskolci Jogi Szemle*, 2007/2

2. Blutmann László: *Az Európai Unió joga a gyakorlatban*, HVG-ORAC, Budapest, 2010

3. Horváth Zoltán: *Kézikönyv az Európai Unióról*, HVG-ORAC, Budapest, 2011.

idegen nyelvű

1. Jürgen Meyer, *Kommentar zur Charta der Grundrechte der Europäischen Union*, Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 2003

2. Lenaerts, Koen and Nuffel, Piet Van (editor: Robert Bray): *Constitutional Law of the European Union*, Sweet & Maxwell Ltd, Second Edition, London, 2005

3. Giacomo dr Federica (ed.), *The EU Charter of Fundamental Rights*, Springer, 2011

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A közigazgatás kérdései az EU-ban szakszeminárium	Neptun kódja: DFDIÁJ33N3, DFDIÁJ33L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Nyitrai Péter egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
A tantárgy feladata, célja:	
<p>A PhD hallgatók megismertetése az európai integráció közjogi alapjaival, az európai közigazgatási térség kialakulásával és sajátosságaival, továbbá az Európai Unió intézmények és a tagállamok közigazgatása közötti kapcsolat sajátosságaival.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az EU integráció közjogi alapjai I. 2. Az EU integráció közjogi alapjai II. 3. Az Európai Közigazgatási Térség kialakulása 4. Az Európai Közigazgatási Térség sajátosságai 5. A közösségi intézmények I. 6. A közösségi intézmények II. 7. Kapcsolat a közösségi intézmények és a tagállamok közigazgatása között I. 8. Kapcsolat a közösségi intézmények és a tagállamok közigazgatása között II. 9. Az Európai Unió ügyek intézésének magyar modellje I. 10. Az Európai Unió ügyek intézésének magyar modellje II. 11. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának ajánlása a „Jó közigazgatás”-ról I. 12. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának ajánlása a „Jó közigazgatás”-ról II. 13. A jó állam mérhetősége 14. Hogyan korszerűsítsük a közigazgatást? A követendő út I. 15. Hogyan korszerűsítsük a közigazgatást? A követendő út II. 	
Számonkérés módja: írásbeli vagy szóbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Torma András: Európai közigazgatás, régiók, önkormányzatok Virtuóz Kiadó, Budapest, 2001. 2. Hogyan korszerűsítsük a közigazgatást? A követendő út (OECD – MTA) Budapest – Paris 2009. 3. Rác Attila: Államszerkezet, az Európai Unió és Magyarország Jogtudományi Közlöny Budapest, 2009. 	
idegen nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. John Bell: Administrative Law in a Comparative Perspective Oxford – Portland, 2007. 2. Jürgen Schwarze (szerk.): Europäisches Verwaltungsrecht Baden Baden 2005. 3. Holtmann Everhard – Peter Haensch: Die öffentliche Verwaltung der EU-Staaten Wiesbaden, 2008. 	

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Horváth M. Tamás: Mintha-követés. Globalizációs problémák az önkormányzati fejlődés példáján Nemzetközi Közigazgatási Szemle 2007.
 2. Fodor Gábor – Stumpf István: Neoweberi állam és jó kormányzás Nemzeti Érdek 2008. Budapest
 3. Verebélyi Imre: Az Európai Unió hatása a nemzeti közigazgatásra és kormányzásra I. – II. Magyar Közigazgatás Budapest, 2011.
- idegen nyelvű
4. Forgács Imre: Eljárásrendek harmonizációja és/vagy globális közigazgatás Európai Tükör Budapest, 2007.

idegen nyelvű

1. Christopher Pollitt – Gert Bouckaert: Public Management Reform. A Comparative Analysis Oxford University Press 2000.
2. Oscar Gabriel – Sabine Kropp: Die EU-Staaten im Vergleich Wiesbaden, 2008.
3. Stephan Schwarzer: Verwaltungsreform von innen Wien, 2007.

További szakirodalom: Az „Európai Tükör” és „Európai Jog” folyóiratok példányai

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Az alapjogok és az uniós polgárság	Neptun kódja: DFDIÁJ34N3, DFDIÁJ34L3 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Angyal Zoltán egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték:3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>Az oktatási program célja, hogy az alapképzésben megszerzett ismeretanyagra építve áttekintő képet adjon a doktori programban résztvevők számára az Európai Unió alapjogi rendszeréről, az uniós polgársághoz kapcsolódó jogokról valamint ezen jogok védelmének intézményi feltételeiről, az Európai Bíróság kapcsolódó esetjogáról és az Európai Ombudsman szerepéről.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az EUMSZ és az EUSZ alapjogi rendelkezései 2. Az EU Alapjogi Chartája – Létrejötte, hatálya, általános rendelkezései 3. Az Alapjogi Charta és az Emberi Jogi Konvenció viszonya 4. Az Alapjogi Charta és a tagállamok alkotmányos alapjogi törvénykezésének kapcsolata 5. A méltósághoz való jog 6. Szabadságjogok 7. Egyenlőségi jogok 8. Szolidaritási jogok 9. Állampolgári jogok az Alapjogi Charta, a Maastrichti, az Amszterdami és a Lisszaboni Szerződések fényében 10. Igazságszolgáltatási jogok 11. Az alapjogok megsértésének szankciói 12. Az Európai Ombudsman 13. Az Európai Bíróság jogfejlesztő szerepe 14. Az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata I. 15. Az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata II. 	
Számonkérés módja: írásbeli	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>EU-jog</i> (szerk: Osztovits András), HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015, 2. kiadás 2. Várnay Ernő – Papp Mónika: <i>Az Európai Unió joga</i>, KJK-KERSZÖV, Jogi és üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2010. 3. Osztovits András (szerk.): <i>Az Európai Unióról és az Európai működéséről szóló szerződések magyarázata</i>, Complex Kiadó, Budapest, 2011 <p>idegen nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Craig, P., De Búrca, G.: <i>EU Law</i>, OUP, Oxford 2003 	

2. Márton Varju, Ernő Várnay (szerk.), *The law of the European Union in Hungary: Institutions, processes and the law*, Budapest: HVG-ORAC, 2014. 372 p.
3. Varju Márton, *European Union human rights law*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2014. 265 p.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Asztalos Zsófia: Az uniós polgárok diszkrimináció tilalmához és egyenlő bánásmódhoz való joga, Miskolci Jogi Szemle, 2007/2
2. Horváth Zoltán: *Kézikönyv az Európai Unióról*, HVG-ORAC, Budapest, 2011.
3. Blutmann László: *Az Európai Unió joga a gyakorlatban*, HVG-ORAC, Budapest, 2010.

idegen nyelvű

1. Jürgen Meyer, *Kommentar zur Charta der Grundrechte der Europäischen Union*, Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 2003
2. Lenaerts, Koen and Nuffel, Piet Van (editor: Robert Bray): *Constitutional Law of the European Union*, Sweet & Maxwell Ltd, Second Edition, London, 2005
3. Giacomo dr Federica (ed.), *The EU Charter of Fundamental Rights*, Springer, 2011

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Az európai magánjog fejlődési tendenciái	Neptun kódja: DFDIÁJ33N4, DFDIÁJ33L4 Tantárgy jellege: kötelező
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Barzó Tímea egyetemi docens, Dr. Leszkoven László egyetemi docensr	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A magánjog területén folyó európai kodifikációs elképzelések feldolgozása, figyelemmel az EU jogalkotási tevékenységére, valamint a magánharmonizációs jogegységesítési törekvésekre. Kitekintés az Európában zajló nemzeti jogalkotásokra. <i>(A kurzus segítséget kíván nyújtani a doktoranduszok PhD dolgozatának elkészítéséhez és megvédéséhez, akkor is, hogyha nem magánjogi kutatást folytatnak.)</i></p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az európai magánjog fogalmának tisztázása 2. polgári jogi kodifikáció nemzetközi összefüggéseinek vizsgálata 3. Az európai jogharmonizáció jelentősége 4. Az összehasonlító jogtudomány jelentősége 5. A jogösszehasonlítás szerepe az európai magánjog fejlődésében. 6. A nemzetközi egyezmények és az EU jogforrások (ajánlások) szerepe a jogegységesítésben I. 7. A nemzetközi egyezmények és az EU jogforrások (ajánlások) szerepe a jogegységesítésben II. 8. Tudományos kutatócsoportok az európai magánjogi harmonizáció területén 9. Az európai egységes polgári törvénykönyv létrehozásának kísérletei (Lando bizottság, holland, olasz és német kezdeményezések) és más részkodifikációk I. 10. Az európai egységes polgári törvénykönyv létrehozásának kísérletei (Study Group on a European Civil Code) és más részkodifikációk II. 11. Az európai magánjog befolyása magyar polgári jog fejlődésére és az új Polgári Törvénykönyv kodifikációjára 12. Az európai magánjog és az új Polgári Törvénykönyv kapcsolódási pontjainak vizsgálata I. (személyek joga) 13. Az európai magánjog és az új Polgári Törvénykönyv kapcsolódási pontjainak vizsgálata II. (dologi jog) 14. Az európai magánjog és az új Polgári Törvénykönyv kapcsolódási pontjainak vizsgálata III. (kötelmi jog) 15. Az európai magánjog és az új Polgári Törvénykönyv kapcsolódási pontjainak vizsgálata I. (családjog, öröklési jog) 	
<p>Számonkérés módja: írásbeli</p> <p>A tárgy írásbeli kollokviummal záródik. A vizsgadolgozat ½-1 szerzői ív (20.000-40.000 leütés) terjedelmű, európai magánjogi tárgyú dolgozat megírása. A dolgozat témáját a tárgy jegyzőjével kell egyeztetni.</p>	

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Vékás Lajos (szerk.): Európai közösségi jogi elemek a magyar magán- és kereskedelmi jogban (Bp., 2001)
2. Hamza Gábor: Az európai magánjog fejlődése. A modern magánjogi rendszerek kialakulása a római jogi hagyományok alapján. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.

idegen nyelvű

1. A. S. Hartkamp and others (eds.): Towards a European Civil Code (Martinus Nijhoff Publishers, 1998.)
2. O. Lando/ E. Clive/ A. Prüm/ R. Zimmermann (eds.): Principles of European Contract Law, Part III (The Hague, London, New York, Kluwer, 2003.)D. Busch, E. Hondius, H. van Kooten, H. Schelhaas (eds.): The Principles of European Contract Law (Part III) and Dutch Law, A Commentary II, (Kluwer, 2006)

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Vékás Lajos: Polgári jogunk európai hátteréről (Európai jog, 2003/6.)
2. Verebics János: Az európai magánjog fejlődésének főbb irányai (Bp., 2004.)

idegen nyelvű

1. Konrad Zweigert/ Hein Kötz: Einführung in die Rechtsvergleichung auf dem Gebiete des Privatrechts (J.C.B. Mohr Tübingen, 1996.) translated into English by Tony Weir, (Oxford Clarendon Press, 1998.)

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Pénzügyi szabályozás a környezetpolitika rendszerében	Neptun kódja: DFDIÁJ53N1, DFDIÁJ53L1 Tantárgy jellege: szabadon választható
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Nagy Zoltán egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
A tantárgyi programra jelentkező doktorjelöltek tudásanyagának kiszélesítése, a pénzügyi jog tudományterületének tudományos elemzése, a kapcsolódó elméleti ismeretek elsajátítása.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Adójog elméleti alapjai 2. Környezetjogi elméleti ismeretek 3. Közpénzügyi támogatások elmélete 4. A környezetpolitika eszközrendszere 5. A környezetpolitika gazdasági eszközei 6. Zöld államháztartás és költségvetési reform 7. A környezeti adózás elmélete és rendszere 8. Környezeti adóreform 9. Az uniós országok környezeti adórendszere 10. Az energiaadó uniós és hazai szabályozása 11. Környezetterhelési díj 12. Környezetvédelmi termékdíj 13. Igénybevételi járulékok 14. A közlekedés adóztatási kérdései 15. Környezetvédelmi támogatáspolitiká 	
Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1.Nagy Zoltán: Környezeti adózás szabályozása a környezetpolitika rendszerében. Miskolci Egyetem ,Miskolc,2013. 2.Szakács Imre: Az adózás nagy kézikönyve, Complex Kft.Budapest,2012. 3.Ludvig Kramer . Az Európai Unió környezetjoga,Dialóg-Campus Kiadó,Budapest-Pécs, 2012. 	
idegen nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1.Paul Ekins-Stefan Speck : Environmental Tax Reform (ETR)-A Policy FOR Green Growth,Oxford University Press , Oxford,2011. 2.Katri Kosonen-Gaetan Nicodem : The role of fiscal instrument in environmental policy. Taxation Papers 19/2009. European Union.1-13.p. 3.Stuart Bell – Donald McGillivray : Environmental Law .Oxford University Press, Oxford, 2008. 	

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Joseph E. Stiglitz : A kormányzati szektor gazdaságtana,KJK-Kerszöv Kft., Budapest, 2000.
2. Szlávik János : Fenntartható környezet és erőforrásgazdálkodás,KJK-Kerszöv Kft.Budapest, 2005.
3. Kiss Károly Környezetvédelmi adóreform,Lélegzet Alapítvány, Budapest, 2010.

idegen nyelvű

- 1.Salvatore Lazzari: Energy Tax Policy.History and Current Issues,CRS Report for Congress, 2008.
- 2.Agnieszka Laskowska-Frank Scrimgeur :Environmental Taxation : The European experience.vms-soros.mngtwaikato.ac.nz./NR/EuropeET.doc
- 3.Rolf Schwartzmann: Umweltrecht .C.F. Müller Verlag,Heidelberg, 2006.

További szakirodalom:

Simon István (szerk.): Pénzügyi Jog II. Osiris Kiadó, Budapest, 2012.

59.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Criminal enforcement in Europa	Neptun kódja: DFDIÁJ55N1, DFDIÁJ55L1 Tantárgy jellege: szabadon választható
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Nagy Anita egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>This seminar gives an overview about the present situation and legal background of Criminal Enforcement in Europe and Criminal Sanction System in Hungary and Sentencing. Participants of the course get acquainted with the prison systems, the alternatives and alternative execution of prison sentences and alternative sanctions in Hungary and in other European countries</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Criminal enforcement in Hungary 2. Criminal Sanction System in Hungary 3. Overcrowding 4. Jail, Penitentiary Institut, Correctional Insitut 5. Right of prisoners, especially: right to visit, correspondence and telephone during imprisonment. 6. Prison labour. 7. Duties of prisoners. 8. Rehabilitation of prisoners. 9. Work penalties. 10. Execution of fine 11. Probation officer 12. Fine 13. Sentencing 14. Protokoll 15. Life imprisonment and Pardon 	
Számonkérés módja: szóbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. 2014.évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról 2. 2012.évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 3. 1998.évi XIX. törvény A Büntetőeljárásról 	
idegen nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. European Committee for the Prevention of Torture, Report on the visit in Hungary. (from 24/03/2009 to 02/04/2009) See: http://www.cpt.coe.int/en/states/hun.htm 2. European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading 	

Treatment or Punishment. (Strasbourg, 26.XI.1987)

3. Protocol No. 1-2 to the European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. (Strasbourg, 4.XI.1993)

Ajánlott irodalom:

idegen nyelvű

1. Atabay, Tomris: Handbook on Prisoners special needs. UNODC Criminal Justice Handbook Series, United Nations, New York, 2009 See: <http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/Prisoners-with-special-needs.pdf>

2. Chin, Vivienne – E. Brown, Robert: Handbook for prison leaders. UNODC Criminal Justice Handbook Series, United Nations, New York, 2010 See: http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/UNODC_Handbook_for_Prison_Leaders.pdf

3. Samaha, Joel: Criminal Justice. West Publishing Company, 1988. 514 – 776.

További szakirodalom:

1. Act C of 2012 on the Criminal Code

http://thb.kormany.hu/download/7/ec/a0000/14_Act%20C%20of%202012%20on%20the%20Criminal%20Code.pdf

2. Recommendation Rec(2006)2 of the Committee of Ministers to member states on the European Prison Rules.

3. Commentary to the Recommendation Rec(2006)2 of the Committee of Ministers to the Member States on the European Prison Rules. See: <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/prisons/E%20commentary%20to%20the%20EP R.pdf>

4. Act XIX of 1998 on Criminal Proceedings

[https://www.icrc.org/applic/ihl/ihl-nat.nsf/0/033d3f79294dc84ec1257163002cd383/\\$FILE/Act%20XIX%20of%201998.pdf](https://www.icrc.org/applic/ihl/ihl-nat.nsf/0/033d3f79294dc84ec1257163002cd383/$FILE/Act%20XIX%20of%201998.pdf)

60.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Criminal enforcement in Europa	Neptun kódja: DFDIÁJ55N2, DFDIÁJ55L2 Tantárgy jellege: szabadon választható
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Nagy Anita egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja: This seminar gives an overview about the present situation and legal background of Criminal Enforcement in Europe and Sanction System in Hungary and in Europe and Sentencing Participants of the course get acquainted with the prison systems, the alternatives and alternative execution of prison sentences and alternative sanctions in Hungary and in other European countries.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban): <ol style="list-style-type: none">1. Prison systems in Hungary .2. Forms of alternative execution of prison sentence.3. Conditional release.4. Right of prisoners, especially: right to visit, correspondence and telephone during imprisonment.5. Prison labour.6. Duties of prisoners.7. Rehabilitation of prisoners.8. Pardon.- Life imprisonment9. Work penalties.10. Probation officer11. Execution of injunction from public affairs.12. Injunction from exercising a profession, injunction from driving.13. Punishments and Measures in Hungary14. Sentencing15. CPT Reports about Hungary.	
Számonkérés módja: szóbeli	
Kötelező irodalom: magyar nyelvű: <ol style="list-style-type: none">1. 2014.évi CCXL. törvény A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról2. 2012.évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről3. 1998.évi XIX. törvény A Büntetőeljárásról idegen nyelvű <ol style="list-style-type: none">1. European Committee for the Prevention of Torture, Report on the visit in Hungary. (from 24/03/2009 to 02/04/2009) See: http://www.cpt.coe.int/en/states/hun.htm2. European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading	

Treatment or Punishment. (Strasbourg, 26.XI.1987)

3. Protocol No. 1-2 to the European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. (Strasbourg, 4.XI.1993)

Ajánlott irodalom:

idegen nyelvű

1. Atabay, Tomris: Handbook on Prisoners special needs. UNODC Criminal Justice Handbook Series, United Nations, New York, 2009 See: <http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/Prisoners-with-special-needs.pdf>

2. Chin, Vivienne – E. Brown, Robert: Handbook for prison leaders. UNODC Criminal Justice Handbook Series, United Nations, New York, 2010 See: http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/UNODC_Handbook_for_Prison_Leaders.pdf

3. Samaha, Joel: Criminal Justice. West Publishing Company, 1988. 514 – 776.

További szakirodalom:

1. Act C of 2012 on the Criminal Code

http://thb.kormany.hu/download/7/ec/a0000/14_Act%20C%20of%202012%20on%20the%20Criminal%20Code.pdf

2. Recommendation Rec(2006)2 of the Committee of Ministers to member states on the European Prison Rules.

3. Commentary to the Recommendation Rec(2006)2 of the Committee of Ministers to the Member States on the European Prison Rules. See: <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/prisons/E%20commentary%20to%20the%20EP%20R.pdf>

4. Act XIX of 1998 on Criminal Proceedings

[https://www.icrc.org/applic/ihl/ihl-nat.nsf/0/033d3f79294dc84ec1257163002cd383/\\$FILE/Act%20XIX%20of%201998.pdf](https://www.icrc.org/applic/ihl/ihl-nat.nsf/0/033d3f79294dc84ec1257163002cd383/$FILE/Act%20XIX%20of%201998.pdf)

61.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A nők jogi helyzete a polgári Magyarországon I. (Közjog)	Neptun kódja: DFDIÁJ56N1, DFDIÁJ56L1 Tantárgy jellege: szabadon választható
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja: A programra jelentkező doktorjelöltek tudásanyagának kiszélesítése, az alkotmánytörténet és jogtörténet tudományterületének tudományos elemzése, a kapcsolódó elméleti ismeretek elsajátítása. A nők közjogi jogi helyzetének ismertetése a polgári Magyarországon.	
Tantárgyi tematika (heti bontásban): <ol style="list-style-type: none">1. A nők közéleti szereplésének jogtörténeti háttere a polgári korszak Magyarországon2. A nők választójogának jogtörténeti megítélése a népképviselői választójog bevezetését követően3. Nők a törvényhozásban4. A nők szerepe a végrehajtó hatalom szervezetében5. A nők szerepvállalása a bírói hatalom területén6. A nők oktatásban, képzésben való részvételének jogtörténeti kérdései7. A nők tanítói, oktatói hivatásának jogi szabályozás története8. A nők szabad hivatás választásának jogtörténeti vizsgálata9. A nők társadalmi szervezetekben való részvétele a vizsgált korszakban10. Fiatalkorúakra, női elkövetőkre vonatkozó speciális szabályok11. A nő, az anya szerepe a gyermekvédelmi igazgatás rendszerben12. Egészségügyben vállalt női szerepek13. Nők hivatalviselésének jogtörténeti keretei14. Anyakönyvvezetés területén megjelenő nők15. Nők szerepe az oktatás igazgatásában, szervezésében a jogtörténet keretei között	
Számonkérés módja: írásbeli A tárgy hallgatója kollokviumi jegyet kap minősítésként, amelyet a szemináriumon való részvétellel és egy íves tanulmány készítésével lehet megszerezni.	
Kötelező irodalom: magyar nyelvű <ol style="list-style-type: none">1. Vélemények a nők választójogáról. Összeállította: Schwimmer Rózsa. Kiadja a Feministák Egyesülete. 1906.2. Nő és Társadalom, 1913.3. Vázsonyi Vilmos beszédei és írásai. Második kötet. Az Országos Vázsonyi- emlékbizottság kiadása, Bp., 1927.4. Romsics Ignác: Választójog és parlamentarizmus a 20. századi magyar történelemben in: Múltról a mának Osiris 2001.	

idegen nyelvű

1. Susanne Rouette: Sozialpolitik als Geschlechterpolitik. Die Regulierung der Frauenarbeit nach dem Ersten Weltkrieg, Frankf./M. 1993.
2. Helgard MAHRDT: Öffentlichkeit, "Gender" und Moral: Von der Aufklärung zu Ingeborg Bachmann 1998.
3. Stefan Bajohr: Die Hälfte der Fabrik. Geschichte der Frauenarbeit in Deutschland 1914-1945, Marburg 1979.
4. Esther Fischer-Homberger: Krankheit Frau und andere Arbeiten zur Medizingeschichte der Frau. Huber, Bern 1979,

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Balogh Sándor: Szabad és demokratikus választás Magyarországon – 1945. In: Parlamenti képviselőválasztások 1920–1990. I.
2. A fiatakorúak kriminalitása ellen való küzdelem Magyarországon Szerk: Kun Béla-Láday István Franklin társulat, Budapest, 1905.
3. Trócsányi Móricz: Magyarország közjoga. Bp., 1940.
4. Kmety Károly: A magyar közjog tankönyve. Bp., 1911.

idegen nyelvű

1. Ulrike von Gersdorf, Frauen im Kriegsdienst 1914-1945, Stuttgart 1969.
2. Birte Kundrus, "Kriegerfrauen". Familienpolitik und Geschlechterverhältnisse im Ersten und Zweiten Weltkrieg, Hamburg 1995.
3. Ulrike Weckel: Lehrerinnen des weiblichen Geschlechts. Die ersten Herausgeberinnen von Frauenzeitschriften und ihr Publikum, in: Elke Kleinau/Claudia Opitz (Hg.): Geschichte der Mädchen- und Frauenbildung in Deutschland, Bd. 1: Vom Mittelalter bis zur Aufklärung, Frankfurt a.M./New York 1996, S. 428-439
- 4.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: A nők jogi helyzete a polgári Magyarországon II. (Magánjog)	Neptun kódja: DFDIÁJ57N2, DFDIÁJ57L2 Tantárgy jellege: szabadon választható
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Dr. Koncz Ibolya Katalin egyetemi docens	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A programra jelentkező doktorjelöltek tudásanyagának kiszélesítése, az alkotmánytörténet és jogtörténet tudományterületének tudományos elemzése, a kapcsolódó elméleti ismeretek elsajátítása. A nők magánjogi jogi helyzetének ismertetése a polgári Magyarországon.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nők kötelmi jogban való részvételének jogtörténeti fejlődése 2. A nők névviselésének joga a polgári Magyarországon 3. A nők örökléshez való joga, hajadoni jog, leánynegyed 4. A nő özvegyi joga 5. A nők végrendelkezési joga 6. A nők házassági jogban érvényesíthető jogosultságai (eljegyzés, hozomány, jegyajándék, hitbér); 7. A női szabadvagyon kérdései 8. A nő tartáshoz való joga 9. A házassági vagyonjog kérdései 10. A házassági szerződés 11. Örökbefogadás, gyámság kérdésköre 12. Szülői hatalom 13. Lehetett-e a polgári korszakban gondnok a nő? 14. A nő iparviselési joga, 15. A nők kereskedelmi társaságokban való részvételi lehetősége 	
<p>Számonkérés módja: írásbeli</p> <p>A tárgy hallgatója kollokviumi jegyet kap minősítésként, amelyet a szemináriumon való részvétellel és egy íves tanulmány készítésével lehet megszerezni.</p>	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>magyar nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hercegh Mihály: Magyar családi és öröklési jog Eggenberger féle könyvkereskedés, Budapest, 1885. 2. Koncz Ibolya Katalin: Az ideiglenes nőtartás történeti megítélésének problematikája bontóper során in: MISKOLCI JOGI SZEMLE 7:(1) pp. 38-46. (2012) 3. Meszlényi Artúr: Magyar magánjog Grill Károly könyvkiadóvállalata, Budapest, 1929. <p>idegen nyelvű</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leske, Franz – Loewnfeld, W. (hrsg.): Das Eherecht der europäischen Staaten und ihrer 	

Kolonien Carl Heymanns Verlag, Berlin, 1904.

2. Katalin Ibolya Koncz: Community Property as one of the Special Institutions of Hungarian Matrimonial Property Law of the 19. Century In: JOURNAL ON EUROPEAN HISTORY OF LAW 2013/4. 2. 129-133.o.

3. Gisela Bock: Frauen in der europäischen Geschichte. Vom Mittelalter bis zur Gegenwart. C.H. Beck, München 2005.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Szladits Károly: A magyar magánjog vázlata. Grill Károly Könyvkiadó Vállalata, Budapest, 1909.

2. Lallosevits János – Lányi Márton: A magyar magánjog kézikönyve. Grill Károly Könyvkiadó Vállalata, Budapest, 1910.

3. Koncz Ibolya Katalin: A magyar magánjog speciális területe, avagy a nőtartás jogtörténeti aspektusai a polgári korszak Magyarországon In: Miskolci Jogi Szemle VIII.. évf. 2013/2.

idegen nyelvű

1. Gertrude Aretz: Berühmte Frauen der Weltgeschichte, 1940.

2. Georges Duby u.a. (Hrsg.): Geschichte der Frauen. 5 Bände, Campus-Verlag, Frankfurt am Main 1993–1995.

3. Gisela Bock: Geschichte, Frauengeschichte, Geschlechtergeschichte. In: Geschichte und Gesellschaft 14, 1988, S. 364–391.

További szakirodalom:

63.

Subject description

Name of the subject: Current tendencies of environmental law	Neptun code: DFDIÁJ58N1, DFDIÁJ58L1 Lecture or Seminar: optional course
Name and title of the subject coordinator lecturer: Szilágyi János Ede PhD, associate professor	
Names and titles of involved lecturers: -	
Semester: even/odd	Hours/semester: 15
Credit points: 3	Examination: colloquium
Function and aim of the subject:	
The purpose of the course is to broaden the knowledge of the PhD students about the dogmatic and historic aspects of environmental law, furthermore the relationship with international law, EU law, constitutional law and other related legal fields.	
Thematic of the subject (in weekly periods):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Introduction 2. The concept of sustainable development and environmental law 3. The dogmatic aspects of environmental law (subject, system, sources) 4. The dogmatic aspects of environmental law (method, historical development) 5. The international environmental law (sources, the practice of the International Court of Justice) 6. The international environmental law (regional human rights' systems) 7. WTO law and environmental protection 8. The environmental law of the EU I 9. The environmental law of the EU II 10. The constitutional aspects of environmental law 11. The criminal law's and civil law's aspects of environmental law 12. The topical issues of environmental law: GMOs 13. The topical issues of environmental law: water law concepts 14. The topical issues of environmental law: water as an environmental component 15. Conclusions 	
Method of examination: oral	
Required/Compulsory literature:	
Hungarian language:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Csák Csilla: <i>Környezetjog</i>, volume I, Miskolc, Novotni, 2010 2. Szilágyi János Ede (ed.): <i>Környezetjog</i>, volume II, Miskolc, Novotni, 2010. 3. Fodor László: <i>Környezetjog</i>, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2014. 	
Foreign language:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bell, Stuart – McGillivray, Donald – Pedersen, Ole.: <i>Environmental law</i>, Oxford, Oxford University Press, 2013 2. Krämer, Ludwig: <i>EU environmental law</i>, London, Sweet & Maxwell, 2012 3. Szilágyi János Ede: <i>Relationship between Agricultural Law and Environmental Law in Hungary</i>, in: Massimo Monteduro et al (ed.): <i>Relationship between Agricultural Law and Environmental Law in Hungary</i>, Berlin, Springer, 2015 	

Recommended literature:

Hungarian language

1. Csák Csilla: *A környezetjogi felelősség magánjogi dogmatikája*, Miskolc, Miskolci Egyetem, 2012.
2. Nagy Zoltán: *Környezeti adózás szabályozása a környezetpolitika rendszerében*, Miskolc, Miskolci Egyetem, 2013.
3. Szilágyi János Ede: *Vízjog*, Miskolc, Miskolci Egyetem, 2013.

Foreign language

1. Raisz Anikó: A Constitution's Environment, Environment in the Constitution: Process and Background of the New Hungarian Constitution, *Est Europa*, 2012/special edition, 37-70. p.
2. Szilágyi János Ede: Affordability of Drinking-water and the New Hungarian Regulation Concerning Water Utility Supplies. In: Greksza Veronika – Szabó Marcel (ed.): *Right to Water and the Protection of Fundamental Rights in Hungary*. Pécs, University of Pécs, 2013, 68-83. p.
3. Szilágyi János Ede: Water public utilities and the legal provisions on price of water. *Journal of Agricultural and Environmental Law*, 2012/13, 92-104. p.

Additional literature: -

64.

Subject description

Name of the subject: Current tendencies of agricultural and rural law	Neptun code: DFDIÁJ59N2, DFDIÁJ59L2 Lecture or Seminar: optional course
Name and title of the subject coordinator lecturer: Szilágyi János Ede PhD, associate professor	
Names and titles of involved lecturers: -	
Semester: even/odd	Hours/semester: 15
Credit points: 3	Examination: colloquium
Function and aim of the subject: The purpose of the course is to broaden the knowledge of the PhD students about the dogmatic and historic aspects of agricultural and rural law, furthermore the relationship with international law, EU law, constitutional law and other related legal fields.	
Thematic of the subject (in weekly periods): <ol style="list-style-type: none"> 1. Introduction 2. The dogmatic issues of agricultural and rural law 3. The international background of agricultural and rural law, especially the WTO law 4. The agricultural and rural law of the EU 5. The constitutional aspects of agricultural and rural law 6. Agricultural and rural provisions concerning agricultural holdings I 7. Agricultural and rural provisions concerning agricultural holdings II 8. Agricultural and rural provisions concerning agricultural water services 9. Environmental aspects of agricultural and rural law 10. Financial system of agriculture and rural areas (the EU's and national budgets) 11. Financial system of agriculture and rural areas (national institutions) 12. The first pillar of the Common Agricultural Policy 13. The second pillar of the Common Agricultural Policy 14. The intellectual property and agricultural and rural law 15. Conclusions 	
Method of examination: oral	
Required/Compulsory literature: Hungarian language: <ol style="list-style-type: none"> 1. Csák Csilla (ed.): <i>Agrárjog</i>, Miskolc, Novotni Kiadó, 2010 2. Fodor László: <i>Agrárjog</i>, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2005 3. Bobvos Pál – Hegyes Péter: <i>Földjogi szabályozások</i>, Szeged, JATEPress, 2014 Foreign language: <ol style="list-style-type: none"> 1. McMahan, Joseph A.: <i>EU Agricultural Law</i>, Oxford, Oxford University Press, 2007 2. Desta, Melaku Geboye – McMahan, Joseph A.: <i>Research Handbook on the WTO Agriculture Agreement</i>, Cheltenham, Elgar, 2012 3. Szilágyi János Ede: Common Agricultural Policy. In: Angyal Zoltán et al.: <i>Public Policies of the European Union</i>. Târgu – Mureş, 2008, Editura Universităţii „Petru Maior”, 88-104. p. 	

Recommended literature:

Hungarian language

1. Olajos István: *A vidékfejlesztési jog kialakulása és története*, Miskolc, Novotni Kiadó, 2008.
2. Korom Ágoston (szerk.): *Az új magyar földforgalmi szabályozás az uniós jogban*, Budapest, Nemzeti Közszolgálati Egyetem
3. Szilágyi János Ede: *Eredetvédelmi kérdések a borjogban*, Miskolc, Novotni Kiadó, 2009.

Foreign language

1. Szilágyi János Ede: The Dogmatics of Agricultural Law in Hungary from an Aspect of EC Law. *European Integration Studies*, Miskolc, Volume 7. Number 1. (ann. 2009) 41-55. p.
2. Szilágyi János Ede: The Position of the Hungarian Agricultural Legislation in the Tendencies of the Legislation Concerning the European Agricultural Holdings. *European Integration Studies*, Miskolc, Volume 7. Number 2. (ann. 2009) 15-30. p.
3. Szilágyi János Ede: The Accession Treaties of the New Member States and the national legislations, particularly the Hungarian law, concerning the ownership of agricultural land. *Journal of Agricultural and Environmental Law*, 2010/9, 48-60. p.

Additional literature: -

65.

Subject description

Name of the subject: Current Tendencies of Labour law	Neptun code: DFDIÁJ60N1, DFDIÁJ60L1 Lecture or Seminar: optional course
Name and title of the subject coordinator lecturer: Dr. Jakab Nóra associate professor	
Names and titles of involved lecturers: -	
Semester: even/odd	Hours/semester: 15
Credit points: 3	Examination: colloquium
Function and aim of the subject:	
The purpose of this English-language-course is broadening the knowledge of the PhD-students by a scientific assessment of dogmatic, historical, international and European issues of labour law emphasizing the relationship between employment policy and labour law.	
Thematic of the subject (in weekly periods):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Employment Strategy of the European Union I. 2. Employment Strategy of the European Union II. 3. Social law and labour law I. 4. Social law and labour law II. 5. Labour law directives of the European Law I. 6. Labour law directives of the European Law II. 7. Labour law directives of the European Law III. 8. Balancing between flexibility and security - Is there an outsourcing from the traditional protective institutions of labour law? 9. Hungarian labour law codifications I. 10. Hungarian labour law codifications II. 11. The Hungarian Labour Code and the international standards I. 12. The Hungarian Labour Code and the international standards II. 13. Oral presentations 14. Oral presentations 15. Evaluation 	
Method of examination: oral	
Required/Compulsory literature:	
Foreign language:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Simon Deakin – Gillian S. Morris: Labour Law. Sixth Edition. Hart Publishing. Oxford and Portland, Oregon, 2012. pp. 30-37. 131-190. 2. Mark Freedland – Nicola Kountouris: The legal construction of personal work relations. Oxford University Press, Oxford, 2011. pp.88-104. 221-252. 3. ILO (1997) Contract Labour – Fifth item on the agenda Report V (1) to the International Labour Conference 86th Session 1998, Geneva 4. Simon Deakin – Frank Wilkinson: The Law of the Labour Market. Industrialisation. Employment and Legal Evolution. Oxford University Press, Oxford, 2005. pp. 4-18. 105-109. 275-353. 5. Roger Blainpain: European Labour Law. Kluwer Law International Bv, The Netherlands, 2010. pp. 203-274. 6. Bruno Veneziani: The Employment Relationship. In: Bob Hepple – Bruno Veneziani 	

(eds.): The Transformation of Labour Law in Europe. A Comparative Study of 15 Countries 1945-2004. Hart Publishing. Oxford and Portland, Oregon. 2009. pp.99-128.

Recommended literature:

Foreign language:

1. Guy Davidov – Brian Langille (eds.): The Idea of Labour law. Oxford University Press, Oxford, 2011. pp. 156-178. 190-208.
2. Christine Kaufmann: Globalisation and Labour Rights. Hart Publishing, Oxford, Portland and Oregon, 2007, pp. 9-100.

Additional literature: -

Subject description

Name of the subject Current Tendencies of Labour Law	Neptun code: DFDIÁJ60N2, DFDIÁJ60L2 Lecture or Seminar: optional course
Name and title of the subject coordinator lecturer: Dr. Jakab Nóra associate professor	
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Jakab Nóra egyetemi docens	
Names and titles of involved lecturers: -	
Semester: even/odd	Hours/semester: 15
Credit points: 3	Examination: colloquium
<p>Function and aim of the subject:</p> <p>The purpose of this English-language-course is broadening the knowledge of the PhD-students by a scientific assessment of dogmatic, historical, international and European issues of labour law emphasizing the relationship between employment policy and labour law.</p>	
<p>Thematic of the subject (in weekly periods):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Labour law in change: Dogmatic of labour law in the XXth century– The traditional model of labour law 2. Labour Law in change: Dogmatic of labour law in the XXIth century – Employees, self-employed and the grey zone 3. Regulation of the grey zone in the continental legal system 4. Regulation of the grey zone in the common law legal system 5. Employee-like-person in the Italian law 6. Employee-like-person in the German law I. 7. Employee-like-person in the German law II. 8. Personal working relationships I. 9. Personal working relationships II. 10. ILO and its influence on labour law I. 11. ILO and its influence on labour law II. 12. Reflexive labour law 13. Oral presentations 14. Oral presentations 15. Evaluation 	
<p>Method of examination: oral</p>	
<p>Required/Compulsory literature:</p> <p>Foreign language:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Simon Deakin – Gillian S. Morris: Labour Law. Sixth Edition. Hart Publishing. Oxford and Portland, Oregon, 2012. pp. 30-37. 131-190. 2. Mark Freedland – Nicola Kountouris: The legal construction of personal work relations. Oxford University Press, Oxford, 2011. pp.88-104. 221-252. 3. ILO (1997) Contract Labour – Fifth item on the agenda Report V (1) to the International Labour Conference 86th Session 1998, Geneva 4. Simon Deakin – Frank Wilkinson: The Law of the Labour Market. Industrialisation. Employment and Legal Evolution. Oxford University Press, Oxford, 2005. pp. 4-18. 105-109. 275-353. 	

5. Roger Blainpain: European Labour Law. Kluwer Law International Bv, The Netherlands, 2010. pp. 203-274.

6. Bruno Veneziani: The Employment Relationship. In: Bob Hepple – Bruno Veneziani (eds.): The Transformation of Labour Law in Europe. A Comparative Study of 15 Countries 1945-2004. Hart Publishing. Oxford and Portland, Oregon. 2009. pp.99-128.

Recommended literature:

Foreign language

1. Guy Davidov – Brian Langille (eds.): The Idea of Labour law. Oxford University Press, Oxford, 2011. pp. 156-178. 190-208.

2. Christine Kaufmann: Globalosation and Labour Rights. Hart Publishing, Oxford, Portland and Oregon, 2007, pp. 9-100.

Additional literature: -

67.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Állatvédelem és a jog 1.	Neptun kódja: DFDIÁJ61N1, DFDIÁJ61L1
	Tantárgy jellege: szabadon választható
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>A tárgy oktatásának célja a programra jelentkező doktoranduszok tudásanyagának bővítése, az állati jogokkal kapcsolatos jogfilozófiai kérdések, az állati jogok, állatvédelem, természetvédelem történeti kialakulásának elemzése, a témához kapcsolódó elméleti ismeretek elsajátítása.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az állatvédelem történeti fejlődése. 2. A tudatos állatvédelem. 3. Állati jogok a vallásban: kereszténység, buddhizmus, hinduizmus, iszlám. 4. Arisztotelész, Aquinói Szent Tamás, Descartes nézete az állati jogokról 5. Jeremy Bentham szerepe az állati jogok filozófiájában 6. Utilitarizmus és állati jogok 7. Hobbes, Locke és Kant, Schopenhauer elmélete és annak hatása az állatok morális státuszára 8. Az állatvédelem előtérbe kerülése a XIX. században: civil kezdeményezések (National Anti-Vivisection Society, Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals) 9. Az állati jogok filozófiai megalapozása az 1970-es évektől, a specieizmus érvelési rendszere. Richard D. Ryder: A tudomány áldozatai (1975) Az állatok forradalma (1989), Peter Singer: Az állatok felszabadítása, Stone, Regan, Bekoff, DeGrazia munkássága 10. Az állatok szenvedése elleni fellépés: az állatkísérletek. 11. A nagyüzemi állattartás. 12. Az állatkerti állatok. 13. Az állatok leölése. 14. A társállatok kínzása. 15. Az állatok morális státusza és morális jogai. Érvek és ellenérvek. 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Paulovics Anita: Állatvédelem az EU jogharmonizáció tükrében. Virtuóz Kiadó, Budapest, 2002. 2. Zoltán Ödön: Az állatvédelem jogi rendje. KJK-KERSZÖV Kiadó, Budapest, 2000. 3. David DeGrazia: Az állatok jogai. Magyar Világ Kiadó, 2004. 	
idegen nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Peter Singer: Animal Liberation. harpercollins Publishers, New York, 2002. 	

2. Tom Regan: *Animal Rights, Human Wrongs. An Introduction to Moral Philosophy.* Rowman & Littlefield Publishers, Oxford, 2003.

3. Anita Paulovics: *Legal Rules on the Protection of Animals in Hungary.* *Danube: Law and Economic Review*, 2013. (3) 219-229.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Paulovics Anita - Jámbor Adrienn: *Az önkormányzati rendeletek bírói kontrollja az állattartási rendeletek példáján.* *Miskolci Jogi Szemle*, 2013. 1. sz. 5-17.

2. Jámbor Adrienn: *Az állatvédelem jogi szabályozása hazánkban.* *Doktoranduszok Fóruma*, (szerk.: Stipta István) Miskolc, 2012. 80-86.

3. Szűcs József: *Egyes állatvédelmi hatósági jogkörökről.* *Új Magyar Közigazgatás*, 2014. 4. sz. 72-73.

idegen nyelvű

1. Hilda Kean: *Animal Rights. Political and Social Change in Britain since 1800.* Reaktion Books, London, 1998.

2. David DeGrazia: *Taking Animals Seriously. Mental Life and Moral Status.* Cambridge University Press, Cambridge, 1996.

3. Peter Carruthers: *The Animals Issue: Moral Theory in Practice.* Cambridge University Press, Cambridge, 1992.

További szakirodalom:

68.

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Állatvédelem és a jog 2.	Neptun kódja: DFDIAJ62N2, DFDIAJ62L2
	Tantárgy jellege: szabadon választható
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
Tantárgy feladata, célja:	
<p>A tárgy oktatásának célja a programra jelentkező doktoranduszok tudásanyagának bővítése, az állati jogokkal kapcsolatos jogfilozófiai kérdések, az állatvédelem és természetvédelem kialakulásának, nemzetközi szabályozásának elemzése, a témához kapcsolódó elméleti ismeretek elsajátítása.</p>	
Tantárgyi tematika (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Állatvédelem és természetvédelem. Fogalmi különbségek. 2. A természetvédelem előtérbe kerülése a II. világháború után 3. A természetvédelmi oltalom alatt álló állatokra vonatkozó jogi szabályozás. 4. A védett és fokozottan védett állatfajok megóvásának jelentősége. 5. A védett állatokkal kapcsolatos nemzetközi szabályozás. Az UNESCO szerepe: Az ember és bioszféra program (1970) 6. Az ENSZ stockholmi konferenciája (1972) 7. Az illegális állatkereskedelem elleni fellépés: A Washingtoni Egyezmény (CITES) 8. A biológiai sokféleség megőrzése: A rió-i konferencia. 9. A Biológiai Sokféleség Egyezmény (1992) 10. A vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló Bonni Egyezmény. 11. A vízimadarak védelme: Ramsari Egyezmény (1971) 12. Az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről szóló Berni Egyezmény (1979) 13. A természetvédelemben részt vevő nemzetközi szervezetek szerepe (IFAW, WOW, WWF) 14. Magyarország a nemzetközi egyezményekben és szervezetekben 15. Állatvédelem és természetvédelem az Európai Unióban. (Bird Directive, Habitat Directive, Natura 2000 Program). 	
Számonkérés módja: írásbeli	
Kötelező irodalom:	
magyar nyelvű	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Paulovics Anita: A védett állatokkal kapcsolatos hatályos jogi szabályozás problematikus pontjai. Jogtudományi Közlöny, 2004. 111-120. 2. Rakonczay Zoltán: Természetvédelem. Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó, Budapest, 1998. 3. Horváth Gergely: A környezetvédelem, a természetvédelem és az élőhelyvédelem viszonyrendszere a hazai jogi szabályozásban. Jogtudományi Közlöny, 2013. 7-8. sz. 355- 	

367.

idegen nyelvű

1. Anita Paulovics: On the Protection of Biodiversity in European Law. European Integration Studies, University of Miskolc, 2008. (1) 43-51.
2. Jean Kazez: Animalkind. What We Owe to Animals. Wiley - Blackwell, Oxford, 2010.
3. Anita Paulovics: Problematical Aspect of Legal Regulations concerning Animal Protection. Publishing Company Bíbor, Miskolc, 2003.

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Paulovics Anita: Állatvédelem a nemzetközi szabályozás tükrében. Magyar Jog, 2004. 82-93.
2. Majtényi Balázs: A környezet nemzetközi jogi védelme. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012.
3. Bándi Gyula: Az Európai Bíróság környezetjogi ítélezési gyakorlata. Szent István Kiadó, 2008.

idegen nyelvű

1. Encyclopedia of Animal Rights and Animal Welfare. (Ed: Marc Bekoff) Greenwood Press, California, 2010.
2. Piers Beirne: Confronting Animal Abuse. Law, Criminology, and Human-Animal Relationship. Rowman & Littlefield Publishers, Maryland, 2009.
3. Paulovics Anita: Civil organisations in Animal protection. Publicationes Universitatis Miskolciensis Series Juridica Et Politica, 2004, 303-311.

További szakirodalom:

Tantárgyi program

Tantárgy neve: Ombudsmani intézmények	Neptun kódja: DFDIÁJ52N2, DFDIÁJ52L2 Tantárgy jellege: szabadon választható
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Majtényi László egyetemi tanár	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása:	
Félév: páratlan/páros	Óraszám/félév: 15
Kreditérték: 3	Számonkérés: kollokvium
<p>Tantárgy feladata, célja:</p> <p>A tantárgy célja az, hogy a hallgatókkal megismertesse a nemzetközi alkotmányos jogéletben viszonylag új, a hazai alkotmányos berendezkedésben az elmúlt időszakban ki- majd átalakult elemét az ombudsman intézményét, illetőleg intézményrendszerét. A tárgy előadójának - mint az első hazai szakkönyv szerzőjének - majd az elsőként megválasztott biztosok egyikének szerepe volt az intézmény hazai elfogadtatásában és meghonosításában. Az intézmény magyarországi meghonosítása alapvetően sikeres volt. A tantárgy bemutatja az intézmény kialakulásának történetét, nemzetközi elterjedésének okait és eseménytörténetét, a szabályozás, az intézményátvétel generációit. Kitér az "ombudsman-szerű" intézmények bemutatására is. A tantárgy keretében ugyancsak kitérünk az általános és a szakosított ombudsman-intézmények ismertetésére. A hallgatók megismerkednek a magyar szabályozással is. Ismertetem a külföldi és a magyarországi ombudsmanok legérdekesebb eseteit.</p>	
<p>Tantárgyi tematika (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az intézmény előtörténete. A kifejezés jelentésváltozatai az elmúlt ezer évben. A fogalom értelme(i), fogalmi ortodoxia. Az intézmény nemzetközi elterjedése: <ul style="list-style-type: none"> - Skandinávia - Svédország a minta - A húszas évektől a hatvanasokig: <ul style="list-style-type: none"> - Finnország, - Dánia, - Norvégia, 2. A hatvanas évek végétől napjainkig. Nagy-Britannia, Franciaország, Ausztria, Spanyolország. 3. Külföldi ombudsmanok híres esetei. 4. A szabályozás generációi. A harmadik világ, az államszocializmus és az ombudsman. 5. Alkotmányellenesség- alkotmányos visszásság. Az Európai Ombudsman. 6. Az általános hatáskörű és a szakosított ombudsmanok - alapjogi vagy intézményi biztos? Parlamenti, kormányzati ombudsmanok. 7. Pártok, ombudsmanok, politika. Az ombudsman-intézmények és a politika. Politizálhat-e az ombudsman? 8. Társadalmi beágyazottság, szerepfelfogások: a jogvédő, a mediátor, a díszítő-ombudsman. Formális vagy materiális igazságosság? Jogorvoslati fórum, "esetjogi" jogfejlesztő? Az ombudsman és a társadalmi nyilvánosság. 9. Az ombudsman-intézmény magyarországi meghonosítása. Nemzeti tradíció versus(?) modernizáció? Szerves és szervesen fejlődés, intézményátvétel. Az intézmény létrehozásának magyarországi története. 	

10. Az alkotmányos rendszer, a hatalmi ágak és az ombudsman általában, az Alkotmányban és az Alaptörvényben. Az ombudsmanok közötti viszony.
11. Az ombudsman és az alapjogi bírászkodás. Az ombudsman szerepe és az ügyészi szerep. Az ombudsman és a bíróság. Az ombudsman kapcsolata a civil jogvédő szervezetekkel. A jövő nemzedékek jogainak/érdekeinek ombudsmani képviselése.
12. A magyar szabályozás története, az általános hatáskörű biztos, az adatvédelmi biztos, az nemzeti és etnikai kisebbségi jogok biztosa, a jövő nemzedékek biztosa, viszonyuk, éves jelentéseik.
13. Az ombudsman eljárása. Az alapvető jogok biztosa és helyettesei. Titkok (államtitok, hivatali titok, döntéselőkészítő irat, üzleti titok az ombudsman eljárásában).
14. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság és a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság hatóság ombudsman-szerű hatáskörei, az Oktatási Jogok Biztosa.
15. „Ombudsmanok” közhatalmi háttér nélkül: sajtó, biztosítási, bank, kórházi ombudsman.

Számonkérés módja: A tárgyhoz kapcsolódó tudományos igényű elemzés készítése

Kötelező irodalom:

magyar nyelvű

1. Dr. Majtényi László: Ombudsmann-állampolgári jogok biztosa, KJK, 1992.
2. Varga Zs. András: Ombudsmanok Magyarországon, Rejtjel Kiadó, 2004.
3. Somody Bernadette: Az ombudsman típusú jogvédelem, Eötvös Kiadó, 2010.

idegen nyelvű

1. <http://www.theioi.org/publications>
2. <http://www.ombudsman.europa.eu/hu/home.faces>

Ajánlott irodalom:

magyar nyelvű

1. Varga Zs. András: Ombudsmanok Magyarországon, Rejtjel Kiadó, 2004.
2. Gönczöl Katalin, Kóthy Judit: Ombudsman 1995-2001 Helikon, 2002, 537 o.
3. Az ombudsmanok hat éve, Fundamentum, 2001.2. szám

idegen nyelvű

1. Nemzeti ombudsmanok éves jelentései, weboldalai.
2. James T. Ziegenfuss Jr, Patricia O'Rourke (ed.), Ombudsman handbook, ISBN-13: 978-0786448968, ISBN-10: 0786448962
3. Roy Gregory Philip, Giddings(ed.) Righting Wrongs -- The Ombudsman in Six Continents, 2000.

További szakirodalom:

Hazai és külföldi folyóiratok szacikkei

70.

Subject description

Name of the subject: Current challenges of international law – International Environmental Law I	Neptun code: DFDIÁJ54N1, DFDIÁJ54L1 Lecture or Seminar: Seminar
Name and title of the subject coordinator lecturer: Anikó Raisz associate professor	
Names and titles of involved lecturers:	
Semester: even/odd	Hours/semester: 15
Credit points: 3	Examination: colloquium
<p>Function and aim of the subject: Aim of the course is – apart from developing the English knowledge of the students (communication skills, legal terminology) – to make the students familiar with and reflect on the topical questions of international environmental law.</p>	
<p>Thematic of the subject (in weekly periods):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. International Law in a Nutshell I – Principles and Reality 2. International Law in a Nutshell II – Institutions 3. The Birth of IEL (International Environmental Law) I 4. The Birth of IEL II 5. The Sources of IEL 6. IEL and the Catastrophes I – Europe 7. IEL and the Catastrophes II – Worldwide 8. IEL and the Catastrophes III – Hungary 9. IEL and the Living I – Theory... 10. IEL and the Living II - ...and Practice 11. IEL and Water I – General Principles, Framework 12. IEL and Water II – Challenges and Answers 13. IEL and Water III – Practice in International/National Courts 14. Case-study 15. Conclusions, the Challenges of IEL 16. 	
Method of examination: written, oral, written and oral	
<p>Required/Compulsory literature:</p> <p>Hungarian language:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kovács Péter: <i>Nemzetközi közjog</i>. Osiris, Budapest, 2011 2. Raisz Anikó: <i>A környezetvédelem helye a nemzetközi jog rendszerében</i>. Miskolci Jogi Szemle: 1: pp. 90-108. (2011) 3. Raisz Anikó: <i>Gondolatok a nemzetközi környezetvédelmi bíráskodásról</i>. GÉP 6: pp. 33-36. (2012) <p>Foreign language:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinah Shelton – Alexandre Kiss: <i>Judicial handbook of environmental law</i>, Hertfordshire, United Nations Environmental Programme, 2005 2. Dinah Shelton: <i>Human Rights and the Environment: What Specific Environmental Rights Have Been Recognized?</i> Denver journal of international law and policy, 35 (2006) 1., 129-171. 	

3. Alexandre Kiss – Dinah Shelton: *International Environmental Law*, Ardsley, NY, UNEP, Transnational Publishers, 2004.

Recommended literature:

Hungarian language

1. Raisz Anikó: *GMO-támadás, mint az agresszió újabb formája?* Polgári Szemle: 8:(1-2) pp. 168-180. (2012)
2. Kecskés Gábor: *Húsz évvel az ENSZ környezetvédelmi és fejlesztési konferenciája után – „A jövő, amit szeretnénk”?* Jogi Iránytű (3) (2012)
3. Raisz Anikó: *A felszín alatti vizek határon átnyúló szennyezésére vonatkozó nemzetközi szabályozás.* Publicationes Universitatis Miskolciensis Series Juridica Et Politica XXX:(2) pp. 371-382. (2012)

Foreign language

1. Jessica Howley: *The Gabčíkovo-Nagymaros Case: The Influence of the International Court of Justice on the Law of Sustainable Development*, Queensland Law Student Review, 2 (2009) 1.
2. Raisz Anikó: *Water as the Nation's Common Heritage in the Frame of the Common Heritage of Mankind.* In: Greksza Veronika, Szabó Marcel (szerk.): *Right to Water and the Protection of Fundamental Rights in Hungary.* 227 p. Pécs: University of Pécs, 2013. pp. 84-96. (Studia Europaea, Jurisprudentia et Practica; 4.)
3. Peter Sand: *The Evolution of International Environmental Law*, in: *The Oxford Handbook of International Environmental Law* (szerk.: Daniel Bodansky – Jutta Brunnée – Ellen Hey), New York, Oxford University Press, 2007, 29-42.

Additional literature:

Szilágyi János Ede: *WTO-jog és környezetvédelem*, in: *Reformator iuris cooperandi* (szerk.: Bobvos Pál), Szeged, Pólay Elemér Alapítvány, 2009, 485-511.
Winfried Lang: *UN-Principles and International Environmental Law*, Max Planck Yearbook of United Nations Law, 3 (1999), 157-172.
Herczegh Géza: *Bős-Nagymaros*, Valóság, XLVII (2004) 2., 1-20.

71.

Subject description

Name of the subject: Current challenges of international law – International Environmental Law II.	Neptun code: DFDIÁJ54N2, DFDIÁJ54L2 Lecture or Seminar: Seminar
Name and title of the subject coordinator lecturer: Anikó Raisz associate professor	
Names and titles of involved lecturers:	
Semester: even/odd	Hours/semester: 15
Credit points: 3	Examination: colloquium
Function and aim of the subject:	
Aim of the course is – apart from developing the English knowledge of the students (communication skills, legal terminology) – to make the students familiar with and reflect on the topical questions of international environmental law.	
Thematic of the subject (in weekly periods):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. IEL and the UN I – The Beginning 2. IEL and the UN II – Topical Issues 3. IEL at Regional Level I – Europe 4. IEL at Regional Level II – Worldwide 5. IEL and the International Tribunals I – The ICJ 6. IEL and the International Tribunals II – International Arbitration, ITLOS 7. IEL and the International Tribunals III – A Separate IEL Tribunal? 8. IEL and Human Rights I – UN 9. IEL and Human Rights II – Europe 10. IEL and Human Rights III – America and Africa 11. IEL and Energy 12. IEL and the WTO 13. Current Events in IEL 14. Case-study 15. Conclusions, the Future of IEL 	
Method of examination: oral	
Required/Compulsory literature:	
Hungarian language	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kovács Péter: <i>Nemzetközi közjog</i>. Osiris, Budapest, 2011 2. Raisz Anikó: <i>A környezetvédelem helye a nemzetközi jog rendszerében</i>. Miskolci Jogi Szemle: 1: pp. 90-108. (2011) 3. Raisz Anikó: <i>Gondolatok a nemzetközi környezetvédelmi bíráskodásról</i>. GÉP 6: pp. 33-36. (2012) 	
Foreign language	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dinah Shelton – Alexandre Kiss: <i>Judicial handbook of environmental law</i>, Hertfordshire, United Nations Environmental Programme, 2005 2. Dinah Shelton: <i>Human Rights and the Environment: What Specific Environmental Rights Have Been Recognized?</i> Denver journal of international law and policy, 35 (2006) 	

1., 129-171.

3. Alexandre Kiss – Dinah Shelton: *International Environmental Law*, Ardsley, NY, UNEP, Transnational Publishers, 2004

Recommended literature:

Hungarian language

1. Raisz Anikó: *GMO-támadás, mint az agresszió újabb formája?* Polgári Szemle: 8:(1-2) pp. 168-180. (2012)
2. Kecskés Gábor: *Húsz évvel az ENSZ környezetvédelmi és fejlesztési konferenciája után – „A jövő, amit szeretnénk”?* Jogi Iránytű (3) (2012)
3. Raisz Anikó: *A felszín alatti vizek határon átnyúló szennyezésére vonatkozó nemzetközi szabályozás.* Publicationes Universitatis Miskolciensis Series Juridica Et Politica XXX:(2) pp. 371-382. (2012)

Foreign language

1. Jessica Howley: *The Gabcikovo-Nagymaros Case: The Influence of the International Court of Justice on the Law of Sustainable Development*, Queensland Law Student Review, 2 (2009) 1.
2. Raisz Anikó: *Water as the Nation's Common Heritage in the Frame of the Common Heritage of Mankind.* In: Greksza Veronika, Szabó Marcel (szerk.): *Right to Water and the Protection of Fundamental Rights in Hungary.* 227 p. Pécs: University of Pécs, 2013. pp. 84-96. (Studia Europaea, Jurisprudentia et Practica; 4.)
3. Peter Sand: *The Evolution of International Environmental Law*, in: *The Oxford Handbook of International Environmental Law* (szerk.: Daniel Bodansky – Jutta Brunnée – Ellen Hey), New York, Oxford University Press, 2007, 29-42.

Additional literature:

- Szilágyi János Ede: *WTO-jog és környezetvédelem*, in: *Reformator iuris cooperandi* (szerk.: Bobvos Pál), Szeged, Pólay Elemér Alapítvány, 2009, 485-511.
- Winfried Lang: *UN-Principles and International Environmental Law*, Max Planck Yearbook of United Nations Law, 3 (1999), 157-172.
- Herczegh Géza: *Bős-Nagymaros*, Valóság, XLVII (2004) 2., 1-20.

Programm der Lehrveranstaltung

Titel der Lehrveranstaltung: Aktuelle Tendenzen des Steuerstrafrechts in Europa	Neptuncode: DFDIÁJ264N1, DFDIÁJ264L1 Form der Lehrveranstaltung: Wahlfach
Lehrbeauftragte: Univ. Doz. Dr. Judit Jacsó	
Andere Lehrbeauftragte: -:	
Semester: Wintersemester/Sommersemester	Stunden/Semester: 15
Kredit: 3	Voraussetzung: Prüfung
<p>Ziel der Lehrveranstaltung:</p> <p>Die Bekämpfung der Steuerhinterziehung gehört zu den wichtigsten Agenden der Europäischen Union. Die Lehrveranstaltung gibt einen Überblick über die aktuellsten Tendenzen des Steuerstrafrechts in Europa. Im Zuge des Wahlfaches werden bestimmte Problembereiche ausgewählt, welche aus verfassungsrechtlichen, strafrechtlichen und europarechtlichen Aspekten behandelt werden.</p>	
<p>Thematik (wöchentlich):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung in die Problematik. 2. Geschichtliche Entwicklung der Bekämpfung der Steuerhinterziehung in der EU 3. Regelungsmodelle der Steuerhinterziehung in Europa 3. Aktuelle Reformen des Steuerstrafrechts in ausgewählten Mitgliedstaaten der Europäischen Union I. (Deutschland) 4. Aktuelle Reformen des Steuerstrafrechts in ausgewählten Mitgliedstaaten der Europäischen Union II. (Österreich) 5. Aktuelle Reformen des Steuerstrafrechts in ausgewählten Mitgliedstaaten der Europäischen Union III. (Ungarn) 6. Legitimation der Schaffung einer gemeinsamen Regelung: Strafwürdigkeit und Strafbedürftigkeit 7. Grenzen der Strafbarkeit (Bagatellgrenzen) 8. Blankettgesetzgebung im Bereich des Steuerstrafrechts 9. Den Allgemeinen Teil des StGB betreffende Problematiken I. (Einstufung nach Deliktskategorien) 10. Den Allgemeinen Teil des StGB betreffende Problematiken II. (Bestrafung der Phasen) 11. Den Allgemeinen Teil des StGB betreffende Problematiken III. (Beteiligungsformen, Sanktionen, Verjährung) 12. Spezifische Befreiungsmöglichkeiten von der Strafbarkeit 13. Den Besonderen Teil des StGB betreffende Problembereiche I. (Begriffliche Klarstellung, verdeckte Gewinnausschüttung, Umsatzsteuerhinterziehung, Steuerhinterziehung und Geldwäschebekämpfung) 15. Zusammenfassung der erworbenen Kenntnisse: Beantwortung der Grundfragen der Europäisierung des Steuerstrafrechts 	
<p>Prüfung: schriftlich und mündlich</p>	

Pflichtliteratur:

Fremdsprachige:

- *Bülte, Jens*: Finanzverbrechen als Vortaten der Geldwäscherei, *Leitner, Roman* (Hrsg.), Finanzstrafrecht 2012, Linde Verlag, Wien, 2013, S. 163-189.
- *Dannecker, Gerhard*: Abgabenhinterziehung und Betrug im europäischen Rechtsvergleich. Der österreichische Abgabenbetrug – Modellcharakter für Europa?, in: *Leitner, Roman* (Hrsg.), Finanzstrafrecht 2012, Linde, Wien, 2012, S. 61-113.
- *Dannecker, Gerhard*: Bekämpfung der Steuerdelinquenz auf europäischer Ebene, in: *Kube, Hanno/Mellinghoff, Rudolf/Morgenthaler, Gerd/Palm, Ulrich/Puhl, Thomas/Seiler, Christian* (Hrsg.), Leitgedanken des Rechts, C.F. Müller, Heidelberg 2013, S. 1809–1823.
- *Dannecker, Gerhard*: Verdeckte Gewinnausschüttungen im deutschen Steuer-, Gesellschafts- und Bilanzrecht und ihre Bedeutung für das Strafrecht, in: *Leitner, Roman* (Hrsg.), Handbuch verdeckte Gewinnausschüttung, Wien 2014, S. 427-498.
- *Jacsó Judit*: Gedanken über die deutsche Regelung der Selbstanzeige im Fall der Steuerhinterziehung, Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica, Tomus XXXII. Miskolc University Press, Miskolc, 2014, S. 273–293.
- *Jacsó Judit*: Neue Wege zur Bekämpfung der Steuerhinterziehung durch den Straftatbestand des Haushaltsbetrugs im ungarischen StGB, ZStW 2015; 127(1), S.187-224.
- *Jacsó Judit*: Überlegungen zur Harmonisierung des Steuerstrafrechts in der EU – Utopie oder Wahrheit?, in: *Gál, I. L.*(Hrsg.), Tanulmányok Tóth Mihály professzor 60. születésnapja tiszteletére (*Festschrift zum 60. Geburtstag von Prof. Dr. Mihály Tóth*) Pécsi Tudományegyetem ÁJK, Pécs, 2011, S. 319–331.
- *Judit Jacsó*: Über die Grundzüge der Steuerhinterziehungsregelung in Deutschland, Österreich und Ungarn, in: *Badó, Attila – Detlw W. Belling – Bóka János – Mezei Péter* (Hrsg.): Internationale Konferenz zum zehnjährigen Bestehen des Instituts für Rechtsvergleichung der Universität Szeged, Universitätsverlag Postdam, 2014, S. 177-197.
- *Leitner, Roman – Lehner, Alexander*: Selbstanzeige in Österreich Wesentliche Eckpunkte und Vergleich zur Rechtslage in Deutschland, NZWiSt 2015/2, S. 52-59.
- *Leitner, Roman – Plückhahn, Otto*: Finanzstrafrecht kompakt, 3. Auflage, Linde Verlag, Wien, 2015.
- *Leitner, Roman*: Verdeckte Gewinnausschüttung im Finanzstrafrecht, in *Leitner* (Hrsg.), Handbuch verdeckte Gewinnausschüttung, Linde Verlag, Wien, 2014, S. 319-353.
- *Rolletschke, Stefan*: Steuerstrafrecht, 4. Auf., Vahlen, München, 2012.
- *Tiedemann, Klaus*, Wirtschaftsstrafrecht Besonderer Teil, Vahlen Verlag, München, 2011.

Empfohlene Literatur:

Fremdsprachige:

- *Leitner, Roman* (Hrsg.), Handbuch verdeckte Gewinnausschüttung, Linde Verlag, Wien, 2014.
- *Wabnitz, Dr. Heinz-Bernd – Janovsky, Thomas*: Handbuch des Wirtschafts- und Steuerstrafrechts, 4., neu bearbeitete und erweiterte Aufl., C.H. Beck, München, 2014.
- *Tiedemann, Klaus*, Wirtschaftsstrafrecht. Einführung und Allgemeiner Teil mit wichtigen Rechtstexten, Verlag Franz Vahlen, München, 2014.

Weitere Literatur: